

SEZONA 2019/2020

LAURA WADE

**Dragi,
doma sem!**

Vsebina

- 7 EVA MAHKOVIC **Breakable Heaven**
- 13 MANCA G. RENKO **Zamaknjenost in tesnoba**
- 17 SVETLANA SLAPŠAK **Antropologija dizajna: *Dragi, doma sem!* Laure Wade**
- 23 **Uporabni nasveti za vsako ženo**

LAURA WADE

Dragi, doma sem!

Home, I'm Darling, 2018

Komedija

Prva slovenska uprizoritev

Premiera 26. septembra 2019

Prevajalka **Tina Mahkota**
Režiserka **Nina Šorak**
Dramaturginja **Eva Mahkovic**
Scenograf **Branko Hojnik**
Kostumografka **Ina Ferlan**
Avtor glasbe **Laren Polič Zdravič**
Avtorica videa **Pila Rusjan**
Lektorica **Maja Cerar**
Oblikovalec svetlobe **Andrej Koležnik**
Asistentka dramaturginje **Taja Lesjak Šilak**
Asistentka scenografa **Sara Slivnik**

Vodja predstave, šepetalka in rekviziterka **Nina Štritof**
Tehnični vodja **Janez Koleša**
Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**
Vodji tehničnih ekip **Branko Tica** in **Boris Britovšek**
Tonska in videotehnika **Sašo Dragaš** in **Tomo Božič**
Osvetljevalca **Andrej Koležnik** in **Aljoša Vizlar**
Frizerka **Jelka Leben**
Garderoberka **Sara Kozan**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Judy **Iva Krajnc Bagola**

Johnny **Jure Henigman**

Sylvia **Bernarda Oman**

Fran **Tjaša Železnik**

Marcus **Uroš Smolej**

Alex **Viktorija Bencik Emeršič/**

Miranda Trnjanin k. g.

Bernarda Oman, Viktorija Bencik Emeršič, Iva Krajnc Bagola, Tjaša Železnik

Breakable Heaven

EVA MAHKOVIC

(*lomljiva nebesa*, kot citat čisto na koncu tudi to iz:

Taylor Swift: *Cruel Summer*)

Redkokdaj se pri kakšnem tekstu – ki poleg tega opisuje življenje, po zunanjih potezah tako zelo drugačno od mojega! – počutim tako nagovorjeno kot lani, ko mi je julija po londonski svetovni praižvedbi v roke prvič prišel *Dragi, doma sem!*. Pri poskusih ustvarjanja umetnosti (ali pisanju) mi je na splošno blizu, da o njih govorim(o) čim bolj osebno, pri tem dramskem tekstu, ki opisuje življenje in mentalno stanje neke sodobne ženske, stare okrog trideset, ki rada pije džin, pa je pisati osebno in s svojimi referencami še posebej nujno.

V petek pred ponedeljkom, ko sem se lotila pisanja tega članka, se mi je na telefon nalovdal več poletnih tednov pričakovani novi (sedmi) album Taylor Swift, naslovljen *Lover*. (Mimogrede, v na YouTubu v živo predvajanjem pogovoru *Lover's Lounge* je Taylor med drugim izpostavila, kako pomembni so bili pri nastanku tega albuma avtobiografski, dokumentarni elementi, ki tokrat niso niti presejani skozi klasično *taylormetaforo*. Na dogodku je celo brala odlomke dnevnikov iz različnih obdobij svojega življenja.) Če je bil prejšnji album *Reputation* črn in srebrn in maščevalen in obenem nežen, *Delicate*, negotov, je *Lover* vizualno zaznamovan s pasteli, med katerimi je v ospredju roza, vsebinsko pa (v skladu z naslovom, ampak kompleksno) z dvignjeno glavo kraljuje SREČA, čustvo po imenu Ljubezen (smisel življenja, bi rekli človeški in božji klišeji). V treh videospotih, ki so že zunaj (*ME!*, *You Need To Calm Down* in *Lover*), je znotraj omenjene pastelne barvne lestvice zelo opazna tudi skupna ikonografija: to je hišica za punčke, estetizirano, zaprto, vizualno (tradicionalno) zelo *žensko* bivališče, v katerem je vse na svojem mestu, sobe so barvno usklajene, vse je popolno, vse lepo. Taylor med mačkami pije smutije in koktejle, v roza krznu leži v bazenu, v obleki v barvi sladkorne pene sedi na pariških strehah in čaka na moško opravičilo (sekvenca zelo spominja na reklamo, ki jo je nekoč za parfum Miss Dior Chérie posnela Sofia Coppola, še ena strokovnjakinja za upodabljanje feminizma žalosti in popolnosti), večerja v nebesno modri jedilnici, plava v akvariju, leži na rožnati postelji, obenem je božič in poletje, povsod so modrooke mucke in francoščina in vintidž

luči in s tapetami usklajene lasne konice, hkrati je čas za zimsko pižamo in za Chanel minitvid in za Gucci sončna očala, v spotu *ME!* je Taylor na začetku celo oblečena v široko tilasto krilo, kakršna najraje nosi tudi osrednja junakinja našega dramskega besedila, Judy. Življenje je popolno, tako popolno, da sploh ni resnično, v spotu *Lover* se izkaže, da je hišica za punčke pravzaprav samo hišica znotraj snežene krogle, romantična božična sanjarija male deklice. In Taylor je v večini kadrov in v večini sob sama.

Takšno branje je seveda zelo subjektivno in nanj močno vpliva velika ljubezen, ki sem jo v dobrem tednu razvila do albuma *Lover*. Dejstvo pa je, da je SREČA, popolno življenje v hišici za punčke, tisto, po katerem hrepeni tudi Judy; to je edino življenje, ki se ga pri osemintridesetih letih in opuščeni razmeroma uspešni, a živčni, mučni karieri v finančah pravzaprav čuti sposobna živeti. Judyjino fiksacijo s petdesetimi njena mama, drugovalovska feministka Sylvia, obsodi kot čisto utopijo (*Pa ti živiš v risanki!*) in seveda ima prav – oziroma bi prav imela, če ne bi v osnovi popolnoma zgrešila poante: Judy si ni želela zgraditi petdesetih, želela si je zgraditi hišico za punčke, v kateri bo imela mir. (In kozarce za džin.) Njena petdeseta so približno tako zgodovinsko točna kot Marie Antoinette Kirsten Dunst in Sofie Coppola, ki v osemnajstem stoletju ob historičnih oblekah poslušala Siouxsie and the Banshees in nosi allstarke. Judyjina petdeseta so poskus doseganja skrajne samorealizacije, skrajne realizacije zahteve sveta po tem, kaj naj bi ženska bila, poskus skrajne lepote in miru. (Vse znotraj sistema po imenu Kapitalizem.) Lahko bi uporabila tudi bolj osnovne termine: Judyjina petdeseta so poskus sreče in poskus preživetja.

Med pripravami na študij sem brala *Perfect Wives in Ideal Homes*, zbirko odkruškov iz življenj britanskih žensk iz petdesetih let zgodovinarke ženskih študij Virginie Nicholson. Poleg žalostnih zapisov o življenjih nevednih grdih deklic, ki so morale s trinajstimi leti na delo v tovarno, razočaranih gospodinjah, ki niso imele pojma o moževi plači, in zlorabljenih lepotic, ki so zanosile in na Irskem niso prišle do splava, knjiga s posebnim žarom opisuje vrvež zgodnjega poletja 1953, ko je Velika Britanija – zlasti pa tamkajšnje mlade punce – nestrpno pričakovala kronanje sedemindvajsetletne princeze Elizabete. Deklice so si za to priložnost kupovale nove obleke, mlade zaposlene ženske so neverjetne vsote denarja vložile v nakup televizijskega sprejemnika, da bi lahko v živo spremljale zgodovinski dogodek, ko je na prestol po jecljavem Georgeu sedla mlada, lepa, zaljubljena, praktično *popolna* princesa (ki je tudi že rodila, skratka, *#perfection*). Kronanje Elizabete je predstavljalo vstop v nov čas, v čas sanj in (vsaj) možnosti življenja, ki je (vsaj) na zunaj videti popolno. Spet deklica s krono v veliki hišici za punčke. Kdaj smo si morale začeti želeli to?

V krščanstvu obstaja koncept, ki se imenuje *hortus conclusus*, *zaklenjeni vrt*. Izhaja iz *Visoke pesmi* (4,12), kjer Zaročenec takole opeva svojo ljubljeno: *Zaklenjen vrt je moja sestra, nevesta, zaklenjen izvir, zapečaten vrelec*. Motiv je kasneje postal priljubljen pri upodabljanju prvakinje katolicizma (in zgled vsem ženskam) Marije, zlasti v povezavi z njenim brezmadežnim spočetjem: Marija je Jezusa spočela brez greha, tako rekoč na samem, pred grehom jo je potem v življenju simbolično varoval visok zid (tudi brez vrat). V vrtu je krasno, zelo zeleno in včasih

so v njem samorogi, včasih odobravojoča skupina angelov in svetnikov, iz nekega drugega časa ji pojejo hvalnice, v duši (in s telesom seveda) pa je Marija sama. Sčasoma še sama kot ženska postane personifikacija vrta, zaprte stavbe, v litanijah jo verniki kličejo *Stolp Davidov*, *Stolp slonokosteni*, *Hiša zlata*. Sami odlični vzdevki za osebo, ki je brez greha, ampak edina; ki je ljubljena, ampak ne ve, od koga, in ji to nič ne pomaga; za osebo, ki je posebljena osamljena popolnost. In jo kot takšno vzpostavlja sistem. Kdaj smo si začele želeli postati ne le deklica s krono, ampak tudi to?

Seveda je Judy sodobna ženska in ne živi dobesedno v zaklenjenem vrtu (čeprav skoraj nikoli ne gre iz hiše in se ji gnusijo sodobne embalaže za moko). S prijateljico pije alkohol, prodaja obleke na e-bayu in vabi ljudi na šifon torto. Vendar hkrati tudi skriva bančna obvestila o skorajšnjem zasegu hiše, to svojemu partnerju (pa tudi sebi) popolnoma zamolči (*Vse bom uredila!*), se za prikrievanje niti malo ne kesaja in je skoraj (ali pa celo zelo, odvisno od interpretacije) pripravljena tudi na spolno nadlegovanje. Pritisk, da bi vse ostalo popolno in da bi še naprej živela v svoji hišici za punčke, mora biti res velik. In vse hoče narediti sama.

Čeprav je *Dragi, doma sem!* letos dobil nagrado Laurence Olivier za najboljšo novo komedijo (in je sodeč po fotografijah tudi londonska uprizoritev zavila v lahkotno smer), sem (gotovo sem k temu sicer tudi nagnjena) besedilo osebno torej brala žalostno. Izbira hišice za punčke, izbira živeti v zaklenjenem vrtu, ki povrh še zveni kot ogaben patriarhat (finančna odvisnost, sezuvanje Johnnyjevih čevljev, poslušanje banalnih službenih anekdot), je Judyjina lastna: *Jaz sem feministka. Imam izbiro in izbrala sem to*. In kdo ji lahko to pravico odreka? V 21. stoletju je obrazov feminizma mnogo, še najbolj nasprotujejo in škodijo drug drugemu. Judyjino izbiro berem kot radikalno žensko izbiro nekega nekonvencionalnega življenjskega vzorca. Ki jo bosta kot vsako nekonvencionalno izbiro svet in sistem zelo težko sprejela in jo celo prejkoslej obsodila kot eksces, obsedenost, bolezen, nekaj sramotnega (čeprav sta enak vzorec še malo prej promovirala.) Enako težko svet in sistem sprejmeta zavestno izbiro roza barve za kavč in krilo in preprogo, ker ta barva klišejsko velja za najbolj žensko, čeprav gre v resnici za barvo, katere pomen se je skozi zgodovino strašno spreminjal. (Sploh v zadnjih petih letih je s porastom priljubljenosti t. i. *millennial pink* ali *Tumblr pink* postala barva ironije in lepote hkrati, najbolj sodobna barva. Valentino je imel lani uniseks roza majice z napisom *Pink is punk*.) V resničnem (slovenskem) življenju pa ... Feministka ne sme imeti rada roza. Feministka ne sme biti *girly*. Feministka na Zlatih globusih 2018 ni smela nositi črne obleke, pa tudi ne nositi je ni smela. Ne sme se izreči kot feministka, pa tudi kot nefeministka ne. Biti vse in ne preveč. In hkrati je vsaka taka trditev tudi že pritoževanje in kliše. Uganka se zdi brez rešitve.

Kje je v vsem tem čustvo po imenu Ljubezen? Judy in Johnny sta v svojih oblekah iz petdesetih kot Barbie in Ken, celo njuni imeni sta kot iz risanke (čeprav me malo asociirata tudi na tradicionalna britanska lutkovna lika Puncha in njegovo ženo Judy, kar ni tako dobro, Punch namreč Judy pogosto pretepa). Judy, ki je finančno nesamostojna, za vzdrževanje svoje popolnosti vsekakor potrebuje moškega. Za popolnost in idilo je praktično

nepogrešljivo, da med njima obstaja čustvo Ljubezen in vse dobre stvari, ki sodijo k njej. Tudi v Taylorinem spotu *Lover* je v popolni hišici za punčke prisoten moški. (Brez njegove prisotnosti bi komad, posvečen domnevno uresničeni *to je to* Ljubezni, težko obstajal.) Pridruži se ji v drugi polovici spota. Moški je *Ken to Taylor's Barbie*, obvezna pritiklina, vendar nima nobene aktivne vloge. Čeprav naj bi v osnovi šlo za slavljenje idealne partnerske ljubezni, ki naj bi – kot narekujejo sladkobni človeški klišeji – generirala končno, absolutno SREČO, je slikanje vseh mogočih obrazov tega nedoumljivega čustva v albumu prepleteno z nedokončnostmi, negotovostmi (*I'm always waiting for you / Just to cut to the bone*), po drugi strani pa z veliko željo, da bi to *vendarle bilo to* – kjer se vrnem k Judy in Johnnyju: *Nesramno srečna sva. Tako srečna, da bi moralo biti prepovedano.* (Nekaj takega.) Dobesedno *In živela sta srečno do konca svojih dni* – samo da je, kot se izkaže, princ najprej precej medla figura, potem pa pravljico celo vrže v smeti. Johnny, za katerega nihče ne sluti, da bi imel kaj proti hišici za punčke, dokler preprosto (in zelo kruto!) ne odloči, da mu popolno življenje pravzaprav nikoli ni bilo všeč. Sicer pa tudi on ni dosegel popolnosti in si z njim očitno ni mogoče več pomagati. Je čustvo po imenu *to je to* Ljubezen torej sploh kdaj obstajalo?

V spotu *You Need to Calm Down* na Taylorini steni visi uokvirjen znani citat pevke Cher: *Mom, I am a rich man.* Če ti uspe na svojo stran pridobiti sistem po imenu Kapitalizem, s katerim je hišico za punčke, *hortus conclusus*, odo lepoti, ki pa zahteva svoj denar, edino možno vzdrževati, je ultimativna popolnost, *biti vse zmožna narediti sama*, navsezadnje *everything*. Čustvo po imenu Ljubezen pa je samo

denar za hipoteko
napredovanje v službi
popravljen hladilnik
je razkošje, ki si ga ne zmore privoščiti vsak
(politična zveza)
kot pravi Taylor
If I bleed
You'll be the last to know.

(Če ne, pa nič. Tekst še vedno ponuja tudi precej dobro dramaturgijo alkohola.)

Iva Krajnc Bagola, Tjaša Železnik

Zamaknjenost in tesnoba

MANCA G. RENKO

Uroš Smolej, Tjaša Železnik

Včasih razmišljam o tem, kako bi bilo, če bi živela v preteklosti. V srednjem veku, denimo, bi me, če bi imela srečo, kratkovidno kot sem, potisnili v samostan in pustili, da v polmraku žebram molitve, ki sem se jih некоč naučila na pamet. Le s težavo bi brala, če sploh, in opravljati ne bi mogla tako rekoč nobenega dela. To bi bilo življenje neizpoljenih hrepenenj, migotavih in oddaljenih prizorov ter občutka, da svet polzi mimo mene. Če bi bila zares blagoslovljena z božjo milostjo, bi si ga nekako najbrž lahko osmislila ali celo nadgradila vid z videnji drugačne vrste, a če ne, bi se mi zmešalo. Bržkone bi se mi zmešalo v vsakem primeru, a zamaknjenost je vendarle laže prenašati od tesnobe.

Ko sem bila mlajša, sem si predstavljala, da bi me lahko zažgali na grmadi kot čarovnico, upornico, borko, a sem pozneje prišla do spoznanja, da me noben zgodovinski čas ne bi obdaril z več poguma, kot ga imam v sedanjosti; kvečjemu z manj, zato sem misel na to opustila. Danes sicer tudi vem, da ne gre za to, koliko poguma ženska premore sama, ampak bolj za to, kako ogrožene se ob njeni prisotnosti počutijo drugi, in da grmade ne gorijo zaradi tistih, ki jih pobijajo, marveč zaradi onih, ki se grejejo ob plamenih. Tega morda nikoli ne bi vedela, če ne bi imela službe in če ne bi bila ambiciozna. (Še pred nekaj leti bi rekla, da nisem ambiciozna, ker se mi je zdelo, da mi bo to odvzelo nekakšno milino in lahkotnost, ki naj bi ju ženska potrebovala, da lahko obstaja v svetu, za povrh pa bi se moji morebitni neuspehi ob izkazani ambiciji zdeli bolj posmeha vredni, kot bi bili videti, če bi mi spodletelo kar tako, ker mi pač ni mar, ker sem *effortless*.) S časom sem začela razmišljati tudi o drugih, poznejših časih, ko me kratkovidnost morda ne bi obsodila na samostan, bi pa moja celica postala družina ali partnersko razmerje; če bi denimo pristala v petdesetih in se zaradi zakonitosti časa in okolja, in morda še spleta nesrečnih naključij za povrh, znašla v razmerah, v katerih bi morala, da se ne bi zadušila, vsak dan brisati prah, dokler nekega dne ne bi ugotovila, da se ne dušim zaradi prahu, ampak neznosne ujetosti. Zaradi neznosne krivice.

A to seveda ne pomeni, da ne vem, kako se je počutiti ujeto na delovnem mestu, kako je, ko so tvoji nadrejeni, največkrat moški, manj izobraženi in manj sposobni od tebe, pa ti vendar vseskozi jemljejo zrak in krčijo življenjski prostor (dokler si bila mlada in *effortless* in nenevarna, si ga res imela več). Zato razumem Judy, da se je pri petintridesetih letih odločila, da bo nehala hoditi v službo; da ima dovolj šefa, ki ne zna niti pošiljati svojih emailov, da ima dovolj razmetanega stanovanja, ki ga, ko zvečer zgarana pride iz službe, nima časa pospraviti, da ima dovolj slabe hrane, ker za boljšo nima ne energije in ne časa. Želela si je miru in – še bolj od tega – biti gospodarica svoje usode, bedeti nad svojim prostorom in časom, obvladovati svoje življenje. Zato se je odločila vrniti v petdeseta, si ustvariti iluzijo življenja in poustvariti zamišljeno preteklost. V čas zvončastih kril, pastelnih barv in milkšejka, pa tudi v čas hladne vojne, grožnje jedrske katastrofe, rasizma in institucionaliziranega šovinizma. Nekatere zgodovinarke in zgodovinarji bi rekli, da (malo)meščanstvo za svoje domove najbolj histerično skrbi, ko se zdi, da svet, resnični, zunanji svet, razpada; zapirati vrata svojega urejenega doma pomeni zapreti se pred svetom. V Vietnamu umirajo civilisti, a predmestna gospodinja vso zavzetost namenja drgnjenju vodnega kamna, Sovjeti so s tanki ravnokar zapeljali v Budimpešto, a predmestni možak v potu svojega obraza kosí zaplato trate za živo mejo. A če bolje pomislimo, bomo videli, da nobeno desetletje kratkega dvajsetega stoletja, z lažnim optimizmom devetdesetih vred, ni nehala opominjati na to, da je pred nami *nov dan*, nov potencialni propad. Kot je zapisal Jonathan Franzen, ko je parafraziral Karla Krausa: dokler bo trajala modernost, se bo nekemu zdelo, da živi v *zadnjih dnevih človeštva*. Vendar pa Judy ne skrbi konec civilizacije; kot v resničnih petdesetih ne bi opazila, da je na oblast prišel Fidel Castro, tako v svojih namišljenih petdesetih ni opazila, da je umrl. Razlogi za njen odmik od življenja niso bili zunanjepolitični, pač pa osebni.

Ker v življenju kot v umetnosti največkrat krivimo mamo, ob iskanju vzrokov za Judyjino tranzicijo najprej pomislimo nanjo, osemišestdesetašico, feministko in antikapitalistko, ki je svojo hčer vzgajala v komuni podobno mislečih. Hčer in upor je bil torej novi konservativem; vedela je, da mame z ničemer ne bo ponižala bolj, kot da bo ostala doma, za povrh pa bo vzdrževala sijajen dom ter tako osrečevala svojega možkega; vse, česar njena mama ni zmogla.

Drugi razlog je bil beg od službe, ki je ni izpolnjevala, a vendar je vanjo vložila vso svojo energijo, se domov vračala šele zvečer, in še to s kupom nedokončanih nalog. Ko je kljub vsem odrekanjem ugotovila, da je zamenljiva in pogrešljiva ter postala žrtev prestrukturiranja, se je zdelo, da je edini varen prostor zanjo domače ognjišče. Imela je izobrazbo, kariero in denar; pa vendar vse to ni bilo dovolj za srečo. V petdesetih ženske niso imele ničesar od naštetega, a se zdi, kakor bi se ves čas smehljale ter se počutile izpolnjene. To je bila njena različica feminizma, odločitev za obvladljivo življenje, lepe obleke in poslanstvo doma. Njen postfeminizem, po katerem ženske nihče ne bi smel obsojati za življenjski slog, ki ga je izbrala, dokler je sama v njem srečna, je v neposrednem nasprotju s feminizmom njene mame, ki je verjel v vstop žensk v javno življenje ter kot temelj enakopravnosti postavljal

ekonomsko neodvisnost. Ampak ali ni tako, da tudi vse me, ambiciozne mlade ženske, kljub siceršnjemu preziru, v trenutkih šibkosti in izčrpanosti zavidamo znankam, ki so izbrale lažjo pot; pristale na (ekonomsko) odvisnost, se poročile, našle svojo srečo in možnost obstoja v partnerskem ali družinskem življenju? Ali nas za hip ne pripravijo do prevpraševanja lastnih odločitev: smo izbrale narobe? Bomo v tem tempu sploh zmogle premagati pot, ki je pred nami, ali se ne bi raje zgrudile in razjokale, se vrgle v pastelna petdeseta, ostale doma ter se končno zares naspale?* Čeprav Judy sprva deluje komična, je njena izbira tragična, ker se zdi, da je nastala v času živčnega zloma, v obdobju velikega razočaranja in utrujenosti, ko se je v svetu ne glede na svoja prizadevanja počutila odveč; naredila je vse, pa še vedno ni bilo dovolj. Njen partner Johnny ima to za nekakšen *aranžma*, začasen poskus, celo igro, ki mu postaja nadležna, čeprav sprva deluje, da ima od nje največ prav on; vendar pa je Judy svojo novo vlogo vzela resno kot življenje samo; svojo službeno deloholičnost je nadomestila z deloholičnostjo doma; hiše pa nikoli ni mogoče do konca pospraviti, večerje nikoli skuhati dovolj dobro in le s težavo se prisiliš, da te nikoli ne *boli glava*.

Dlje kot traja njuna zataknjenost v petdesetih, bolj sta nesrečna; zamaknjenost se čedalje bolj spreminja v tesnobo in za Johnnyja, ki ima več stika z zunanjim svetom, ta zastareli aranžma postaja nekaj, česar se mora sramovati pred svojo mlajšo in ambiciozno šefico. Za povrh ga tudi intimno ne osrečuje doma imeti zamaknjeno služabnico, ta arhetipski ideal ženskosti, pač pa začenja pogrešati polnokrvno partnerko. Delitev spolnih vlog je čedalje bolj nevzdržna: to, da je na njegovih ramenih pritisk moškosti, pričakovanje, da bo zaslužil dovolj, da bo sam preživljal dva človeka in odplačeval kredit za hišo, ga dela čedalje bolj obupanega. Posledica siljenja v izpolnjevanje »ženske vloge« za seboj namreč potegne tudi pričakovanja o »moškosti«; in slednja je krhka kot konstrukt sam, zato se Judy odloči na skrivaj odplačevati kredit s svojimi prihranki, saj ne želi, da bi bila Johnnyjeva moškost prizadeta. Njuna petdeseta nikoli ne morejo postati zares petdeseta, a tudi petdeseta niso bila petdeseta, kakršna nam tako rada slika popularna kultura. Nobeno preteklo obdobje ni takšno, kakršno si zamišljamo; od naših predvidevanj in pričakovanj se oddaljuje vsaj toliko, kolikor se od njih oddaljuje naša resničnost v sodobnosti.

Besedilo Laure Wade nam ponuja spoznanje, da dosledno upoštevanje umetno ustvarjenih »spolnih vlog« zahteva svoje žrtve na obeh straneh in da nas pred prežečo resničnostjo ne morejo obvarovati tudi tesno zapahnjena vrata popolnega stanovanja. Kar nam lahko pomaga, kot pokaže na koncu, je kvečjemu solidarnost; žal pa se v besedilu tudi ta zdi le dobro zaigrana; preveč mimobežna, da bi ji verjeli, da je lahko resnična; tako v petdesetih kot danes.

* »... za žensko, ki si mora sama zagotavljati uspeh, je poročena ali dobro vzdrževana prijateljica skušnjava; zdi se ji, da se je brez razloga obsodila na najtežjo pot: ob vsaki težavi se sprašuje, ali ne bi bilo bolje izbrati drugačne poti.« Simone de Beauvoir, *Drugi spol*, 2013, 236.

Antropologija dizajna: *Dragi, doma sem!* Laure Wade

SVETLANA SLAPŠAK

Miranda Trnjanin, Iva Krajnc Bagola

Antropologija dizajna je relativno mlada poddisciplina antropologije z zelo kompliciranim metodološkim razponom: za uspešno dekodiranje pretežno utopičnega teksta ustvarjanja privatnega okolja, organizacije telesa in simbolne projekcije družbeno usklajene identitete mora ujeti odnose med populacijami potrošnikov, ideologijami, verovanji, socialnimi odnosi in geopolitičnimi okolji. Tržno ponujeni modeli dizajna, ki izhajajo bodisi neposredno iz prestižne industrijske veje ali iz prilagojenega lokalnega »prevoda« oz. iz agresivno promovirane poceni adaptacije množične produkcije, so takoj razumljivi, koda je prosojna: tržna produkcija želja je v tem smislu proizvedla tudi »raziskovalno« potrošništvo, iskanje predmetov, posebne poti, modrost in iznajdljivost zahtevnega potrošnika, ki je sposoben prelistati veljavne cenovne omejitve, relativno nedosegljivost predmeta in si prilastiti predmet poželenja mimo množičnega nakupovanja.

Antropologija dizajna je neka zvrst »inverzne arheologije«, ustvarjanje vtisa preteklosti, ki lahko žrtvuje tudi komoditeto na račun efekta, ki naj bi bil najintimnejši odraz identitete lastnika. Stilno pohištvo, romanje po boljših trgih, iznajdljivost »na terenu«, to so fenomeni, ki jih obdeluje antropologija dizajna, poleg obsedenosti z najnovejšim in najdražjim ali najprestižnejši na trgu komoditet.

Od devetdesetih se je na trgu ustvarjanja primerov za antropologijo dizajna uveljavilo nekaj precizno definiranih trendov, denimo evropska šestdeseta in pretežno ameriška petdeseta leta. Petdeseta so že po definiciji utopična, ker izražajo poželenje po vsakdanjem glamurju ameriškega načina življenja, predstavljenega predvsem v filmih. Razen mode in avtomobilov, ki so v prvem planu na ekranu, je obsedenost predvsem umeščena v ozadje, scenografijo oz. v globino filmskega dogajanja: ureditev blok-kuhinje, dnevnega prostora, spalnice, kopalnice. To so prostori, ki v Evropi, posebej v mestih, v tem času ne obstajajo – obstajajo manjša, prenaseljena, neudobna stanovanja, brez električnih aparatov. Nagnetenost je glavna prostorska značilnost povojnega evropskega mestnega stanovanja, obkroženega z ruševinami, brez samopostrežb, z malo in težko dobavljive hrane ... ameriška predmestja velemest tu delujejo kot nedosegljiv ideal, kraljestvo barv in luksuza. Mnoge Evropejke, denimo v Franciji in posebej v novih

socialističnih državah, so po koncu druge svetovne vojne dobile volilno pravico; evropska moda je kmalu po koncu vojne zavzela vodilno mesto globalnega proizvajalca trendov, tudi za Ameriko. Ameriški črni val v filmih, kot se zdi, ni imel negativnega vpliva na gledalke in gledalce, čeprav je bil namenjen zmanjšanju pravic in ugleda ameriških žensk, kot preventivni ukrep proti povojni emancipaciji. »Honey, I'm home!« je slogan, ki potrjuje nov položaj žensk – med samopostrežbo, frizerjem in kuhinjo, morda *shrinkom* – ki soproga ob prihodu iz službe pričaka urejena, po kopeli z mehurčki, dišeča, brez predpasnika in z martinijem za njega v roki, medtem ko se v pečici končuje peka mesnega kruha (*meatloaf*) in pite s sladkim krompirjem. Vsaj samomor Sylvie Plath, z glavo v plinski pečici in perfektno urejene, bi moral biti opomin evropskim (in ameriškim) ženskam ...

Idol junakinje drame Judy je Doris Day, najbolj ameriška igralka, ženska-konzerva, popolna v svoji zaposljivosti, pionirski neodvisnosti in obenem izvrstna gospodinja. Verjetno je Judy tudi videti kot Doris Day. Judy je nekoč delala, zdaj pa je idealna gospodinja. Mož ji sledi v obsesivnem negovanju stila petdesetih: oba skrbno skrivata svoja laptopa v omari. Judy je odraščala v razbrzdani komuni sedemdesetih let – njena kompulzivna usmerjenost v red in čistočo, v premišljene in zapletene obroke je posledica komunalne svobode v vseh njenih skrajnih oblikah. Njena mati, stara komunarka in prekaljena aktivistka, na prelomnici drame Judy razkrije ozadje te svobode – bilo je namreč več debat o psihičnih stanjih kot seksa – in tudi pravo podobo njenega očeta, ki ga Judy idealizira kot džentelmena tega obdobja. Na drugi strani pa je globlja preteklost, ki je Judy ni doživela, torej idealizirana petdeseta (povojna Anglija), tako temna in obupna, da Sylvijina opredelitev za komuno postane popolnoma razumljiva.

Judy je sposobna preživeti prešuštvo, seksualno predatorstvo prijatelja, a v drami doživi najhujši poraz: stroški dizajniranja hiše in življenja v stilu petdesetih pripeljejo do prodaje hiše. Stiliziranje in cel utopični projekt prisilita par, da se enakopravno s svojim delom vključita na trg kapitala. Izolacija ni pomagala, osebna sreča ne uničuje kapitalizma – saj to je samo eno od orodij, ena med strategijami zaslepitve.

Drama Laure Wade je »lahkotna«, a izpostavi ključni represivni učinek kapitalizma: negovanje iluzij o zasebnem uspehu in sreči, ki se zlomi ob prvem znaku, da v to iluzijo nisi več zmožen vlagati progresivno vse večje potrošniške investicije. Ravnovesje oz. osebna stabilnost, materialna, ekonomska in psihična ni možna. Tisto, kar je posameznik pripravljen plačati kot svojo srečo in tako »premagati« kapitalizem, je samo privid, ker je metodologija premikanja meja in oblik sreče skrbno izdelana, tako da so ovire povsod in so nevidne. »Delati na sebi« je le ena med povsem brezupnimi tehnikami, prodajalcev »tehnik« pa mrgoli: kapitalizem deluje na telo in dušo, tudi če ga ne kličemo. »Pozitivno« in »energija« sta dva osnovna termina (pojma sta itak prazna), ki označujeta podlo intervencijo kapitalizma v sami srčki izgrajevanja osebnosti. Sylvijin pobeg v komuno, ki ga v starosti opazuje z dragocenim cinizmom, ima lahko smisel predvsem zaradi moči spomina, ki ga kapitalizem ne more uničiti.

»Inverzna arheologija«, zasnovana na spominu in osvobojena obsesivne akumulacije predmetov, ki naj bi jo potrjevali, ima razen vrednosti možnega predmeta raziskovanja tudi nekaj odtenkov upornišтва. Pomislite na

stanovanje ali hišo svojih staršev, ki sta morda ostala petrificirana v različicah stilov sedemdesetih in osemdesetih, od klopi, prevlečenih s skajem v kuhinji, do Lesnininih povezanih foteljev in regala s premajhno polico za televizor. Morda bi minimalno spremenjeno stanovanje po smrti staršev lahko oddajali preko storitve Airbnb – to bi nedvomno bilo uničenje spomina. Ni tudi izključeno, da bo takšna ureditev s še eno krajo in kapitalizacijo spomina postala nov trend. Na žalost je mogoče vse razen lastna, neodvisna, popolna konstrukcija sebe zunaj kapitalizma. Upornišтво je možno, dokler redno plačuje svojo navidezno odmaknjenost od kapitalizma. Paradoksalno kapitalizem, ki naj bi ščitil in promoviral privatno, zahteva popolno kolektivistično pokornost in suženjstvo znotraj antropoloških modelov, ki jih dopušča.

Obstaja področje, za katero je kapitalizem nezainteresiran, razen ko gre za osnovno črpanje sredstev prek države (davki, najemnine, javni servisi itn.), in to je svet revščine. Ta je v nevarnosti edino v primeru, če se kaj (zemljišče, surovine, inventivni postopki) izkaže kot zanimivo za kapital. Sicer je revščina globalno prepuščena sama sebi in mednarodnim ali lokalnim humanitarnim organizacijam in filantropskim posameznikom, saj je strukturni del sistema in njegove potrebe po skoraj ali pravem suženjskem delu. Upornišтво proti trendom, ki jih predpisuje kapitalizem, se v svetu revščine kaže kot pastiš ali parodija predpisanega, že kot popolni prepad med, denimo, uporabo starega predmeta v tem svetu in dejstvom, da bi to bil biser v kolekciji zbiralca predmetov iz petdesetih ... Kič v svetu revščine postaja prava umetnost, neodvisna od vsakega trendiranja zunanega sveta. V nobeni človeški kulturi predmeti niso samo uporabni, temveč nosijo ritualne, imaginarne, estetske vsebine, sodelujejo v užitkih, so del sreče posameznika. In samo v svetu revščine kapitalizem danes ne kontrolira tega delčka človeške antropologije – ali pa neprimerno manj kot ostale dele globalnega vsakdanjika. Žal je ta delček življenjsko povezan s človekovimi pravicami, ki so za večino prebivalcev planeta milo rečeno daleč pod mejo zapisanega v obvezujočih mednarodnih dokumentih ...

Judy in Johnny lahko preživita v kapitalizmu, tako da se odrečeta svojim plehkim sanjam o popolni kontroli najožjega okolja in podrejenosti lastni ideji sreče. Oba pripadata generaciji, ki ni šla skozi tvegana obdobja, in nimata spomina, ki bi pomagal pri analizi sedanjosti. Njuna utopična rekonstrukcija preteklosti, ki je nista doživela, je klavrnno propadla pod stereotipi sedanjosti. Ta rekonstrukcija ni imela prihodnosti, ker ni imela niti relevantne, preverjene zgodovine.

Ali ima generacija, tudi če skriva laptop v omari, posebno odgovornost do družbe, v kateri živi? Nedvomno. Za razliko od Sylvie ima Judy (in tudi Johnny) pod svojimi prsti možnost neposrednega dostopa do znanja, kakršnega prej niti ena generacija ni imela. Vprašanje radovednosti, kriterijev in veščine, nič drugega. Zakaj je e-bay tisto, kar Judy v glavnem raziskuje na internetu? Ali je potrošniška obsedenost edini greh generacije, ki gre nezainteresirano mimo znanja? Ali je kapitalizem postal represivna kolektivistična pošast prav zaradi prevladovanja Judy in Johnnyjev?

Odgovornost, ki jo hočem pripisati tej generaciji (nenazadnje tudi moji generaciji), je morda pretirana; jasno je, da je sredi devetdesetih znanost s tehnologijo odprla izjemne možnosti globalnega izkoriščanja in dostopnosti do znanja z internetom – tudi tako, da bi vse stopnje izobraževanja, z univerzitetno vred, pripeljala do dotleje nepredstavljenih višin in širin. Četrto stoletje pozneje poskusi, da bi bilo to plačljivo, še niso povsem uspeli, na drugi strani pa so uspeli vsi možni načini, da se z internetom zasluži. Kapitalizem bi s tem moral biti – figurativno – zadovoljen, saj gre za privatno pobudo, pa ni: v tem bi morali končno razbrati pravo naravo sodobnega kapitalizma, ki hoče totaliteto/totalitarnost in represivni kolektivism.

Izbira petdesetih v nobenem primeru ni izbira svobode. Izgubljenost te izbire v zapletenosti sodobnega sveta je patetična. Ali je to edini drobec tragičnega, ki ga zmora generacija potrošnikov?

Drama Laure Wade posredno komunicira s postdramskim gledališčem: škatla idealne hiše je postavljena v drugo škatlo, gledališče. Položaj gledalcev je položaj Alice, ko naenkrat zraste do ajdovskih mer in od zunaj opazuje hišo, v kateri je bila, pri čemer so nekateri deli njenega telesa še zmeraj vpeti v hišo. Alice ne more drugega, kot da hišo uniči, ko se dvigne na noge, s čimer bo iz dimnika izvrgla živalco, ki ga čisti. Živalca pade na gredico s kumarami in preživi. Pobrali se bomo vsi, zrastle smo, iluzija pa je razpadla, gremo v drugo iluzijo, sezidat drugo hiško in pripraviti drugo gredico. Saj smo vendar pametnejši od nižjega razreda, ki hodi v samopostrežbe in nima pojma, kaj vse je mogoče najti na e-bayu ...

Če lahko ugibam, kaj je navdihnilo Lauro Wade za dramo, bi to lahko bil internetni posnetek/video o ameriški hiši iz petdesetih let, ki nikoli ni bila uporabljena in je nihče ni kupil. Ko so jo v novem stoletju odprli, so lahko videli vso slavo tedanjega dizajna, prostor sreče, ki pa ni nikoli razveseljeval ljudi: mešanica bleščeče plastike, linoleja, skaja, pastelne barve, največ rožnate, nežno kontrastni gumbi, hišni aparati zaobljenih oblik, povsod visoki sijaj, polivinil. Najboljši prostor v hiši je brez dvoma kuhinja. Človek bi si zaželel, da se za vse čase izgubi v objemu tega prijetnega prostora brez ostrih vogalov in da s kozarcem martinija v roki ob zvokih rokenrola iz turkiznega radia pričaka ljubezen svojega življenja, ki prihaja v neskončno dolgem kadilaku s »plavutmi morskega psa«.

Zato je najbolj poetičen prizor v drami tisti, ko Judy skrbno prestavlja hrano, ki jo je kupila v samopostrežbi, iz sodobne embalaže v starinske kovinske škatle. Ko se par znajde na strmi poti navzdol, sta na kuhinjski mizi škatli za pico ... Naj nas to ne prevara: ne gre za nostalgično dramo, ampak za mini tragedijo, ki jo vsak dan znova preživljamo misleč, da smo problem mi sami, ker se ne znajdemo. Ne, problem smo, ker se ne upiramo.

Iva Krajnc Bagola, Uroš Smolej

Uporabni nasveti za vsako ženo

Leta 1951 sta prva ravnateljica hrvaškega kmetско-prosvetnega društva »Seljačka sloga« Nada Sremec in zdravnik dr. Drago Chloupek napisala priročnik z naslovom *Knjiga za vsako ženo*, ki naj bi gospodinjam pomagal reševati življenjske zagate. Delo je razdeljeno na poglavja, ki zajemajo tako praktične nasvete kot tudi abstraktnejše probleme in njihove rešitve. Spodaj navedeni nasveti so izbrani iz slovenske izdaje iz leta 1974 v prevodu Stine Baševe.

Gledališče, prireditve, koncert

Na prireditvah sedi žena praviloma na desni strani. Toda če je leva bolj primerna zaradi tega, ker omogoča večje vidno polje, bo moški prepustil ženi to mesto. Če je žena v družbi dveh moških, tedaj sedi v sredini.

Naslonjala med sedeži niso samo za vas. Desno naslonjalo je namreč za vas, medtem ko morate levo prepustiti sosеду.

Če ste prišli v gledališče, na koncert ali v kino, ko drugi že sedijo, stopajte v vrsto tako, da ste z obrazom obrnjeni k ljudem, ki so se zavoljo vas dvignili, ne pa, da jim obrnete hrbet.

Med predstavo ne šumite s programom ali papirčki, v katere so bili zaviti bonboni.

Ne hodite na prireditve, če ste prehlajeni, ker boste s kašljanjem in usekovanjem motili druge. Med predstavo ne šepetajte s sosedi in ne stikajte nenehoma glav, ker tisti, ki so za vami, žele tudi kaj videti; zlasti ne nosite nerodnih in velikih klobukov.

Na prireditvi in v kinu ne smete glasno komentirati programa, filma, žvižgati, če je predstava prekinjena, ali dajati glasne, neprimerne in prostaške pripombe k vsebini.

Na koncertu ploskajte samo, ko je končana cela kompozicija in nikakor ne po posameznem stavku. Če ne poznate izvajanega dela, je bolje, da počakate na ploskanje drugih.

V operi lahko ploskate po posamezni ariji.

V drami se ploska samo na koncu, čeprav igralci cenijo aplavz na odprtem odru.

Na koncertih ne bobnajte s prsti in ne popevajte po tihem melodije, da bi vsem pokazali, kako dobro vam je znano izvajano delo.

Na koncertu jazz orkestra ploskajte po vsakem uspelem odstavku.

Po končanem sporedu se ne prerivajte h garderobi. Po možnosti ne odhajajte iz gledališča, dokler so igralci še pred zaveso, ker imajo pač pravico tudi do vašega aplavza.

Bodite zmerni tako v navdušenju kot tudi v nezadovoljnosti.

Za vse prireditve, razen za kino predstave, je za moške obvezna temna obleka, za žene pa večerna toaleta.

Pisanje pisem

Tudi najboljšim prijateljem ne smemo pisati na papirju, ki smo ga iztrgali iz zvezka. Celo če pišemo samo dva ali tri stavke, ne smemo varčevati tako, da režemo pisalni papir na polovico. Pisemski ovitek in papir sta najprimernejša v beli barvi in najboljše je, da se izogibamo preveč živih barv. V ovitkih drugih barv lahko pošiljamo samo okrožnice, nekatera obvestila itd.

Sožalna pisma vedno pišemo na belem pisalnem papirju, ali pa pošljemo brzozavko. To moramo storiti takoj po prejemu sporočila o smrti.

Na začetku pisma bomo vedno v desnem gornjem kotu napisali kraj in datum ter na hrbtni strani ovitka svoj točen naslov.

Danes pogosto pišemo pisma na stroju, toda z lastnoročnim podpisom in pozdravom. Izjeme so izrazi sožalja. Ljubezensko pismo, napisano na stroj, ni nikoli romantično.

Pismo z osebno vsebino pišemo ročno in s črnilom in nikoli s svinčnikom.

Pisma nikdar ne začenjamo z »jaz«. Če so pisma službena, se vedno podpisuje najprej ime, potem pa priimek, če so pa privatna in če smo s človekom, ki mu pišemo, v prijateljskih odnosih, tedaj z imenom, sicer pa z imenom in priimkom. Velja pravilo: »Vaša XY« smemo uporabiti, »Tvoja XY« pa je že znamenje intimnosti.

Naslovljenca naslovimo: tovariš, tovarišica, gospa ali gospod, spoštovana družina ali podobno. Nato napišemo ime in priimek, če pa je pismo uradno, označimo funkcijo, poštno številko kraja, kraj, ulico in hišno številko, vse eno pod drugim.

Ne pišimo pisem, ko smo razburjeni ali jezni. Ko se ohladimo, ali prespimo – kar je vedno pametno – se morda za napisano kesamo in pozneje tega ne moremo nikoli popraviti. V vsakem primeru premislimo, kaj bomo napisali: govornjene besede pozabimo – napisano ostaja.

Nikoli ne odpirajmo tujih pisem!

Na vsako pismo moramo odgovoriti. Ostati več mesecev dolžan odgovor, je neolikano.

Anonimna pisma so sramota za tistega, ki jih piše. Nanje se človek ne ozira in jih vrže v koš.

Sodobno oblačenje

Obleka mora biti vselej prilagojena vsaki ženi ali dekletu posebj, prilagojena pač njenemu tipu. Do veljave mora

priti smisel za dober okus, mero, poznavanje lastnega telesa ter postave in tipa, ki mu pripada. Povsem jasno je, da obleke, ki odlično pristaja dvajsetletnemu dekletu, ne more obleči 40-letna zrela žena ali morda še starejša od nje, četudi je meja med mladimi in starimi izgubila precej nekdanje ostrine. Vsaka žena naj bo do sebe predvsem objektivna, ne pa velikodušna in subjektivna. Pri izbiri oblačil naj si jasno in glasbo reče: »Mlada sem, zato smem marsikaj,« ali pa »Nisem več tako zelo mlada, zato pamet v roke, punca!«

Tisti »tako zelo mlada« se bo torej začel vtikati v modo, v način vašega oblačenja in odnosa do oblačenja sploh. Mlado dekletu si lahko privoščijo vse novosti, ki jih prinašajo modne muhe, še celo marsikatera ekscentričnost ji lahko čudovito pristaja, mladost pač opravičuje in prenese vse!

Ženina zunanost pri gospodinjskem delu

Žena, ki izven doma daje vtis, da je oblečena elegantno in po zadnji modi, je v svojem stanovanju večkrat zanemarjena.

Nekatere žene za domače delo oblačijo kar si bodi, kadar pa pri vratih pozvoni nepričakovan gost, se znajdejo v neprijetnem položaju.

Obleka za delo v stanovanju mora biti udobna, vendar pa lepa in ljubka; med delom pa naj bo zavarovana s predpasnikom.

Delovni predpasnik mora imeti globoke žepe, da lahko vanje damo krpo za brisanje prahu ali druge reči, ki so potrebne pri pospravljanju.

Čevlji, ki jih gospodinja nosi doma, morajo biti udobni in čvrsti, da se noge preveč ne utrudijo, kajti veliko mora hoditi in stati; mehke copate nikakor niso primerne.

Nogavice naj bodo vsekakor cele in nekoliko močnejše, da se pri delu ne bi raztrgale.

Lase moramo med pospravljanjem stanovanja, še posebno kadar kuhamo, imeti pokrite z ruto. Če nosimo ruto, se ne bo zgodilo, da bi v jed padel kak las, lasje pa se ne bodo navzeli kuhinjskega vonja.

Ko je gospodinjsko delo opravljeno, moramo ruto in predpasnik sneti. Dobro je tudi, da snamemo predpasnik, preden kakemu obiskovalcu odpremo vrata. Če pa je predpasnik lep, čist in dekorativen, ga gospodinja lahko obdrži.

Ni dovolj, če poskrbi gospodinja samo za obleko, vendar mora biti tudi skrbno počesana in naličena, njene roke in nohti pa morajo biti popolnoma čisti.

Kadar imamo grobo in umazano delo, je najbolje, da roke zavarujemo z gumijastimi rokavicami. Pri kakem drugem poslu bo najbolje, da roke zavarujemo z zaščitno kremo, ki se dobro oprime vse roke in zmanjša vdiranje umazanje in kuhinjskega vonja v kožo. Po končanem delu kremo speremo z rok. Roke moramo večkrat natreti z limoninim sokom, da z njih odstranimo vonj, ki ostane po rezanju čebule ali česna, očisti pa limonin sok tudi madeže od rdečega zelja, rdeče pese, višenj ipd.

O zakonu

Pri tako veliki življenjski odločitvi, kot je sklenitev zakonske zveze in zasnova nove družine, se večkrat napravi napaka. Na hitro in nepremišljeno sklenjeni zakoni so kljub trenutni zaljubljenosti in seksualni privlačnosti obsojeni na propad. To pa ne prizadene samo moža in žene, ampak v še večji meri otroke. Edini upravičen razlog, da se moški in ženska poročita in da želita imeti otroke in družino, je medsebojna ljubezen.

Ali koga ljubimo?

Na to vprašanje ni lahko odgovoriti. Če hočemo sami sebi dati resen odgovor, potrebujemo časa. Vendar so neka znamenja; če nam je do pristotnosti določene osebe, če čutimo praznino, kadar je ni pri nas, če se vse naše misli ukvarjajo z njo, če smo v njeni prisotnosti srečni, če nam v njeni družbi nikoli ni dolgčas, tudi če molčita, če smo sposobni, da se v kakršnemkoli smislu za njo žrtvujemo – potem to že pomeni, da nismo daleč od zaljubljenosti, ki se sčasoma utegne spremeniti v ljubezen.

Kako naj si izberemo ženo ali moža

Dobro in srečno izbrati zakonskega tovariša je velika sreča. To namreč pomeni najti človeka, ki nas ne privlači samo telesno, ampak imamo z njim skupne interese in cilje, enake nazore in enak okus. Ne moramo se sporazumeti in živeti srečno s človekom, ki ima drugačne želje kakor mi (čeprav je v praksi večkrat tako), s človekom, ki ima drugačne nazore o življenju in ki ga zanimajo stvari s področij, ki so za nas nezanimiva. Težko je sožitje s človekom, ki je ravnodušen do tega, kar nas vznemirja, ali pa se strastno zanima za tisto, za kar mi sami sploh nimamo smisla. Za takšen zakonski par lahko rečemo, da ne govori istega jezika.

Razen medsebojnega razumevanja in čustvene povezanosti je v zakonu važen dejavnik tudi seksualno življenje; ampak tudi če je še tako skladno, vendar ni večno in če v skupnem življenju zakoncev vlada samo ta komponenta, bo prišlo do razočaranja in praznine. Občutek povezanosti, vdanosti in pravega prijateljstva bo v poznejših letih nadomestil seksualno vznesenost prvih zakonskih let.

Pobuda za zakon

Često se dekleta poročijo brez ljubezni s prvim mladeničem, ki pride, samo da bi se osvobodile rodiljske discipline, ki jo imajo za prehudo spono. Druge se brez premisleka poženejo v zakon samo zato, ker so pač dosegle leta, ki so za možiteve deklet v navadi. Še več je takih, ki se poročijo iz popolnoma materialnih razlogov, posebno pogosten pa je žalosten motiv za poroko nezaželena nosečnost. Za take zakone ni preveč upanja, da bosta v njih vladali skladnost in sreča, kajti ljubezen je, posebno v spolnem življenju žene, veliko bolj važna kakor pri moškem. Moški večkrat mislijo, da so zaljubljeni, kadar si seksualno želijo kako dekle, in v taki trenutni vznesenosti se utegnejo

odločiti za zakon, če nimajo druge možnosti, da bi potolažili svojo seksualno potrebo. Toda naj bo ta nagon še tako močan, vendar sam po sebi še ne more biti razlog za zakonsko zvezo. Spolni nagon je namreč preveč muhav in nestanovit, da bi mogel biti temelj za dalj časa trajajočo zgradbo skupnega življenja. Seksualno zanimanje je lahko trajnejše le, če nam ni važna samo spolnost kakega človeka, temveč tudi njegova celotna osebnost. Pride čas, ko si nekateri moški želijo v zakon, zato da bi si uredili življenje in si zagotovili seksualno izživiljanje brez neprijetnih vznemirjenosti, ki spremljajo neoženjene. Nekateri se poročijo tudi iz materialnih razlogov, ali z željo, da bi si z ženo kot posrednico zagotovili višji socialni položaj. Te in podobne spodbude gotovo ne bodo prispevale k uspešnejši in trajnejši zakonski zvezi.

Razlogi za neskladja v zakonu

Osnovni razlog za to, da med zakonsko dvojico v skupnem življenju ni skladnosti, je napačna izbira. Često se sklepajo zakoni z osebami, ki jih ne poznamo dovolj, ta napaka pa spremlja posebno dandanes čisto mlade ljudi. Potrebni so dalj časa trajajoči medsebojni stiki, in sicer v različnih življenjskih okoliščinah, da bi človeka dobro spoznali; da bi ga popolnoma spoznali, je treba z njim jesti in spati pod isto streho.

Ko ocenjujemo osebnost, ni dovolj, da gledamo, kako se obnaša do nas, posebno v času zaljubljenosti, ampak kakšen je odnos tega človeka do staršev, kolegov in drugih ljudi. Če odkrijemo lastnosti, ki nas odbijajo (če nismo iz zaljubljenosti popolnoma zaslepljeni), in pomanjklivosti, ki nam niso všeč, nikar ne varajmo samega sebe, da se bo ena ali druga stvar v skupnem življenju popravila in da nas neljube lastnosti pozneje ne bodo motile. V vsakdanjem nepretrganem stiku se bo to še poslabšalo in postalo še bolj izrazito, kajti čustvenost je v zakonu še močno stopnjevana in bolj napeta kakor pred zakonom, tako da se pozitivne kot tudi negativne lastnosti pokažejo v še ostrejši luči. V zakonu se bomo težko privadili na značajske lastnosti, ki so nas prej motile, in iz dneva v dan jih bomo teže prenašali in vse bolj bomo nestrpni, nestrpnost in ljubosumnost pa sta začetnika vseh zakonskih sporov.

Alkoholizem žena

Moževa pijanost s svojim delovanjem na družino neposredno prizadane tudi ženo. Toda tudi žena, čeprav redkeje kakor moški, utegne postati alkoholik.

Če se začne žena vdajati pijači, čeprav ji družbena tradicija to brani, gre najčešče za ženo, ki ima duševne motnje ali je v tako težkem položaju, da ni mogla najti drugega izhoda, kot da si poišče pomoč v alkoholu. Razumljivo je, da se bodo tudi družinski neredi pokazali prej v družini, kjer se je pijači vdala žena, kot pa tam, kjer je alkohol zagospodaril možu. V skladu s tem je tudi zdravljenje žene pijanke veliko težje in dolgotrajnejše.

LAURA WADE

Home, I'm Darling

2018

Comedy

First Slovenian Staging

Opening 26 September 2019

Translator **Tina Mahkota**
 Director **Nina Šorak**
 Dramaturg **Eva Mahković**
 Set designer **Branko Hojnik**
 Costume designer **Ina Ferlan**
 Composer **Laren Polič Zdravič**
 Video designer **Pila Rusjan**
 Language consultant **Maja Cerar**
 Lighting designer **Andrej Koležnik**
 Assistant to dramaturg **Taja Lesjak Šilak**
 Assistant to set designer **Sara Slivnik**

Stage manager, prompter and property mistress **Nina Štritof**
 Technical director **Janez Koleša**
 Stage foreman **Matej Sinjur**
 Technical coordinators **Branko Tica** and **Boris Britovšek**
 Sound and video masters **Sašo Dragaš** and **Tomo Božič**
 Lighting masters **Andrej Koležnik** and **Aljoša Vizlar**
 Hairstylist **Jelka Leben**
 Wardrobe mistress **Sara Kozan**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Judy **Iva Krajnc Bagola**
 Johnny **Jure Henigman**
 Sylvia **Bernarda Oman**
 Fran **Tjaša Železnik**
 Marcus **Uroš Smolej**
 Alex **Viktorija Bencik Emeršič/**
Miranda Trnjanin as guest

Judy (38), who has got a demanding, but well-paid job, chooses to quit and to become a housewife. Not simply a housewife – she would live her life as if it weren't the end of the 2010s, but the 1950s. Her apartment is now a convincing image of the 1950s. Judy and Johnny are appallingly happy. Judy has a friend Fran, who works, while her husband Marcus wishes for her to also only be a housewife. Judy's mother Sylvia, who raised Judy in a gender-equality promoting commune, is disappointed that her daughter cannot embrace feminism. And yet, Judy calls herself a feminist – a feminist, whose choice is perhaps unconventional, but nevertheless is her choice.

Director Nina Šorak and her team are above all addressing the issue of feminism. 2018 was the year of the *#metoo* movement which polarized public opinion. Yet in general discourse the word *feminist* is – paradoxically – still derogatory, denoting something radical. The question of how to choose the right, genuine form of feminism therefore seems an almost impossible task. It is hard, perhaps even dangerous to come up with an individual definition.

The text by one of the most staged and awarded British playwrights of her generation, Laura Wade (1977), inspired by the fetishization of domestic chores and diverse nostalgic content of pop-culture, such as cooking shows and baking competitions, was first staged in June 2018 at the National Theatre in London.

The staging got very flattering reviews, while the author was bestowed the Laurence Olivier Award for Best Comedy in April 2019.

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija
Hišna centrala +386 (0)1 4258 222
Tajništvo **+386 (0)1 4257 148**, faks **+386 (0)1 2517 044**
Blagajna **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred
predstavo, e-naslov blagajna@mgl.si
E-naslov **info@mgl.si**
Spletno mesto **www.mgl.si**

Barbara Hieng Samobor direktorica in umetniška vodja
Petra Bizjak direktoričina pomočnica – poslovna vodja
Janez Koleša direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka
Eva Mahkovic dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka
Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL
Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa
Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle vodja službe za odnose z javnostmi in trženja
tel. +386 (0)1 4255 000

Branka Lepšina koordinatorka in planerka programa
tel. +386 (0)1 2514 167

Katarina Koprivnikar koordinatorka trženja
tel. +386 (0)1 4258 222

Petra Setničar koordinatorka obiska
tel. +386 (0)1 4258 222

Zdenka Močilnik blagajničarka in informatorka
tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana
Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega
mag. Mojca Jan Zoran (predsednica), **Ira Ratej** (namestnica predsednice),
Saša Hren Koritnik, Mojca Slovinc, Aleš Kardelj

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega
Eva Mahković (predsednica/President), Alen Jelen, Tone Peršak, doc. dr. Katarina Podbevšek, Matej Puc, Nina Valič

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXX, sezona 2019/2020, številka 2
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko
© 2019 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja **Barbara Hieng Samobor**
Urednice **Alenka Klabus Vesel, Eva Mahkovic, Petra Pogorevc, Ira Ratej**
To številko je uredila **Eva Mahkovic**
Lektorica **Maja Cerar**
Avtor fotografij **Peter Giodani**
Oblikovalka **Mojca Višner**

Tisk **Collegium Graphicum**
Naklada **300 izvodov**
Ljubljana, Slovenija, september 2019

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

DRAMSKO BESEDILO

LAURA WADE

Dragi, doma sem!

Naslov izvirnika: *Home, I'm Darling*

Prevod po izdaji: Oberon Books Ltd, 521 Caledonian Road, London: 2018.

Krstna uprizoritev: Theatr Clwyd, Mold, Flintshire, Wales, 25. junij 2018

Prevedla Tina Mahkota

April 2019

Za Tamaro

Osebe

Judy, 38
Johnny, 37
Fran, 35
Marcus, 43
Sylvia, 67
Alex, 30

Prvo dejanje

Prvi prizor

Predmestna vrstna hiša iz tisoč devetsto petdesetih: idealen dom kot iz revije, pospravljen kot iz škatlice. Kuhinja, hodnik in dnevna soba so spodaj, spalnica zgoraj. Kuhinja je v klasičnem retro slogu English Rose; mizna plošča je iz ultrapasa, po tleh linolej. Ogromen hladilnik, ki nenehno brni.

Zgodnje jutro čudovitega pomladnega dne. Judy se vrti po kuhinji in ureja zadnje podrobnosti na pogrjnjeni mizi (stojalo s kosi opečenca, čajnik, posodica za maslo, kuhano jajce v posodici). Johnny si v spalnici pred ogledalom zavezuje kravato.

Judy stopi k vznožju stopnic.

JUDY: Johnny!

Vrne se v kuhinjo, nato gre še enkrat do vznožja stopnic.

Jajce ti bom obglavila!

Vrne se v kuhinjo, potolče z nožem po vrhu jajca, ga olupi in pogleda vanj.

Johnny pride v kuhinjo. Judy ga poljubi in mu popravi kravato.

Kakšen čudovit dan, si videl?

JOHNNY: Božanski.

JUDY: Jutro, dragi.

JOHNNY: Jutro.

Johnny sede k mizi in zre v jajce.

Pa to je – čista popolnost.

Judy jima maže maslo na opečenc. Johnny začne jesti.

JUDY: To boš užival med vožnjo v službo, v tem krasnem soncu.

JOHNNY: Mmmm.

JUDY: Daj no, toast pač.

JOHNNY: Tvoj je najboljši na svetu. V Ritz bi te vzeli v službo, samo zato, da bi zjutraj pekla toast.

JUDY: Kdo bi pa potem tebi naredil zajtrk?

JOHNNY: Ja, to imaš pa prav. Da ne bi slučajno, jaz te rabim tukaj.

JUDY se ozre po sobi, zadovoljno zajame sapo.

JUDY: Kaj bova potem s kuro?

JOHNNY: S kakšno kuro?

JUDY: Večino zelenjave že sama pridelam. Ne bi imel še kure – za tvoja jajca zjutraj? Da bo paradirala po vrtu in klujuvala?

JOHNNY: Pa ovce, ki bo popasla trato, in mi ne bo več treba vlačiti ven kosilnice?

JUDY: Zakaj pa ne? Pa kozo, mogoče?

JOHNNY: In kravo v shrambi.

JUDY: Mlekarico.

JOHNNY: Najmanjša kmetija na svetu. V Welwyn Garden Cityju.

JUDY: Eno kuro.

JOHNNY: Pa tvoj grah? Vse ti bo pozobala.

JUDY: Hmm. Ja. Shramba je tudi precej majhna.

JOHNNY: Za naju idealna.

JUDY: Ne pa za domače živali. Ne, bedasto, pozabi.

JOHNNY: Nenehno razmišljaš, kaj bi se dalo izboljšati. Imam pa res srečo.

JUDY: Pa že.

JOHNNY: Še posebej, kadar me zbudiš tako, kot si me danes.

Judy se zahihita.

JUDY: Ne vem, o čem govoriš. Čaj?

Judy natoči čaja.

JOHNNY: Si srečna, draga?

JUDY: Neznansko. A ti pa ne?

JOHNNY: O ja, grozovito.

JUDY: Grozovito? Všeč mi je, »grozovito«.

JOHNNY: Brezsramno srečen. To sploh ne bi smelo biti dovoljeno.

Se kar bojim, da nama ne bojo enkrat pisali.

»Kot vam je znano, je sreča še zmeraj na karte.«

JUDY: Kdo, da nama bo

JOHNNY: Policija? Javna morala pa to.

JUDY: Kot neko uradno pismo iz banke, misliš?

JOHNNY: »Spoštovani gospod Martin, opozorjeni smo bili, da ste vi in gospa Martin spotikljivo

srečna. Prosimo vas, da to nemudoma opustite. Vaša idolatrija je povsem nesprejemljiva.«

JUDY: Ido

JOHNNY: Idolatrija. To pomeni pretirano čaščenje ali malikovanje. Zakonske družice, v tem primeru. Ne spodobi se, da je moški tako zagret za lastno ženo.

JUDY: Potem si ti »idolator«?

JOHNNY: Ne, ampak si ti idol.

JUDY: Resno?

JOHNNY: Ali pa ideal. Oboje je isto. Iz latinščine.

JUDY: Pa že.

JOHNNY: Ali pa malik, ki ga jaz malikujem.

Judy se zasmije.

JUDY: Si pa dobre volje.

JOHNNY: Ravnokar sem pa ugotovil – ko sem se prej namakal v kopeli, ki si mi jo ti natočila –, da mi ta vikend ne bo treba nič.

JUDY: »Nič«?

JOHNNY: Po hiši, mislim. Nobenih ploščic za položiti, nobenega razbijanja, nobenega gipsanja. Vse je narejeno.

JUDY: Res si se izkazal.

JOHNNY: Ti tudi. V pajacu pa z ruto na glavi, kot brigadirka.

JUDY: Boš sploh vedel, kaj bi sam s sabo?

JOHNNY: Se bova že kaj spomnila.

JUDY: Lahko bi šla plesat?

JOHNNY: Pa res.

JUDY: Kar boš ti želel, dragi.

JOHNNY: Ogabno srečen sem.

A časopisa pa ni?

JUDY: Je, oprosti.

Judy gre na hodnik in pobere časopis s tal.

JOHNNY: Tako sem srečen, veš, da sploh ne vem, ali me bo ganilo, če me ne bojo povišali.

JUDY: O?

JOHNNY: Ko takole pogledam okoli sebe, si rečem, kaj sploh še rabim? Moja žena, moja krasna dokončana hiša. Denar bi nama prišel prav, nič ne rečem, ampak rabiva ga pa ne, a ga? Saj imava vse.

JUDY: Ne, seveda ne.

JOHNNY: Prav pohlepno bi bilo, če bi hotela več.

Več kot zadovoljen sem s tem, kar imam.

JUDY: Ja ne, krasno je, dragi.

A danes bo?

JOHNNY: Bo kaj?

JUDY: Danes boš izvedel?

JOHNNY: Ne vem. Verjetno kmalu, ja.

Zdaj pa, marmelada ali limonina krema?

JUDY: Lepo, da jemlješ to tako filozofsko.

Marmelado daj, čisto sveža je.

Ampak to pa le glej, da ne boš začel popuščati. Najdlje od vseh si tam, že zdavnaj bi te morali povišati v namestnika direktorja. Bi bilo edino pošteno.

JOHNNY: Zmeraj me zagovarjaš.

JUDY: Seveda te, saj sem tvoja žena.

Dobro veš, da si zaslužiš napredovanje. Da ga ne boš izgubil, ker si preskromen.

Ali pa pozen.

JOHNNY: Ne, imaš prav.

Johnny vstane in poplakne čaj do konca.

Božanski zajtrk, hvala ti.

Gre na hodnik, kjer si obleče plašč in natakne klobuk.

Judy vzame njegovo škatlo za malico in gre za njim.

JUDY: Tako ponosna sem nate.

Izroči mu škatlo in aktovko. Johnny jo poljubi.

Lepo se imej, dragi.

JOHNNY: Ti tudi, draga. Pa da ne boš kur kupovala.

JUDY: Obljubim. Adijo.

Johnny odide skozi vhodna vrata z aktovko in s škatlo za malico v roki. Judy mu pomaha in z nasmeškom gleda za njim, kako odhaja.

Nato gre v kuhinjo, stopi k predalu in vzame iz njega prenosni računalnik. Odnese ga h kuhinjski mizi, ga odpre ter sede.

Drugi prizor

Popoldne istega dne. Judy in Fran sta v kuhinji. Judy pretresa sodobna živila v kovinske škatle in v kozarce iz petdesetih in jih pospravlja v omare. Fran sedi s skodelico čaja pred sabo. Čez naslonjalo enega od kuhinjskih stolov je obešenih več vintidž oblek.

JUDY: Johnnyja?

FRAN: Ja.

JUDY: Mojega Johnnyja?

FRAN: Sem bila res presenečena, ker vidva nikoli ne gresta v nakupovalni center.

JUDY: Zelo sva bila prta.

FRAN: Saj, točno to, ja.

JUDY: Stara tovarna žitaric nama je bila tako všeč.

Prav prizadelo naju je, da so jo podrli.

FRAN: Ampak, a se ni že podirala? Najbrž je bila prav nevarna.

JUDY: Mirno bi lahko sanirali tisti, kako se že reče, zunanji

FRAN: Obod?

JUDY: Lupino, ja. Fasado, v bistvu. Od povesod se jo je videlo, tista fasada je bila osebna izkaznica mesta, in to že od dvajsetih naprej.

Vem, da to ni ravno neki protest – da midva bojkotirava center, ampak vseeno.

Mi daš bio moko, prosim?

Fran ji jo poda.

Johnny ima zmeraj s sabo malico od doma.

Ne hodi on na pico.

FRAN: Res mu je bil podoben.

JUDY: Si bila notri?

FRAN: Mimo okna sem šla. Saj bi mu pomahala, ampak je bilo predaleč.

JUDY: Si videla, s kom

FRAN: Ne, nisem

JUDY: Najbrž ni bil on.

FRAN: Če sem pa prepoznala obleko.

Ne vem, kdo.

JUDY: Najbrž iz pisarne kakšna.

FRAN: S temnimi lasmi.

JUDY: Seveda.
 FRAN: Ti poznaš vse iz njegove pisarne, ali kaj?
 JUDY: Ja, sem jih že srečala.
 FRAN: Očitno se dobro razumejo, e?
 JUDY: Ja, Johnny se, z vsemi. Razen z eno izjemo.
 FRAN: Precej mlada. No, mlajša od
 JUDY: Mlajša od mene?
 FRAN: Em. Predaleč sem bila, tako da v bistvu ne vem.
 JUDY: Zmeraj težje dobiš pravi pralni prašek, samo še te grozne kapsule imajo.
 FRAN: Sigurno je kakšna popolnoma logična
 JUDY: Ja, zagotovo.
 FRAN: Se ti res ni treba nič sekiram.
 JUDY: Saj se ne – nič se ne sekiram. Se mi zdi, da se ti bolj.
 FRAN: Pač, ja, ker nikoli ne moreš točno vedeti, kaj se gre kdo, kadar te ni zraven, a ni tako, in kakšen je do drugih
 JUDY: Johnny se nič »ne gre«. Saj ne ve, kako bi se sploh lotil.
 Kam je pa sladkor izginil?
Fran ji poda sladkor.
 FRAN: Marcus hoče, da bi jaz nehala delati in počela samo to.
 JUDY: To je delo.
 FRAN: Da bi nehala hoditi v službo, mislim.
 JUDY: Kaj? Da bi ostala doma in imela otroke, e?
 FRAN: Bog ne daj.
 JUDY: Uf, še dobro.
 FRAN: Fuj.
 JUDY: Ne, vem.
 FRAN: Da bi skrbela za dom, tako kot ti.
 JUDY: Saj je lepo. Nama se zdi smiselno.
 FRAN: Še vedno ti je v redu?
 JUDY: Zelo. Rada imam ta mir. Da pogledam okoli sebe in vem, da je vse na svojem mestu. Da imam čas in lahko čistim za predmeti, to me navdaja z globokim in spokojnim občutkom sreče. Najin dom. Kot iz škatlince za Johnnyja. Tik preden pride iz službe, skočim gor, si

spnem lase, se malo neparfumiram. Snamem predpasnik. Sveža kot roža
 Potem pa stopi skozi vrata in
Judy se nasmehne sama pri sebi.
 Ja.
 Kaj premišluješ? Bi mi rada kaj
 FRAN: Ah, Marcus zganja tak cirkus okoli tega, da sploh ne vem več, kaj si v resnici mislim. Kadar se v kaj zapiči, mislim, ja, zelo mi je všeč, da je tako vztrajen, ampak potem pa tudi kar naprej goni eno in isto.
 Tebe Johnny tudi kdaj spravlja ob pamet? Da kar znoriš?
 JUDY: V bistvu ne.
 FRAN: Ne.
 No, pač se mi ne zdi, da se v meni skriva boginja doma. Vse živo puščam na stopnicah in si rečem, bom že enkrat pobrala, potem se pa zalotim, da cele tedne hodim po tisti navlaki. Ko pridem domov, po dvanajstih urah službe, sem crknjena do konca. Najdaljši recept, ki sem ga uporabila ta teden, je:
 »Prebodite zaščitni ovoj«.
 JUDY: Če bi ostala doma, bi imela čas za
 FRAN: Saj to ti govorim – tudi če bi ga imela, nisem prepričala, da bi. To je moj večni problem. Oba z Marcusom imava rada red, le da je njegov red precej bolj urejen od mojega.
 JUDY: Konsenz morata najti.
 FRAN: Zmeraj pomislim to, kadar kdo navede za vzrok ločitve »nerazumno vedenje«. Enim se zdi že to, da pustiš brisačo na tleh kopalnice, »nerazumno vedenje«. Drugim je pa vseeno, če jim žena vsak odmor za kosilo kavsa z drugim, samo da je perilo oprano in obešeno.
 JUDY: Oprosti, nekaj moram skočiti gor – za sekundo.
 FRAN: Ti kar.
Judy gre gor. Glasno zaloputne z vrati kopalnice, nato pa se po prstih odtihotapi v spalnico in neslišno zapre vrata za sabo.
Fran pregleduje obleke na stolu.

Judy dvigne slušalko telefona, ki je na nočni omarici, in zavrti številko.
Dokler zvoni, sedi. Ko je klic sprejet, vstane, nato dojame, da je dobila samo prevezavo na glasovno sporočilo.
 JUDY: Johnny, živjo, jaz sem.
 Upam, da se imaš dobro, in sem samo Najbrž si na ceditvi.
 Oprosti, v bistvu nič važnega
 Ni me treba klicati nazaj, saj se bova videla, ko boš doma
 Samo pozdraviti sem te hotela, tako da Adijo.
 No, se vidiiva pozneje, ja, pa-pa
 Em, nič važnega, res ne, vse je v redu.
Odloži slušalko. Potihoma stopi iz spalnice, gre v kopalnico in potegne vodo ter gre po stopnicah nazaj v kuhinjo.
Fran drži pred sabo eno izmed oblek.
 FRAN: Kaj pa boš s temi?
 JUDY: Omare praznim. eBay.
 FRAN: To tudi? Pa ne te, no.
 JUDY: Nikoli je ne oblečem.
 FRAN: Pogledj, kako je lepa.
 JUDY: Toliko jih imam, da ne morem omare zapreti. Se mi kar sama odpira, vsa ta široka krila, kot da hočejo pobegniti iz nje.
 FRAN: A je ta mogoče? (*Pogleda našitek.*) – Ja, je. Pa ta bo šla za med.
 JUDY: Vse so original.
 FRAN: Vem, ljubica. Tebe pa res še nisem videla v ponaredku.
 O-o, ta je pa ročno izdelana. Veš, koliko ljubezni je bilo vloženo vanjo? Danes nobeden več ne šiva tako. Ti detajli okoli
 JUDY: Vem, prečudovita je.
 FRAN: Ja, res je. Prečudovita. Ne moreš se je kar znebiti.
 Jo lahko jaz kupim od tebe?
 JUDY: Ti?
 FRAN: Ja. Ne?
 JUDY: Ne vem, nisem pomislila, da bi

FRAN: Po realni ceni, ne »med prijateljik«.
 JUDY: Že, ampak če bi jo ti vzela, in bi te Johnny videl v njej
 FRAN: Ti jo je on dal za darilo?
 JUDY: Ne spomnim se.
 FRAN: No prav.
 Oprosti, ne bi ti smela niti reči.
 JUDY: Ne, vse v redu
 FRAN: Tako to je, če daš stilistki goro oblek pred nos. Ne morem, da ne bi začela šariti. Poklicna deformacija, grozno, vem.
 JUDY: Nočem, da bi Johnny vedel, da jih prodajam. Samo to.
 FRAN: Zakaj?
 JUDY: Pač, nepremičninski trg trenutno ne cveti ravno najbolj.
 Najin najljubši del dneva je pa točno to – ko pride Johnny iz službe, in mu naredim pijačo, sezujem čevlje, prinesem copate in mu pomagam, da se sprosti. Ne bom v tistem menda stopila predenj in mu rekla »samo da veš, dragi, malo nama zmanjkujee denarja«.
 Saj nama ga ne. Malo bova morala začeti paziti, pa bo
 FRAN: Seveda, če sta z dveh plač prišla na eno
 JUDY: Jaz sem imela večjo od njega.
 FRAN: Kako? Oprosti, vem, da ne bi smela biti presenečena. Ampak če pa kar naprej poslušamo, da so moški bolje plačani, in to samo zato, ker imajo penis.
 JUDY: Diplomoo imam, tako da
 FRAN: A Johnny pa ni hodil na faks?
 JUDY: Da mu ne bi kaj rekla, da sem ti omenila, malo hecen je glede tega.
 FRAN: Moški pač.
 JUDY: Kdo rabi toliko vintage oblek, kot jih imam jaz?
 FRAN: Držim pesti za eBay.
Fran se usede.
 Oprosti, ker sem rekla penis.
 JUDY: Fran, glej – to z Johnnyjem

FRAN: Oprosti mi, nisem hotela reči, da
JUDY: Nočem poslušati takih stvari, nočem spustiti tega domov.

FRAN: Prav, oprosti mi.
Oprosti.

Fran pije čaj in gleda okoli sebe.

Kako ti uspe, da se ti pipe tako svetijo?

JUDY: Em, limono daš na pol in drgneš.

FRAN: E?

JUDY: Stare metode so najboljše.

FRAN: Marcus isto pravi.

JUDY: Zdaj imaš vse na internetu, nasvete, napotke. V glavnem rabiš samo limonin sok, kis pa sodo bikarbono. Boljše od vse te kemije, ki jo zdaj vsi uporabljajo.

FRAN: Jaz pojma nimam o

JUDY: Imam eno knjigoimam, če te zanima.

FRAN: Aja?

Judy gre k predalu, potegne iz njega knjigo in jo izroči Fran.

JUDY: Evo, to je moja biblija.

FRAN: »Knjiga za vaško ženo«?

JUDY: ›Za vsako‹.

FRAN: Oprosti, tako majhne črke so.

JUDY: Iz leta 1949, res je mogoče malo zgodnja. Ženske srednjega razreda so se morale prvič znajti brez služkinj, takoj po vojni.

FRAN: Vau, pa to je srhljivo.

JUDY: Ne, avtorica vse razdeli na dnevna opravila in na tedenska.

Vsako sobo zjutraj pospraviš bolj po vrhu, prezračiš spalnice, postelješ posteljo, vsako popoldne se pa temeljito spraviš na eno sobo ali dve – počistiš za in pod stvarmi, sesaš, brišeš prah, pospraviš, loščiš. Potem pa skuhaš večerjo. Plus to, da je ponedeljek dan za pranje, petek pa za peko.

FRAN: Koliko dela.

JUDY: Vse se da, če si lepo razporediš. Plus to, da se nam ni več treba ubadati s premogovim prahom.

FRAN: Eno uro se že pogovarjaš z mano, ta čas bi lahko kljuge zlikala. Bom jaz raje šla. Ti res vse to delaš?

JUDY: Lahko si jo izposodiš, če hočeš.

FRAN: A res lahko? Hvala.

Fran vstane in krene. Judy vzame obleko, ki sta si jo prej ogledovali, in jo dvigne predse.

JUDY: Mogoče je pa res ne bom prodala, krasna plesna obleka je to, naslednji mesec jo bom že zelo potrebovala, ane? Tako lepo gre na ven, ko se zavrtim.

FRAN: Naslednji mesec?

JUDY: Jivestock festival?

FRAN: Ja.

JUDY: Menda nisi pozabila?

FRAN: Ne, ne.

JUDY: Od 28-ega do 30-ega.

FRAN: Ja ne, definitivno. Ne, zelo se veselim.

Judy položi obleko nazaj na kup. Skupaj gresta k vhodnim vratom.

Oprosti, če sem te spravila v slabo voljo

JUDY: Saj me nisi.

Fran pobere s tal nekaj pisem.

FRAN: Pošto imaš.

JUDY: Ne moreš verjeti, kako pozno zdaj dostavljajo. Štiri je že, samo poglej.

FRAN: Se vidiva prihodnji teden?

JUDY: Ja, v nedeljo pa tudi prideta na čaj, ne?

FRAN: Ja, seveda. Adijo.

JUDY: Pa-pa.

Judyi zapre vrata in gre po hodniku nazaj v kuhinjo. Pregleduje ovojnice. Njeno pozornost pritegne pismo, ki je videti uradno, zato ga odpre. Stoje ob kuhinjski mizi ga prebere in si vtakne pest v usta.

Na vratih pozvoni, da Judy kar poskoči. Pismo zatlači nazaj v ovojnico in odpre omarico pod koritom ter ga porine daleč zadaj za odtok. Gre k vhodnim vratom in jih odpre. Na pragu ni nikogar. Zato zakliče za osebo, ki se medtem že oddaljuje.

JUDY: Ej?

SYLVIA: O, živjo.

Sem mislila, da te ni.

JUDY: Roke sem si morala umiti, ker sem ravno

SYLVIA: Živjo, ljubica

Sylvia je medtem prišla že nazaj do vrat. Z Judy se objameta.

Kako si?

JUDY: Mah, v redu

Pridi že.

Judy povede Sylvio v kuhinjo.

SYLVIA: Sem mislila, da te ni. Da te ves dan ne bo.

JUDY: Pač sem, doma.

SYLVIA: Sem si rekla, če si mogoče v novi službi.

JUDY: Ne.

SYLVIA: Samo do avta sem šla po papir in kaj za pisati. Esemesa ti še zmeraj ne morem poslati, ne?

JUDY: Zato nisi nič omenila, da boš prišla? Ker nimam mobija?

SYLVIA: Ne, res nisem vedela, da se bom danes sploh oglasila. Sicer pa, ja, mislim, da je to res prekleto nesramno od tebe, da v teh časih, ko so vsi na svetu sprejeli to osnovno stopnjo –

JUDY: Bi čaj?

SYLVIA: Ja, hvala.

V glavnem, v bližini sem bila, pa sem pomislila, da bi se oglasila.

Judy gre pristavit kotliček za vodo. Sylvia si sleče plašč. Pod njim ima pisano obleko.

JUDY: Saj imava stacionarni telefon.

Kaj si pa počela tu?

SYLVIA: Na pogrebu sem bila.

Judy začudeno pogleda Sylvijino obleko.

Nobene črmine, je bilo rečeno.

JUDY: In kdo je

Piješ trenutno s sladkorjem ali brez?

SYLVIA: Imaš kakega zeliščnega?

JUDY: Ne.

SYLVIA: Erica.

JUDY: Erica iz komune Willowfieldkomune?

SYLVIA: Ja

JUDY: Pa saj še ni bila

SYLVIA: Ne, mojih let. Rak.

JUDY: O bog.

SYLVIA: Danes si, jutri te ni, e?

JUDY: Boš sladkor ali ne?

SYLVIA: Ja, malo.

Judy postavi sladkornico na pladenj za čaj. Sylvia sede.

SYLVIA: Erica, ja. Vem, da nisi bila zelo navdušena nad njo.

JUDY: Ker je zmeraj govorila z mano, kot da je moja mama.

SYLVIA: Ker smo bili vsi starši, v tem je bila poanta.

JUDY: Moje sožalje.

SYLVIA: Koliko ljubezni do nje med obredom. Vsi tisti, ki jih je rešila vsa ta leta, vsi so vstali, da bi kaj povedali.

JUDY: Spomnim se njenega bananinega kruha.

SYLVIA: Ja. O marija. Tega ni nihče omenil.

JUDY: Vse, kar smo tam jedli, je bilo rjavo.

SYLVIA: Zdravi smo pa bili

JUDY: Jaz sem pa samo o pomfriju sanjala.

SYLVIA: Boš že videla, ko boš enkrat imela otroke, da nikoli niso zadovoljni, pa če se na glavo postaviš.

Judy zlije vodo v čajnik.

Joj, ta hladilnik.

JUDY: Saj si ga že videla.

SYLVIA: Ne morem verjeti, da še zmeraj dela.

JUDY: Kakor kdaj. Bolj ne kot ja, zadnje čase.

SYLVIA: Znebi se ga, kupi novega.

JUDY: Če mi je pa všeč. V Sunderland sva šla ponj.

SYLVIA: Če ne dela.

JUDY: Že, ampak ne moreš kar zavreči stvari.

SYLVIA: Pa že, če ne delajo.

JUDY: Jih pač poskušaš popraviti. Ali pa dobiti koga, da jih

SYLVIA: Kaj pa, če bi kupila nov hladilnik in tega samo skrila vanj?

JUDY: Ni poanta v tem.

SYLVIA: Prenosni računalnik pa imaš, ne?

JUDY: Mami.

SYLVIA: Oprosti.

JUDY: Nočeva kar naprej kupovati novih stvari.

SYLVIA: Že v redu, oprost.

Maya je noseča.

JUDY: Maya?

SYLVIA: Anita hči? Tista, ki živi v trajnostni skupnosti blizu Worcestra. Baje si ne more več niti predstavljati, da bi živel samo s svojo družino. Anita pa tudi še dela in vodi zdaj varno hišo za ženske v Nottinghamu.

JUDY: Bravo.

SYLVIA: Kakšne zgodbe so to. Pa kako so jim oklestili financiranje, mater. V primerjavi s tem je bila še Thatcherca mati Terezija. Razmišljam, da bi jim podarila del tega denarja.

Judy položi na pladenj za čaj kovinsko škatlo, v kateri je kolač, in ga dvigne.

Ta boljše skodelice in krožnički.

JUDY: Greva v dnevno sobo?

SYLVIA: Pri tem, da nikakor ne mislim, da bi morale biti take pobude odvisne od donacij.

Sylvia sledi Judy v dnevno sobo in se ozira po hiši.

JUDY: Katerega denarja?

SYLVIA: Prosim?

JUDY: »Del tega denarja«, si rekla.

SYLVIA: Erica mi je nekaj zapustila. Kar precej, v bistvu.

JUDY: Nikoli ne bi rekla, da ga je imela kaj.

SYLVIA: Se ne spomniš, da smo najeli Willowfield od neke njene zoprne stare tete?

JUDY: Ja

SYLVIA: No, ta teta ji je par let nazaj zapustila celotno posestvo. Veš pa tudi, da so šle cene nepremičnin okoli Brightona v nebo, tako da ga je Erica prodala za astronomsko ceno, vse tiste skednje pa sadovnjak in

JUDY: Mleko?

SYLVIA: Čisto malo.

Judy poda Sylvii skodelico in krožniček.

Ne morem verjeti, da je ni več. Nikoli ne bi pomislila, da bo prva od nas, ki bo šla.

JUDY: Krasen človek je bila.

Kolač?

SYLVIA: Joj ne, ne smem.

JUDY: Jaz sem pekla.

Sylvia pokuka v kovinsko škatlo.

SYLVIA: Uf, pregrešno izgleda.

JUDY: Če bi pojedla vsega.

SYLVIA: No, pa daj, en majhen košček bom.

Judy drži nož nad kolačem.

JUDY: Takole?

SYLVIA: Joj ne, manjši, manjši.

Judy premakne nož in odreže tanek kos. Krožnik s kolačem poda Sylvii.

SYLVIA: Jacqui je bila tudi tam. Se spomniš njenega sina? Davida?

JUDY: Ogaben froc. Hrošče je žrl.

SYLVIA: Zdaj je baje odvetnik.

JUDY: A? Je prestopil na temno stran?

SYLVIA: Za človekove pravice.

JUDY: Odvetnik.

SYLVIA: Ni važno, ljubica. No, kako si pa ti? Kako sta z Johnnyjem?

JUDY: Ja ne v redu sva.

SYLVIA: Še zmeraj uživaš, da si kar doma?

JUDY: Ja, fino mi je, zelo mi ustreza.

SYLVIA: In vse je popolnoma rožnato, ne bi mogla biti bolj srečna?

JUDY: Zakaj sprašuješ?

SYLVIA: Ko bi ti vedela, koliko ljudi me je danes spraševalo o tebi, in sem šele zdaj ugotovila, da v bistvu sploh ne vem. Kako si.

JUDY: Ne, dobro sva. Johnny bo vsak čas napredoval in

SYLVIA: Krasno.

JUDY: In ko bo, bova tudi malo bolj pri denarju.

SYLVIA: A zdaj sta pa na tesnem?

JUDY: Ne, mami, nisva. Res pa morava malo paziti, kar pa tudi ni nič narobe.

Točno to nama je tako všeč o petdesetih: da se ne vrti vse samo okoli materialnega. Všeč mi je, da moram biti varčna, cel projekt je to, fino je.

SYLVIA: Ko ne bo več fino, si pa boš našla službo?

JUDY: Saj jo imam. To je moja služba.

SYLVIA: Ja, ampak če si ne moreš privoščiti? Glej, izvedla si ta svoj eksperiment, nobene sramote ne bo, če boš šla nazaj na trg delovne

JUDY: Zelo bi ti bilo všeč, e?

SYLVIA: Kaj?

JUDY: Da bi odnehala

SYLVIA: Nikoli nisem skrivala, da bi raje, če bi ti počela kaj bolj zadovoljujočega.

JUDY: A da bi bila odvetnica? Za človekove pravice?

SYLVIA: Draga moja, oprost, ampak res ne vem, kako misliš, da se počutim na Ericinem pogrebu, na pogrebu te goreče feministke, in me vsi sprašujejo, kako si ti in s čim se ukvarjaš? In moram priznati, da si gospodinja? Moja hči!

Vsa tista leta, vsi tisti proglesi in demonstracije. Vse tiste mučne vožnje v London z minibusom, v upanju, da se te bo mogoče kaj prijelo.

JUDY: Pa saj jaz sem feministka.

SYLVIA: Ha!

JUDY: Sem, ja. Zdaj jaz odločam. In sem se odločila to.

SYLVIA: Res? Take, misliš, da so feministke? Da v predpasniku z volančki plešeš po hiši in mahaš z metlico za prah? To ni noben feminizem.

Ni mi jasno, kako si lahko Johnnyju dovolila, da te je pregovoril v to.

JUDY: Nič me ni pregovoril, skupaj sva se odločila.

SYLVIA: Verjamem, da se ti tako zdi, ampak če dobro pogledaš, boš videla, da sie je lahko samo moški in izmislil.

JUDY: Osemintrideset sem stara in

SYLVIA: Popolnoma odvisna. Celo avtu si se odpovedala.

JUDY: Ne rabiva dveh avtov, če ne hodim v službo. Čista potrata.

Dolga leta sem bila v firmi. Dobro vem, koliko so zaračunavali strankam moje storitve –

prekledo več, kot sem prinesla domov na koncu meseca.

SYLVIA: Če ti kaj ni všeč, ostaneš v ringu in se boriš.

JUDY: Zakaj bi morala hoditi v službo, da bi se počutila izpolnjeno? Nekam kapitalistično je to, se ti ne zdi? Me zelo preseneča, da lahko ti to požreš.

SYLVIA: Ta tvoja »odločitev«, to je luksuz, nehaj se slepiti, da je politična. Otrok nimaš, za katere bi morala skrbeti, pa moža imaš, ki je zdrav in hodi v službo

JUDY: A jaz pa ne? Moje delo tukaj je služba. Ne vem, zakaj to ni cenjeno?

SYLVIA: Ker ga ne opravljajo moški.

Kaj pa, če bi šlo kaj narobe med vama?

JUDY: Nič ne gre narobe med nama, ne vem, kaj misliš.

SYLVIA: No, kako bi preživela, če bi ti Johnny danes zvečer, ko bo prišel domov iz službe, rekel, da se bo ločil?

JUDY: Kako lahko rečeš kaj tako groznega? Zakaj to govoriš?

SYLVIA: Za Johnnyja je to res idealno. Cele dneve je zdoma in lahko dela, kar hoče, ti pa samo čepiš tukaj, da se ti že meša od tega.

JUDY: Nič se mi ne meša. Zelo sem srečna.

Kaj pa ti, ki si hodila v službo, pa ni pomagalo, da se ne bi z očijem ločila, e?

Mami?

SYLVIA: Že prav, ljubica, žal mi je. Zelo mi je žal.

JUDY: Pustiva to, a prav?

Nekaj časa samo sedita. Sylvia razmišlja.

SYLVIA: Te lahko nekaj vprašam, ljubica?

JUDY: Kaj?

SYLVIA: Kaj delaš ti? Kaj delaš ves dan?

Tretji prizor

Večer istega dne. Johnny je v dnevni sobi in bere časopis, ob sebi ima kozarec.

Na štedilniku brbotajo lonci.

Judy sedi za kuhinjsko mizo. Pred sabo ima Johnnyjevo škatlo za malico. Nepremično zre vanjo. Čez čas jo odpre in vzame iz nje nedotaknjen sendvič, zavrt v pomaščen papir.

Pripravi mizo za večerjo. Škatlo za malico postavi na kuhinjski pult, tik ob korito. Sendviče drži nad košem za smeti, nato si premisli in jih da v hladilnik.

JUDY: Večerja, Johnny.

Johnny odloži časopis in pride v kuhinjo.

JOHNNY: Kako. Lepo. Diši.

Johnny poljubi Judy na ramo, medtem ko ta servira jagnječje kotlete.

JUDY: Gotovo si lačen.

JOHNNY: Kot volk.

Johnny sede k mizi.

Potem ji nisi rekla, naj ostane na večerji?

JUDY: Ni se mi zdelo, da bi se ti lahko spočil. Da prideš iz službe in zagledaš na kavču mojo mamo, ki samo govori in govori.

JOHNNY: Ne, imaš prav, hvala ti.

Judy položi predenj krožnik in sede.

Hvala.

JUDY: Pireja je še ogromno, če bi slučajno repete.

Pravzaprav, na, še malo tega dobiš.

Judy preloži enega svojih kotletov na njegov krožnik.

JOHNNY: Kaj pa zdaj to?

JUDY: Da ne boš

JOHNNY: Mislim, da bo kar dovolj tole, samo poglej. Je vse v redu?

JUDY: In? Kako si se imel danes?

JOHNNY: Dobro. Nekaj sem pa le izvedel o tistem delovnem mestu.

JUDY: Ja?

JOHNNY: Ja pa ne. Alex pravi, da bo še nekaj tednov trajalo, preden se bojo odločili in da nas bojo ves ta čas spremljali in »pozorno evalvirali«.

JUDY: Ljubi bog.

JOHNNY: Možno, da bo tudi prestrukturiranje.

JUDY: Kaj, da mogoče sploh ne bo namestnika direktorja?

JOHNNY: Ne vem, mislim pa, da šef verjetno ne bo več samo eden, vsi drugi pa oprode. Predvsem pa bo dolgo trajalo, da bomo izvedeli. Ves ta čas nas bojo pa spremljali in »evalvirali«.

JUDY: Malo pa vseeno pretiravajo, če mene vprašaš.

JOHNNY: Ja, ampak saj veš, kako je. Nova metla. Moraš kaj narediti, da se pozna, ne? Pa Toby je tudi začel nekaj migati, da bi ga upoštevali.

JUDY: Ti si dlje v firmi kot on.

JOHNNY: Če mene vprašaš, ljubezen moja, bo šlo nazadnje samo za to, kdo prinese več posla not.

Kako si se pa ti imela? Razen da te je Sylvia osrečila z obiskom?

JUDY: Oh, fino. Normalno. Nič posebnega.

JOHNNY: Toby je bil zjutraj za crknit smešen.

JUDY: Aja?

JOHNNY: Ponedeljkom jutranji kolegij, ko so vsi še tako, saj veš, bljak, on pa začne dolgoziti o svojih kuharskih podvigih med vikendom.

Kaj vse, da je dobavil z eko tržnice

JUDY: Dobavil?

JOHNNY: Dobavil, ja. On nikoli ne reče, da je kaj kupil. V glavnem, nekaj ekstravagantnega, kar ima njegov mesar skrito pod pultom zanj

JUDY: Kengurujeve burgerje.

JOHNNY: Tisto novo japonsko govedino – mogoče si že slišala, najdražja govedina na svetu baje, z marmorirano teksturo

JUDY: Bi rekla, ja, da je kot kamen, preden pride z Japonske.

JOHNNY: Vagju, zdaj sem se spomnil. Baje je madame Toby pobesnela, ko je izvedela, koliko stane. Potem ko ji jo je skuhal, je pa menda skoraj, a veš

JUDY: Od presenečenja, najbrž, da je nekaj skuhal zanjo.

JOHNNY: Ne, ne, tam zmeraj on kuha. Niti blizu kuhinje ji ne pusti, tako vsaj pravi.

JUDY: Da pospravi in pomije ji pa pusti, grem stavit.

JOHNNY: Aha, Janet je tudi to rekla. No in potem se začnemo pogovarjati še o peki peciva, in je Sean predlagal, da bi imeli enkrat dan peke v službi

JUDY: Kako to misliš?

JOHNNY: Da vsak prinese kolač, ki ga je spekel? Kot ene vrste tekmovanje?

Vsi zdaj gledajo tisto oddajo, v kateri pečejo nore stvari.

JUDY: Ah, na televiziji.

JOHNNY: Blazno so navdušeni.

JUDY: Ampak pečejo pa ne, samo gledajo, kako drugi pečejo.

JOHNNY: V glavnem, v petek bomo imeli zdaj to. Tekmovanje v peki peciva. Team-building pa to.

JUDY: Lahko ti ga jaz spečem. Kaj bi?

JOHNNY: V bistvu naj bi ga sam.

JUDY: Ti?

JOHNNY: En kolač bom pa menda že spekel, ne? Tako težko pa najbrž tudi

JUDY: Ti kar. Pa glej, da boš zmagal.

JOHNNY: Saj veš, da bi takoj vedeli, če bi mi ga ti spekla, ne? Preveč očitno bi bilo. Moj bo ves

JUDY: Postrani.

JOHNNY: Najbrž. Vseeno bi rad poskusil. Imaš kaj proti?

JUDY: Samo povej mi, kaj bi rad spekel, pa ti bom pripravila sestavine. Večje količine, za vsak slučaj, če bi moral večkrat.

JOHNNY: Boljše od tebe sem znal kuhati, preden sva začela s tem aranžmajem.

JUDY: Seveda, ker nisem imela časa, da bi

JOHNNY: Leta in leta sem sam skrbel zase.

JUDY: S tem aranžmajem?

JOHNNY: Prosim?

JUDY: Rekel si s tem aranžmajem, kar zveni kot

JOHNNY: Ne vem, kako pa rečeva temu?

JUDY: Po mojem, da zakon, Johnny.

JOHNNY: No prav, ampak res sva bila že kar nekaj časa poročena, preden si ti prevzela kuhanje.

Ne jezi se. Nisem mislil, da bi te razjezil. Saj je samo kolač.

JUDY: Saj se ne, ne jezim se.

JOHNNY: Dobro vaj veš, kako blazno imam rad to. Nisem rekel, da ne maram, kar počneva.

Nekaj časa molče jesta.

Kako okusno je.

JUDY: Krompirja je še ogromno.

Judy vstane in mu postreže s krompirjem.

JOHNNY: Hvala. Ej ej, to je pa preveč, hvala.

JUDY: Gotovo si lačen. Saj nisi nič jedel.

JOHNNY: Kako nisem?

JUDY: Sendviči?

JOHNNY: Ja, ne.

JUDY: Ne maraš več mojega gorčičnega namaza?

JOHNNY: Blazno ga imam rad.

JUDY: Z veseljem ti naredim drugačne. Zdaj ti delam takšne, ker si rekel, da jih imaš najrajši. Ampak samo reci.

JOHNNY: Oprosti mi. Matram se, da bi končal štiri cenitve na dan, ampak se mi dopoldanske običajno tako zavlečejo, da enostavno nimam časa, da bi šel nazaj v pisarno, malico sem pa spravil v hladilnik.

JUDY: Nikoli jih še nisi prinesel domov.

JOHNNY: Ne, ker jih običajno pojem pozneje, bolj popoldne.

JUDY: Za kosilo pa kaj drugega.

JOHNNY: Včasih kaj zagrabim na črpalki, ampak res je bilo to mogoče samo parkrat

JUDY: Ampak sendvič, ne kaj večjega? Ne pica, recimo, v novem nakupovalnem centru.

JOHNNY: Prosim?

JUDY: Fran mi je rekla, da te je videla v Pizza Pronto.

JOHNNY: Kdaj?

JUDY: Kako misliš, kdaj? Rekla sem ji, da je to nemogoče. Kako to misliš, »kdaj«?

JOHNNY: Parkrat sem pa res bil tam. S kolegi iz pisarne – ko je imel kdo rojstni dan ali pa

JUDY: Obljubila sva si, da ne bova nikoli niti stopila tja

JOHNNY: Ampak, če grejo vsi, je zelo težko, da – ti nimaš teh problemov, ker si doma.
 Vhod v Pizza Pronto je direkt s parkirišča, da sploh ni treba not v center pa mimo vseh tistih izložb. Še nikoli nisem nič kupil. Nekako sem se prepričal, da Pizza Pronto ne šteje. Samo gledal, nič prijemal.
 Lahko greva enkrat skupaj, mislim, če bi ti Jaz imam rad pico, nikoli nimava pice.
 JUDY: Pač ni zelo v duhu petdesetih, a je? Takrat niso imeli pice.
 JOHNNY: V Italiji že.
 JUDY: Fran te je danes videla.
 JOHNNY: Ja.
 JUDY: Ni se ji zdelo, da si bil z veliko družbo iz službe. Rekla je, da si bil z neko žensko, ti pa ona samo.
 JOHNNY: Ja, res. In ti bi zdaj najbrž rada vedela, s kom?
 JUDY: Ja?
 JOHNNY: No, to je bila Alex.
 JUDY: Alex?
 JOHNNY: Moja nova šefinja?
 JUDY: Alex je ženska? Tvoj novi šef je ženska?
 JOHNNY: Ja, zdaj so lahko tudi ženske šefi.
 JUDY: Mislila sem, da je Alex moški.
 JOHNNY: Nikoli nisem rekel, da je.
 JUDY: Da ne, pa tudi nisi.
 JOHNNY: Ni se mi zdelo, da bi moral.
 JUDY: In ti si bil na kosilu s to Alex?
 JOHNNY: Ja, ta teden nas je vse povabila na kosilo, enega po enega – da bi nas osebno spoznala, je rekla. Da je to del evalvacije. Na službene stroške, nič naju ni stalo.
 Vse v redu?
 JUDY: Ja, jaz samo Oprosti mi.
Judy se zasmije.
 Oprosti.
 JOHNNY: Menda nisi pomislila, da bi jaz lahko
 JUDY: O bog.
 Oprosti. Kar na jok mi gre malo, tako mi je odleglo.

JOHNNY: Kaj si si pa predstavljala?
 JUDY: Nehaj, prosim, tako neumno je.
 JOHNNY: Menda ne misliš, da bi se tam dobival z ženskami? V Pizza Pronto? V šoping centru, kjer me lahko vsak vidi?
 JUDY: Nehaj, nerodno mi je
 JOHNNY: Bi pa že šel kam bolj na skrivaj.
 JUDY: Upam, da ti ne bo treba.
 JOHNNY: Seveda ne.
 Vse v redu zdaj?
 JUDY: Mogoče bom jaz vseeno tole.
Judy mu vzame kotlet, ki mu ga je prej dala s svojega krožnika.
 JOHNNY: A zato sem imel tisto precej enigmatično sporočilo v poštnem predalu od tebe?
 JUDY: Fran je bila popoldne tukaj. Pa sem ji rekla, naj neha in mi ne nosi več takih zgodb.
 JOHNNY: Bravo. Mogoče bi pa ona rada, da bi ji ti nosila na nos, kaj se gre Marcus.
 JUDY: Joj, sem neumna, enostavno sem sklepala, da je Alex
 JOHNNY: Kar ona zelo ni.
 JUDY: Da je moški, ja.
 In, kakšna je?
 JOHNNY: Alex?
 JUDY: Ja, a je simpatična?
 JOHNNY: Alex je – ja, simpatična je.
 JUDY: Nikoli nisi nič govoril o njej.
 JOHNNY: Ja ne, všeč mi je. Mislim, no, saj veš, šefinja je, ampak je pa tudi zelo zabavna. No, vsaj mene spravlja v smeh.
 JUDY: Kako zabavna?
 JOHNNY: Prosim?
 JUDY: Kaj počne, da te spravlja v smeh?
 JOHNNY: Oh, kaj vem, pač To, kar govori. Ne vem točno
 JUDY: Hočeš, da jo povabiva enkrat?
 JOHNNY: Sem?
 JUDY: Ja, vsi to počnejo, ne? Povabijo novega šefa na dom.
 Lahko naredim koktajle.

Četrty prizor

Večer. Alex sedi na kavču in srka koktajl. Johnny stoji. Judy sedi na naslonjalu na nasprotnem koncu kavča. Oblečena je v koktajl obleko z zvončastim krilom in krzneno štolo okoli ramen. Alex je v hlačnem kostimu, ki ga nosi za v službo. Tudi Johnny je še v hlačah za v službo, belo srajco pa si je preoblekel v bolj športno.
 ALEX: Kaj, da je to?
 JOHNNY: Dž Gimlet.
 JUDY: Džin in limetin sirup.
 ALEX: Uf, je pa kar
 JOHNNY: Bi mogoče raje kaj manj
 ALEX: Ne, ne, odličen je, samo pazi, da ne bom še enega, ker ne bom sposobna peljati nazaj v
 JOHNNY: Res moraš še nazaj v
 ALEX: Ja, držimo pesti, da bo Toby dobil to
 JOHNNY (*Judy*): Toby naj bi do večera končal eno zelo veliko cenitev.
 ALEX: Pomembno stranoo, ki prodaja za oddajanje v najem, in to kar štiri nepremičnine. Ženska se jih hoče vseh naenkrat znebiti, pozneje bo pa verjetno še kaj. Toby je ta hip pri njej, da bi jo dokončno prepričal, naj zaupa prodajo nam in ne kateri od tistih dveh agencij, s katerimi se je tudi že srečala.
 JUDY: Razumem, važna stvar.
 ALEX: Če mu bo uspelo, da bo podpisala do polnoči, smo dosegli svoj poslovni cilj, našo normo za ta mesec, moj prvi mesec. Samo upam, da bo ženska prišla z njim v pisarno in uredila papirologijo do konca, potem bomo šli pa vsi skupaj v pivnico proslavljat, dokler nas ne bojo vrgli ven.
 Več nas bo, bolj veselo bo, tako da če bi
 JOHNNY: Kul, hvala.
 ALEX: Oba, se razume.
 JUDY: Danes?
 ALEX: Kar visoko normo so mi postavili, da bi videli, če sem res sposobna za to mesto. Če jo

bomo presegli, bo noro. Mogoče bomo celo Pisarna meseca.
 JOHNNY: Kuponi za pico!
 ALEX (*o koktajlu*): O-o, to je pa tako dobro, a ni? Čin čin.
 JUDY: Samo sekundo.
Judy gre v kuhinjo. Odpre pečico, pokuka vanjo in jo spet zapre.
 ALEX: Imata pa res neverjeten dom.
 JOHNNY: Saj sem rekel, totalno petdeseta.
 ALEX: Ne, res, neverjetno.
Judy vzame iz omare dve servirni posodi in ju položi na mizo. Na mizi je tudi šopek rož, ki ga dvigne, a ne ve, kam bi ga postavila. Nazadnje ga odloži v korito.
Nato vzame iz hladilnika krožnik krekerjev s sirmim namazom in olive.
 Imata veliko obiskov? Vabita veliko na koktajle pa to?
 JOHNNY: Em, ne. Bi celo rekel, da si ti prva.
 ALEX: To sem pa prav počaščena. Pa premalo nobel oblečena, najbrž.
 JOHNNY: Ne, v redu si.
 Mislim, to pač Judy tako, ona blazno rada, razumeš
 ALEX: Ji ne bi šla midva malo pomagat?
 JOHNNY: Em, ne, po mojem je Grem jaz pogledat.
Johnny gre v kuhinjo. Alex vzame iz torbice telefon in preveri klice in sporočila.
 JUDY: Preveč elegantno sem oblečena, ane?
 JOHNNY: Ne, krasna si
 JUDY: Kako mlada je.
 JOHNNY: Mislim, da niti ne tako zelo, kot mogoče izgleda.
 JUDY: Aha.
 JOHNNY: Imava kakšne slane prigrizke? Čips mogoče ali pa
 JUDY: Ravno to zdaj delam, Johnny. Sirove palčke. Prej sem jih morala dati nazaj v pečico, ker je zamujala.
 JOHNNY: Krzno bi si pa vseeno mogoče lahko dala dol.

JUDY: Vidiš, da sem preveč elegantna.

JOHNNY: Samo pravim, no, da bi se dobro počutila.

JUDY: Saj sem se. Zdaj se pa bedasto.

Judy gre k hladilniku in vzame iz njega servirna pladnja. Na enem so umetelno razporejene pisane presne zelenjavne palčke, na sredini med njimi pa kraljuje posodica s pomako. Na drugem pladnju so jajčne polovičke, nadevane z lično nabrizgano kremo.

JOHNNY: Ne se sekirat, spijemo nekaj, ležerno, in to je to.

Judy postavi pladnja na mizo.

Samo to.

JUDY: Pojdi že in klepetaj z njo.

Johnny gre v dnevno sobo.

Judy strmi v svoj odsev v oknu nad koritom in si rahlja tesno spete lase na temenu. Sname si uhane, ogrlico in krzno.

JOHNNY: Zdaj bo prinesla

ALEX: Oprosti, morala sem samo

JOHNNY: Nekaj za prigrizniti.

ALEX: Samo gledam, če se je Toby kaj oglasil.

JOHNNY: Ja, ja, ti kar.

Judy vzame sirove palčke iz pečice in jih pretrese na servirni krožnik.

ALEX: Sem mu rekla, da me mora nujno poklicati, takoj ko bo vedel.

Judy vzame servirni krožnik in pladenj z zelenjavnimi palčkami in ju odnese v dnevno sobo.

JUDY: Evo.

JOHNNY: Krasno.

JUDY: Kar izvoli, Alex.

ALEX: Hvala.

Judy gre v kuhinjo po druga dva pladnja in ju prinese v dnevno sobo.

ALEX (*Johnnyju*): Neverjetna je.

Vau, poglej si to.

JOHNNY: Kaj pa je to?

JUDY: Polnjena jajčka, saj si jih že jedel.

ALEX: A, si snela uhane? Jaz sem jih pa ravnokar občudovala.

JUDY: Mogoče sem malo pretiravala.

ALEX: Ne, sem ravno rekla Johnnyju, da se mi zdi, da sem jaz premalo

JOHNNY: Sem ji rekel, da bo to čisto ležerno, tako da

ALEX: Gledam in občudujem tole vajino hišo, Judy.

Kot da sem na snemanju Mad Men, se počutim.

JUDY: Vse sva sama naredila, Johnny, ane?

ALEX: Bi znalo biti zanimivo, če bi jo dala na trg.

Kako bi jo opisali?

JOHNNY: »Hiša s karakterjem«. »Privlačna vintage oprema«.

ALEX: Ja, »hiša z neugledno osebno noto trenutnih lastnikov«.

JUDY: »Ekstravagantna«?

ALEX: Ne, ne, »ekstravagantna« pomeni, da je kopalnica avokado barve.

Vajina pa

JOHNNY: Ni, roza je.

ALEX: Kar pomeni, da bi morala, na vajino grozo najbrž, vse pometati ven in iti nazaj na nevtralne barve, če bi jo hotela prodati.

JOHNNY: »Morda res ne bi ugajala vsakomur ...«

ALEX: O bog, Church Street.

Alex in Johnny se glasno zasmjejeta.

JUDY: Kaj je že to?

JOHNNY: Saj sem ti pravil. Church Street, tista hiša z

Johnny se znova zasmjeje.

JUDY: Če je tako smešno, bi si najbrž zapomnila.

JOHNNY: Okej, tip je geolog, zato imaš po celi bajti fotke raznoraznih kamnin, plus tisti ogromni plakat, takoj ko stopiš v dnevno sobo, na katerem je kao neka podzemna skalna formacija, valovite plasti stalaktita pa to

ALEX: Posneta res od blizu, da se ne vidi nič drugega, izgleda pa kot – kako je že rekel, da se imenuje?

JOHNNY: Jamska zavesa.

ALEX: Točno, ja. Samo da ta zavesa ni niti malo kot zavesa, ampak precej bolj spominja na

Alex in Johnny se zvijata od smeha.

Na

JUDY: Na kaj?

ALEX: Ne, ti povej.

JOHNNY: V bistvu je kot ena ogromna vulva.

ALEX: Obešena direkt nad kaminom, da ne moreš, da je ne bi gledal.

JOHNNY: In potem reče tip

ALEX: Skrajno nedolžno

JOHNNY: »Menite, da bi moral kaj spremeniti, preden bodo začeli prihajati ljudje na ogled«?

ALEX: Mene je bilo skoraj konec.

JOHNNY: Ni bil to celo tvoj prvi

ALEX: Prvi dan v podružnici, ja. Ubogi Johnny, on se je pa tako trudil, da bi naredil vtis name in me je vzel zraven na cenitev.

JOHNNY: Stojim potem jaz sredi dnevne sobe tega tipa in si razbijam glavo, kako bi mu lahko čim bolj vljudno povedal, naj vendar sname s stene to gigantsko pizdo. Zraven mene pa moja nova šefinja.

ALEX: Ah. Meni je šlo pa samo to po glavi »vse bo v redu, nič ne skrbi«. Johnny obvlada.

JOHNNY: O, lepo.

ALEX: Tako da, ja, kupci ne marajo »osebnega pečata«.

JUDY: Dvomim, da se nameravava midva kmalu preseliti. Toliko dela sva vložila.

ALEX: Ne, seveda ne. Fantastična hiša je.

JUDY: Ene same stvari ni v tej sobi, ki ne bi bila originalna. Edino zavese sem sama sešila, priznam, ampak blago je pa vintage.

ALEX: Johnny mi je omenil, da si prej delala v finančnem sektorju.

JUDY: Ja.

ALEX: Jaz sem tudi študirala finance.

JUDY: Kje?

ALEX: LSE.

JOHNNY: V Londonu.

ALEX: Pa ti?

JUDY: V Birminghamu. Univerza v Birminghamu.

ALEX: Je bilo fajn?

JUDY: Ja, Johnnyja sem spoznala. Ne na faksu, pač pa na nekem srečanju oldtimerjev.

JOHNNY: Johnnyja-brez-diplome.

ALEX: No, saj nisi bil sam kriv, da si dobil infekcijsko mononukleozo, in to ravno ko si šel na faks?

Alexin telefon spet zapiska.

Alex pogleda v torbo.

JUDY: Kar poglej, če moraš.

ALEX: O hvala. Te res ne moti?

Alex vzame iz torbe telefon in prebere sporočilo.

Zmagoslavno plane pokonci.

To! Jessss! Podpisala je.

Gre k Johnnyju in ga objame.

Juhu!

JOHNNY: Hura

Alex in Johnny skačeta od veselja. Malce čudno ju je videti. Nato se Alex umiri in sede.

ALEX: Bravo, Toby!

JOHNNY: Nadevana jajčka, da proslavimo?

Johnny dvigne servirni krožnik in ga pomoli Alex.

ALEX: Ja, hvala.

Alex vzame jajčno polovičko in jo pazljivo položi na mizo, medtem ko odgovarja na Tobyjevo sporočilo.

JUDY: Poglej ti to, kako pomagaš.

ALEX: Pardon, samo Tobyju odgovorim, da sem dobila njegov sms.

Evo, sem že. Kaj takega, e?

S kozarcem v roki se nasloni nazaj in se ozre okoli sebe.

Tale petdeseta vajina

JUDY: Ja?

ALEX: Nakupujeta pa v normalnih trgovinah pa to, mislim v supermarketih, ali

JUDY: Ni druge, ja, moraš kaj kupiti.

JOHNNY: Ampak ko pride domov, ona vse pretrese v starinsko embalažo.

JUDY: Nobene stvari nimava, ki ni iz petdesetih ali pa še starejša. Pohišstvo, hladilnik,

ALEX: O tem hladilniku sem pa že slišala.

JUDY: Šestdeset let že deluje. Sodobni aparati nikoli ne bi

ALEX: Kaj pa pralni stroj?

JUDY: So jih že imeli takrat, hvala bogu.

ALEX: Pa televizorje tudi.

JUDY: Nekateri, ja.

ALEX (*pokaže na njen televizor*): Ampak – programov iz petdesetih let pa najbrž ne kaže?

JUDY: Johnny ga je predelal, da predvaja DVD-je.

ALEX: Genialno, to je pa res pametno.

JUDY: Ko sem bila majhna, svamo vsako soboto popoldne gledalaj stare filme – jaz pa moj oče. In sem se že takrat do ušes zaljubila v petdeseta – v hiše, obleke, frizure. James Stewart. Doris Day. James Stewart in Doris Day. Že takrat sem imela to neverjetno afiniteto. Doris Day in Rock Hudson.

JOHNNY: Gej, seveda.

JUDY: Ja, samo da nisem vedela.

ALEX: Kino?

JUDY: Včasih, če je kaj, kar nama je – ampak zadnje čase res ni dosti takega, kar bi človek sploh hotel gledati, a je tako?

ALEX: No, jaz grem zelo rada v kino.

JOHNNY: O ja. Po mojem bi midva tudi morala večkrat.

JUDY: Zdaj so vsi filmi samo še za najstnike.

JOHNNY: No saj, tudi najstnike so izumili v petdesetih.

JUDY: Zaletavanje z avtomobili in eksplozije.

JOHNNY: Mislim, ja, te spektakle moraš res videti na velikem platnu, ane?

ALEX: Akcija pa to, ja.

JOHNNY: Da te butnejo naravnost v fris vsi ti efekti, in padeš not. Čeprav ima zdaj že marsikdo doma take televizorje, ki so že skoraj istih dimenzij kot platno v kinu, ane? Ne, res mislim, da bi morala midva večkrat v kino.

JUDY: A daj no?

JOHNNY: Da bi bila vseeno malo bolj na tekočem s sodobnimi filmi.

JUDY: Kako si pa ti danes zgovoren, Johnny.

JOHNNY: Samo to pravim, da bi mogoče lahko malo razširila svoja obzorja.

JUDY: Usedi se, Johnny, kar strašiš takole.

JOHNNY: Ja, oprosti.

JUDY (*Alex*): Se opravičujem, Johnnyja včasih malo

ALEX: Ne ne, saj sem navajena.

Johnny se usede.

JUDY: Sirove palčke?

ALEX: Em, hvala, nisem še niti tega em Jajca.

Alex vzame v roko nadevano jajce.

Johnny je zadnjič enkrat omenil, da ne gre vama samo za estetsko plat, ampak za celotno kulturo petdesetih let, za vrednote pa to.

JUDY: A res? Mislim, ja, najbrž pa res. Ljudje so bili takrat bolj prijazni med sabo, se mi zdi. Znali so si vzeti čas. Ne tako kot zdaj, ko vsak samo v svoj pametni telefon bulji in sploh ne vidi drugih. In ko vsi samo fotkajo, kaj imajo za večerjo, ne da bi res uživali v hrani. Tega pa res ne razumem.

ALEX: Potem ti nisi fotkala Johnnyjevega kolača za tekmovanje v službi, kaj?

JOHNNY: Pa bi ga morala. Za malo smeha.

ALEX: Saj ni bil tako grozen. Okus je imel dober, ni bil pa ravno za stopničke.

(*Judy*.) Sean je spekel neko čudo v obliki obroča s kokosovo glazuro.

JUDY: Misliš gugelhopf?

ALEX: Pojma nimam, kako se reče.

JOHNNY: Sam je nabrizgal dekoracijo pa vse to.

Pa kako sočen je bil. Toby je bil besen.

ALEX: Tvoj je bil tudi odličen. Ne pa ravno prva liga.

JOHNNY: Bi moral reči ženi, naj mi ga speče.

Ampak sem upošteval pravila.

JUDY: Vrednote petdesetih.

Ne, jaz res mislim, da je bil čut za skupnost takrat dosti bolj pomemben, ljudje so bili bolj prijazni drug do drugega.

ALEX: Razen če si bil gej ali pa

JUDY: Prosim?

ALEX: Mislim no, v petdesetih ni bilo ravno fino, če si bil temnopolt ali pa gej.

JOHNNY: Ali pa invalid ali

ALEX: Točno to.

JUDY: Jasno, da ni bilo idealno.

ALEX: Če bi vidva zdaj zbolela, bi uporabila sodobna zdravila, ali samo tisto, kar so imeli že v petdesetih?

JUDY: Mislim, da bi šla v bolnico, ja. Saj nisva neka sekta.

ALEX: Ne, saj, se opravičujem, samo ta pravila bi rada dojela. Interneta tudi ne uporabljata ali

JOHNNY: Imava prenosni računalnik.

ALEX: Resno?

JUDY: Mislim, ja, brez enostavno ne moreš

JOHNNY: Živeti v modernem svetu.

ALEX: Ne, res ne, čeprav sem nekako razumela, da vidva v bistva nočeta živeti v

JOHNNY: Nimava nekih togih in strogih pravil o tem, ampak pač samo

JUDY: Internet rabiva, ko kupujeva, vintage predmete kupujeva na eBayu. Pa za razne dogodke, srečanja oldtimerjev pa festivale.

Obstaja festival, kamor hodiva, Jivestock se imenuje. Na ogromnem podeželskem posestvu v Wiltshiru, cel vikend glasbe in plesa pa razna predavanja in delavnice. Vsi so oblečeni kot midva, da res lahko pozabiš na sodobni svet, ki ga tam niti ne vidiš.

ALEX: Organizirano je pa vse prek interneta?

JOHNNY: Sodobne skupnosti, vse so se zdaj preselile na splet. Da lahko vsak šera informacije o svojih hecnih hobijih

ALEX: Ja, res, kako so se ljudje prej sploh našli?

JOHNNY: Čeprav, ja, mogoče je najbrž res malo nedosledno. Vse to takole, zraven imava pa prenosni računalnik skrit v omari.

JUDY: To sploh ni važno, a je? Saj nisva na izpitu. *Alex pogleda na telefon.*

ALEX: Aha, Toby me pa zdaj očitno rabi, tako da bom kar šla, a prav?

Se opravičujem.

JOHNNY: Ne, vse v redu.

ALEX: Se opravičujem, res. Saj sem komaj prišla.

(*Judy*.) Me zelo veseli, da sva se spoznali.

JUDY: Ja, mene tudi.

ALEX: Obljubila sem, da bom dala za rundo. Če si slučajno premislita in se nam pridružita?

JUDY: Mogoče je malo pozno za naju.

ALEX: Okej, ni problema. Bom sama našla ven.

JOHNNY: Ne, ne, te bom spremlil.

ALEX: Gentleman. Petdeseta, e?

JUDY: Nasvidenje.

Johnny spremlja Alex v vežo, poišče njen plašč na obešalniku in ji ga pomaga obleči. Judy obsedi v dnevni sobi.

ALEX: V Zvonu bomo, če si slučajno premislita.

JOHNNY: Mislim, da bo Judy raje kar em

ALEX: Potem se pa jutri vidiva.

JOHNNY: Navsezgodaj.

ALEX: Ha, odvisno, kdaj nas bojo vrgli ven. Adijo.

JOHNNY: Dobro vozi.

Alex odide. Johnny zapre vhodna vrata in gre nazaj v dnevno sobo.

Judy pospravi svoj in Alexin kozarec za koktajl.

Odnese ju v kuhinjo in odloži v korito.

Johnny zлага krožnike s prigrizki in jih odnese v kuhinjo.

JOHNNY: Nisva vseeno malo pretiravala s hrano?

JUDY: To gre vse lahko nazaj v hladilnik.

JOHNNY: Ja, za piknik jutri.

Judy pospravi še nekaj krožnikov. Odide v kuhinjo in jih odloži na mizo.

JUDY: Se pa kar dobro razumeš z njo, e?

JOHNNY: Malo se je treba potruditi, ne?

Judy gre še enkrat v dnevno sobo po krožnike.

Pusti zdaj to.

JUDY: Prosim?

JOHNNY: Pusti zdaj posodo za sekundo in pridi sem.

Judy odloži krožnike in sede na kavč k Johnnyju.

Johnny se je dotakne po laseh.

JOHNNY: Kako se to sname?

Judy izvleče nekaj lasnic s temena.

Johnny ji potisne dlan pod pričesko in jo potegne k sebi in poljubi. Judy mu vrne poljub in se prižame k njemu.

Johnny jo poskuša položiti podse in ji seže z roko pod krilo. Judy se zasmije.

JUDY: Čakaj, da najprej

Samo da pospravim, potem pa greva lahko v posteljo.

JOHNNY: Pusti zdaj, daj no.

Johnnyju uspe, da jo spravi podse. Očitno bi jo rad pofukal na kavču.

JUDY: Čakaj, Johnny, čakaj

Samo da Johnny

JOHNNY: Kaj?

JUDY: Samo da

Ne tukaj, jaz

JOHNNY: Pa kaj ti je?

JUDY: Nočem na kavču.

JOHNNY: Sem mislil, da te rajca, če dam pobudo.

Judy vstane in si pogladi obleko. Pospravi krožnike in odide v kuhinjo.

JUDY: Res mi zdaj ni do tega, oprost.

Johnny se z obema rokama prime za glavo in ozre po sobi. Čez čas vstane in stopi na hodnik. Vzame plašč in gre nazaj v kuhinjo.

JOHNNY: V Zvon bom šel.

JUDY: Johnny

JOHNNY: Vsi bojo tam in se bojo bratili. A jaz bom pa tukaj? Kako bo to izgledalo? In to zdaj, ko se ženska odloča, koga bo povišala?

JUDY: Saj zato sva jo tudi povabila. Da bi jo dobila na samem.

JOHNNY: Se potem vidiva, prav?

Johnny gre po hodniku. Iztegne roko, da bo vzela klobuk, a si premisli. Razoglav stopi skozi vhodna vrata in jih zapre za sabo.

JUDY: Johnny?

Judy pogleda okoli sebe in si vtakne pest v usta.

Peti prizor

Nedelja popoldne.

Judy, Johnny, Fran in Franin mož Marcus sedijo v dnevni sobi, vsi imajo v roki skodelice čaja in krožničke s pecivom. Na klubski mizici so ostanki precej suhega kolača.

FRAN: Nikoli še nisem srečala koga, ki bi odrasel v komuni. Kako to, da nisem vedela tega o tebi?

JUDY: Ne vem, mogoče zato, ker tisto nisem bila jaz.

FRAN: In? Kako je bilo?

JUDY: Ogromna, razpadajoča hiša na vasi blizu Brightona. Naključno zbrana družina raznoraznih ekscentrikov, ki so se blazno trudili, da bi bili nekonvencionalni, zraven so pa kar naprej sestavljali urnike in razdelitve nalog. Ker v bistvu moraš biti zelo organiziran, če živiš v skupini. To je ta paradoks.

›Zavestna skupnost‹ so rekli sami sebi. Kot da vsi drugi pa živijo skupaj po naključju.

FRAN: Koliko vas je bilo?

JUDY: Odraslih približno petnajst. Pa cel trop umazanih frocev, ki so se podili naokoli. In jaz, edina najstnica.

FRAN: A je bilo kaj verskega to?

JUDY: Ne, ne. Feminizem in jedrska razorožitev. Vsak dan smo imeli skupno večerjo, ki je bila v glavnem zmeraj lazanja z lečo, pa predavanje o patriarhatu in podobno. Udrihanje po Thatcherji, čeprav je takrat že zdavnaj ni bilo več na sceni.

In jasno, zavračali so prepričanje, da je občutek lastne vrednosti odviseno od tega, kako dolgo kdo sesa – kar pomeni, da ni nihče ne pospravljaj ne čistil. Enkrat sem rekla Erici – Erica je bila naša vodja, čeprav uradno seveda nismo imeli vodje, čeprav so vsi točno vedeli, da je to Erica – vprašala sem jo, zakaj ne najamemo čistilke, pa je rekla, da bi bilo to izkoriščanje ženske po ženski.

Tako da ja – moje zapackano otroštvo.

MARCUS: Dol so se tudi dajali vsi vseppek?

FRAN: Marcus.

MARCUS: Kot da nisi hotela ti tudi vprašati?

JUDY: Marsikdo si predstavlja, da je bila to ne vem kakšna svobodna ljubezen, v resnici so bili pa vsi preveč okupirani s tem, da so sedeli v krogu in analizirali svoje občutke. Odrasli pač, ki so si vlekli iz rok ropotuljico.

JOHNNY: Ti kar zagravža ljudi za vse življenje, kaj?

JUDY: Malo pa res, ja. Erico sem res sovražila. Moja mama je bila prepričana, kakšna amazonka je ona, zame je bila pa navadna veščica.

Blazno sem si želela, da bi šla lahko živet k očetu, ampak bi bilo to preveč zanj.

MARCUS: A-a,? Potem si ti bolj očkova miljenka, e?

JOHNNY: Krasen kolač, Fran.

FRAN: Nisem imela časa, da bi ga tudi lepo oblila.

JUDY: Ah, ne, to je navaden šarkelj, ga ni treba nič obliovati.

MARCUS: Samo pokvariš, če preveč šariš.

JOHNNY: Okus ima pa res zanimiv.

FRAN: Limona in rožmarin. Ne ravno recept iz petdesetih, sori.

JOHNNY: Ven z njim!

JUDY: Johnny! Ni nujno, da mora biti recept iz petdesetih.

JOHNNY: Daj no, saj se hecam. Res pa ne vem, če sem že kdaj jedel kolač z rožmarinom.

MARCUS: Nisi edini.

FRAN: Res pa to marsikaj pove o tebi, a ne, Judy?

JUDY: A, da?

FRAN: To, mislim, da si izbrala zdaj zase nekaj dosti bolj tradicionalnega.

MARCUS: Za božjo voljo, no.

FRAN: Kaj?

MARCUS: Se opravičujem, ona to zmeraj počne.

Fran se zapiči v najbolj očitno diagnozo, ne more si kaj, da se ne bi šla doktorice Freud.

FRAN: No, gotovo je to neko okno, skozi katero lahko pogledaš noter, a ni? Zanimivo je.

JUDY: Bi še malo čaja?

MARCUS: Prosim, ja.

Judy nalije Marcusu novo skodelico.

Cedilce za čaj.

JUDY: Ja, čajni listi.

FRAN: 1953-ega so šele prišle čajne vrečke.

JOHNNY: Stvar osebne izbire, po mojem.

MARCUS: Ja, absolutno. Fran mi ga doma naredi v taveliki šalci, da skoraj slišim svojo mamo, kako se obrača v grobu.

FRAN: Seveda se ne, ker ste jo kremirali.

Johnny odloži krožniček.

JOHNNY: Res dober šarkelj.

FRAN: Hvala. Se kar trudim zadnje čase, da bi bila malo bolj gospodinjska, a ne, da se?

MARCUS: Že cel teden mi ni bilo treba

v razmetano posteljo.

FRAN: Zmeraj jo posteljem, ne ga poslušati.

MARCUS: Pa okna tudi kar naprej odpira.

FRAN: Tako, kot piše v knjigi: »Pazite, da bodo sobe temeljito prezračene«. Pa kuhati sem tudi začela. Stvari, ki ležijo na tleh, tudi pobiram.

MARCUS: Ja, najin dom je zdaj res drugačen.

FRAN: Jebi se.

Oprost, Judy.

JUDY: Kaj?

FRAN: Ne maraš preklinjanja.

JUDY: Vseeno mi je.

FRAN: Po navadi ne kolnem, ampak Marcus je danes res zatežen.

MARCUS: Fran misli, da cel teden ni treba nič pospravljati, če imaš čistilko.

FRAN: Ja, saj, točno zato jo tudi imava.

MARCUS: V glavnem, in to ji poskušam

dopovedati, je vsa poanta samo v tem, koliko pozornosti res lahko nameniš čemu. In ni variante, da bi ti lahko domu namenila toliko ljubezni in pozornosti kot Judy, če hodiš v službo.

FRAN: Jaz imam rada svojo službo. Judy jo je pa sovražila.

JUDY: To ravno ne. Ne, sem jo, sovražila sem jo. Pisarne so grozne.

FRAN: Jaz ne delam v pisarni.

JUDY: Talne obloge, luči.

MARCUS: Ja, res, večina ljudi izgleda na smrt grozno pod LED lučmi.

JUDY: Zatohel zrak. Kuhinjska niša, čajne žličke, kamor pogledaš, rjave kepice v sladkorju. Pa zmeraj ima kdo rojstni dan.

MARCUS: Mislim, samo poglej to sobo. Le zakaj je tako topla in domačna? To pa ja vsi vemo, ane? Vem, da ti veš, Johnny.

JOHNNY: Zaradi preproge?

MARCUS: Zaradi Judy. Angela dóma.

JUDY: Nehaj, bom še zardela.

FRAN: Res nehaj, Marcus, ja

MARCUS: Ne jezi se – ti bi bila lahko enako dobra, če bi to počela. Skoraj tako dobra, no.

FRAN: Nehaj.

MARCUS: O, ljubezen moja. Sem bil malo grob zdaj?

FRAN: Ja.

MARCUS: Oprosti, saj bom bolj prijazen. Prelepa žena moja. Najrajši na svetu te imam, čeprav si grozno šlampasta.

Marcus jo poljubi. Fran se omehča.

Judy in Johnny ju v zadregi gledata.

No, pa je. Kaj bolje?

FRAN: Zelo.

JUDY: Povej jima zdaj o Jivestocku, Johnny.

JOHNNY: Ja, malo sva si pogledala prospekt.

JUDY: Sta vedela, da v soboto igrajo Lamoursi?

MARCUS: Ne.

JOHNNY: Štirje odri bojo letos, festival je vsako leto večji.

JUDY: Samo da ne bo še kaj tako gigantskega kot Glastonbury in podobno. Meni je najbolj všeč to, ker so v osnovi še zmeraj sami naši. Nobenih znatoviranih rockabilly bejbik, ki si niti las ne tvojno pravilno speti. Pa tiste cenene pikčaste obleke!

JOHNNY: V glavnem, midva sva že zelo zagreta.

JUDY: Samo še en mesec je.

JOHNNY: In sva razmišljala, kako bi lahko čim več dobila za svoj denar, in sva ugotovila, da bi šla

mogoče dol že v četrtek zvečer in poskušala dobiti res dober prostor v kampu.

JUDY: Pa par dobrih plesnih delavnic je že v petek dopoldne.

JOHNNY: Seveda je pa zdaj odvisno od vaju, če lahko že v petek vzameta dopust.

JUDY: Če bi šli prej, bi mogoče celo lahko dobili prostor v kampu tik ob jezeru in bi bili res blizu vsega dogajanja.

MARCUS: V bistvu sva se midva tudi hotela danes pogovoriti z vama o tem.

Stvar je v tem, da nama letos ne bo zneslo na Jivestock.

JOHNNY: O?

JUDY: Zakaj?

MARCUS: Ker nama datum narobe hodi, na žalost. Nujno morava na prave počitnice.

FRAN: Sploh še nisva bila niti na poročnem potovanju.

MARCUS: In samo en vikend se mi zdaj obeta, ko bi lahko vzel dopust, in to je ravno tisti, ko je Jivestock.

JOHNNY: Kam bosta pa šla?

MARCUS: Na Kubo, najbrž.

FRAN: Marcus hoče v Havano, da bo videl tiste starinske avte.

JOHNNY: Ne, saj, jasno, da, super.

FRAN: Zelo nama je žal.

MARCUS: Bova pa zelo vesela, če bi si vidva slučajno hotela izposoditi prikolico in

FRAN: Ja, prosim, kar vzemita jo.

JUDY: Ne vem, če bova sploh šla, brez vaju

FRAN: Daj no.

JUDY: Zato, mislim, ker brez vaju ne bova nikogar poznala.

JOHNNY: Se bova pozneje zmenila.

FRAN: Pa ti si ena najboljših plesalk na Jivestocku.

JUDY: Ampak Johnny ne pleše, tako da ne bom imela soplesalca, saj veš, da se midve po navadi menjava z

MARCUS: Oh, veš, koliko boljših plesalcev od mene bo tam.

FRAN: Sem mislila, da si se začel učiti plesati, Johnny?

JOHNNY: Sem, ampak zadnje čase pa nimam časa, gužva v službi in

JUDY: Pardon, samo na hitro, da grem Dolit čaj.

Judy odide v kuhinjo.

FRAN: A je ona

JOHNNY: Ja ja, v redu je, brez skrbi.

MARCUS: Nisva niti zatrdno rekla, da bova letos šla.

JOHNNY: Nista, ampak sva pač domnevala, ker smo šli zdaj že dve leti zaporedoma skupaj.

MARCUS: Mogoče bi lahko kdaj pozneje, sva rekla, še leto poleti. Da bi našli termin in šli skupaj nekam v prikolico za vikend.

JOHNNY: Tudi lahko, ja, kar vama

Takoj bom nazaj.

Johnny gre v kuhinjo. Judy vsa obupana zre vanj.

FRAN: Grozno se počutim.

MARCUS: Pa saj lahko gresta. Kaj pa rabita naju?

FRAN: Jasno, da naju. Dobro veš, kako sta

zadržana. Pa kako Johnny pleše.

MARCUS: Ne sekiraj se, zdaj sva jima povedala in to je to.

FRAN: ›Ne sekiraj se?‹

Johnny poskuša objeti Judy, a se mu ta izmakne.

Strah jo je, da bi zajokala.

JUDY: Ne zdaj.

Marcus se nagne k Fran in ji tiho prigovarja.

MARCUS: Bi raj, da si premisliva in adiJo, Kuba?

FRAN: Jasno, da ne.

MARCUS: Ti si rekla, da morava nujno nekam stran in se o marsičem pogovoriti. Najraje nekam, kjer je svinjsko drago.

FRAN: Kuba pa res ni

MARCUS: Če bova v takih hotelih, kot so nama všeč, je.

JUDY: Pojdi v dnevno, bom takoj prišla.

JOHNNY: Si prepričana, da

JUDY: Se bova pozneje zmenila, Johnny. *Johnny se vrne v dnevno sobo.*

FRAN: Vse v redu z njo?

JOHNNY: Seveda. Minutko, pa bo nazaj.

MARCUS: Kako se pa kaj tvoj austin drži, Johnny?

JOHNNY: Zadnjič enkrat se mi je spet pokvaril, v sredo.

MARCUS: O ne.

JOHNNY: Sem moral zapeljati na odstavni pas na A414. Dim se je valil iz motorja. Hvala bogu, da imam Patrica.

MARCUS: Hvala bogu, da imaš mobi.

JOHNNY: Me je hitro spravil nazaj na cesto, ampak sem vseeno eno uro zamudil.

MARCUS: Drago pa najbrž tudi svinjsko.

JOHNNY: Pravi, da bo treba v naslednjih nekaj mesecih nujno še sklopko zamenjati. Ta ne bo več dolgo zdržala.

Judy gre v shrambo in vzame iz nje umetelno okrašeno čokoladno torto. Pladenj s torto postavi na kuhinjsko mizo in si jo ogleduje.

MARCUS: Patrick je res zlata vreden, a ni?

JOHNNY: Božji dar.

MARCUS: Če mu pripelješ bel air, recimo, letnik 1956, se bo popraskal po glavi in namrščil, zraven pa takoj vidiš, da komaj čaka, da se ga bo lotil.

JOHNNY: Ja, res, komaj. Sama sreča, da ga imamo tako blizu.

MARCUS: Ne vem, kako tebi to ratuje. Jaz obožujem svojega chevyja – za vikend pa to, ampak v službo pa ne bi mogel brez audija, enostavno rabim avto, ki je zanesljiv, razumeš?

JOHNNY: Mah, ne vem. Rad imam tak avto, ki ga lahko sam popravim – večinoma vsaj – da odprem pokrov in točno vem, kje je kaj, tak pristni občutek je to. Vsi ti avti zdaj so pa samo še računalniki na štirih kolesih, a niso? *V dnevno sobo pride Judy – s torto na pladnju.* Kaj pa to?

JUDY: Torta, Johnny.

JOHNNY: Vem, da je torta, ampak zakaj

JUDY: Popolnoma sem pozabila, da sem jaz tudi spekla torto.

MARCUS: Fenomenalno izgleda.

JUDY: Johnnyjeva najljubša. Imenuje se čokoladna šifon torta.

Johnnyju zavzoni telefon v žepu. Vzame ga iz žepa in preveri.

Nisem je prej postregla, ker me je Johnny kregal, da spet pretiravam s pogostitvijo. Ampak midva sama je nikoli ne bova pojedla.

JOHNNY: Se opravičujem, tole pa moram, služba, pardon. (*Johnny odide iz sobe.*

V telefon.) Živjo, kako si?

JUDY: Bi en kos, Marcus?

MARCUS: Prosim, ja.

Johnny krene po stopnicah gor.

Se ne spomnim, da bi Johnnyja že kdaj videl s telefonom.

JUDY: Ne, po navadi ga nima, takoj ga pospravi v predal v veži.

JOHNNY: Ja ja, ja, fino. Pa ti?

JUDY: V bistvu nisva hotela, da bi ga imel, ampak v njegovem poslu je pač tako. Brez mobija ne bi mogel biti v taki službi.

JOHNNY: Ja, seveda. Aha, okej, to je pa zelo *Judy postreže Marcusu kos torte.*

JUDY: Novo šefinjo ima zdaj. Se mi zdi, da je deloholičarka. Fran?

JOHNNY: Ja, vsi smo že ugibali, kdaj bo padla odločitev.

FRAN: Ampak res malo, prosim.

JUDY: Sva jo imela zadnjič na obisku tukaj. Na pijačo je prišla, zvečer enkrat, in je ves čas visela na telefonu.

Judy poda torto Fran. Marcus se loti svojega kosa.

JOHNNY: Ne, seveda si moraš vzeti čas in poskrbeti, da se bojo vsi počutili, da so imeli enake šanse.

Prav. Ja.

Toby, okej. Toby.

MARCUS: O marija, pa to je bogovsko.

JOHNNY: Ja ne, seveda. Številke ne lažejo, ne?

MARCUS: Mislim ja, pa to je – vau!

JOHNNY: Ja ja, odlične sposobnosti. Vodstvene.

MARCUS (*Fran*): Tebi se ne zdi?

JOHNNY: Oh ne, saj nisem niti pričakoval

FRAN: Zelo dobra je.

JOHNNY: Če je karkoli, kar bi lahko jaz, ehm, izboljšal

Ne, seveda, ne, vse druge moraš še poklicati

Ja ja, ne, zelo cenim, da si mi

Vse v redu, ja, hvala, adijo.

Ja, ti tudi, ja, adijo.

Johnny odloži telefon

MARCUS: Takole bom rekel – da je to najbrž najboljša čokoladna torta v mojem življenju.

Ta tvoj Johnny ima pa res srečo.

Johnny sedi na postelji. Ozira se po sobi.

FRAN: Kaj pa dopust, imata že kaj v planu?

JUDY: Em, ne, Jivestock naj bi bil najin

FRAN: O bog, mi je žal.

Johnny pride dol po stopnicah.

Kadarkoli si lahko izposodita najino prikolico – tudi za en teden, če bi kam šla.

Johnny pride v dnevno sobo.

JUDY: Vse v redu?

JOHNNY: Ja, samo. Služba pač.

JUDY: Bi torto?

JOHNNY: Ne, v redu sem, hvala.

MARCUS: Ti rečem, malo bolj na trdo moraš z njimi, če nočeš, da te ne bojo klicarili med vikendom. Nujno moraš postaviti meje. Sam sem dal to zelo jasno vedeti vsem v agenciji.

JOHNNY: Imaš prav.

MARCUS: In se tega tudi držijo, v glavnem, ne?

FRAN: Ja.

JUDY: Johnny se po navadi tudi ne oglasi v nedeljo, ampak zdaj se mu obeta napredovanje.

MARCUS: In mora biti vzoren?

JOHNNY: Potem pravita, Kuba?

MARCUS: Ja, blazno sva navdušena. Me res zanima, koliko se je spremenilo, zdaj ko ni več Castra.

JOHNNY: Nori časi, ja.

JUDY: Kam pa je šel Castro?

JOHNNY: Castro, Fidel Castro?

JUDY: Ja, vem, kdo je Castro.

JOHNNY: Umril je. Lani.

MARCUS: Bo pa že več, po mojem. Predlani.

JOHNNY: Misliš? Prisegel bi, da lani.

MARCUS: Pa pogledjmo ...

Marcus vzame telefon in začne guglati. Judy ga gleda.

JUDY: To je šlo pa popolnoma mimo mene.

FRAN: Ti si pa tudi slika, no. Kako je šlo lahko mimo tebe?

MARCUS: Evo, že imam. Leto pa pol je že.

Marcus pokaže telefon Johnnyju.

JOHNNY: Pa res.

MARCUS: Potem praviš, da te bojo povišali?

JOHNNY: Mah, v bistvu ne.

JUDY: Ne?

JOHNNY: Kadrovsko restrukturiranje imamo, ja, ampak

Jaz bom več ali manj ostal, kjer sem.

JUDY: A sploh ne bojo imenovali namestnika direktorja?

JOHNNY: Ne, seveda ga bojo. Samo da to ne bom jaz.

Zato me je Alex zdaj poklicala, da bi mi povedala.

Da bom vedel, ko bom v ponedeljek prišel v službo. Kar je lepo od nje.

JUDY: Kdo pa

JOHNNY: Toby.

JUDY: Toby? Pa ti si bistveno dlje v firmi kot Toby.

JOHNNY: Ves čas ti razlagam, da to nima nobene vloge. Saj nismo v vojski.

JUDY: In to po vsem tem, ko sva se tako potrudila in jo povabila sem na koktajle?

JOHNNY: Mah, ne vem, če je to ravno pomagalo.

JUDY: Samo gostoljubna sva bila, nič drugega.

JOHNNY: Ja, samo kdaj se »gostoljubna« spremenijo v »srhljiva«?

FRAN: Bova midva zdaj počasi šla, da bosta lahko vidva v miru

JUDY: Ne ne ne, ne še, ne no. Kaj, če bi še kaj

popili? Pa kakšno ploščo lahko damo gor. Saj je že skoraj šest

No, pet, ampak saj je nedelja, ne?

Judy gre h gramofonu in zavrti jive.

MARCUS: Žal mi je zate, stari, da se je tako

JOHNNY: Ni problema. Bova že kako

JUDY: O, ja, ta je najboljša, a ni?

Judy gre k Johnnyju in ga potegne k sebi, da bi zaplesala.

Daj, bova zaplesala. Vse je lepše, ko zaplešeš.

JOHNNY: Nisem razpoložen.

FRAN: Res mislim, da bi midva zdaj šla.

JUDY: Marcus, ti pa boš plesal, ne? Za dvig morale, e?

FRAN: Pravim, da bi midva zdaj šla.

JUDY: Ne bodi taka, posodi mi svojega moža za minutko. Če že ne bova plesala na Jivestocku. Da se malo zavrtiva, pa bo Johnny takoj boljše volje.

Fran se umakne. Marcus in Judy plešeta jive, kolikor jima dopušča prostor. Odlično plešeta.

JUDY: Johnny me zelo rad gleda, ko plešem, ne res, dragi?

Johnny in Fran gledata Judy in Marcusa, kako plešeta.

Pospešujeta tempo, Judy se vrti vse hitreje in hitreje, krilo se ji razširi z vsakim obratom, dokler ne prevrne skodelice čaja in polije Fran. Judy sploh ne opazi.

FRAN: Eeej!

JOHNNY: Ojoj, a si

FRAN: Ne, v redu, vse v redu.

JOHNNY: Po celi obleki si – čakaj, bom šel jaz po krpo.

Johnny gre v kuhinjo. Judy in Marcus plešeta naprej, ne da bi se zmenila za nezgodo.

Johnny odpre omarico pod koritom. Seže vanjo in brklja po njej, nato se ustavi in pozorneje pogleda vanjo. Z roko seže do konca in izvleče kup pisem. Ošine vrhno ovojnico, jo obrača in odpre. Bere.

JUDY: Vidite, da ne rabimo denarja, če se hočemo imeti fino, e?

Judy pogleda okoli sebe in čaka, da ji bo kdo pritrdil.

Kje je Johnny?

FRAN: V kuhinji. Čaj se je polil, po krpo je šel.

Judy plane v kuhinjo.

MARCUS: Kaj si pa počela?

FRAN: Nič, ona ga je prevrnila.

Judy vidi, da Johnny bere pismo.

JOHNNY: Kaj je to?

JUDY: Saj bom uredila, vse je v redu, bom uredila.

JOHNNY: Pismo iz banke. Opomin, ker obrok za hipotekarni kredit ta mesec ni bil poravnan.

JUDY: Vse v redu, se bova zmenila, ko bosta onadva

JOHNNY: »Premalo sredstev na računu?«

JUDY: Če sem pa pozabila prenakazati nekaj denarja.

JOHNNY: Prenakazati od kod?

JUDY: S svojega računa.

JOHNNY: Misliš, z najinega skupnega računa?

JUDY: Z mojega varčevalnega.

Johnny, saj veš, da nenehno pazim, da denar kroži, zaradi obresti in pa

Hočeš, da ti zdaj razložim? Po navadi rečeš, da te v bistvu ne zanima in naj kar sama naredim po svoje.

JOHNNY: Ampak tukaj piše, da nama bojo zarubili hišo?

JUDY: Ne, pa ne.

JOHNNY (*bere*): »Naprošamo vas, da v najkrajšem možnem času pokličete na navedeno številko in se dogovorite o plačilu zaostalih obveznosti.«

JUDY: Kar se tudi bom.

JOHNNY: » ... V primeru, da tega ne boste upoštevali, ali ne boste plačali naslednjih obrokov svojega hipotekarnega kredita, nam ne bo preostalo drugega, kot da sprožimo postopek za rubež vaše nepremičnine.«

»Rubež vaše nepremičnine?«

JUDY: Ne zganjaj panike. Vidiš, da paničariš?

JOHNNY: Seveda paničarim, resna stvar je to, jaz jo pa najdem skrito za vimom v omari zadaj

JUDY: Ker sem vedela, da boš zganjal paniko.

A vidiš, da jo?

JOHNNY: Pizda, Judy, kako je to možno?

JUDY: Ne jezi se name

JOHNNY: Zato si si tako želela, da bi napredoval?

JUDY: Lahko si dam delati kreditno kartico in bom dala obrok nanjo, vse bo v redu.

JOHNNY: Pa ne moreš odplačati hipoteke s kreditno kartico, jebemti.

Morala bova nehati s tem.

JUDY: Bom že izbrskala denar, vse bom uredila.

JOHNNY: To, mislim. Petdeseta. To življenje.

MARCUS: Sta v redu vidva?

JUDY: Ja, seveda, pardon. Nisem te hotela pustiti samega na plesišču.

JOHNNY: Judy

JUDY: Obiske imava.

Judy gre nazaj v dnevno sobo. Medtem se vrti že naslednja skladba.

O, ta je dobra, ta je super.

Judy povleče Marcusa nazaj na sredo sobe.

Plešeta.

Johnny za hip še postoji v kuhinji, nato gre v dnevno sobo. Stopi h gramofonu in sunkovito podrsa z iglo, da zahrešči.

Tišina.

JOHNNY: Resno ti pravim, Judy. Nehati morava s tem.

Zatemnitev.

Odmor.

Drugo dejanje

Prvi prizor

Zgodnji večer. Pred tremi leti, le da sprva tega še ne vemo.

Hiša je dosti bolj razmetana, kot smo je bili doslej vajeni.

Judy je v spalnici in si pred ogledalom popravlja frizuro. Zasliši, da so se odprla vhodna vrata.

Vstane in gre po stopnicah dol.

Johnny pride skozi vhodna vrata, na sebi ima obleko iz petdesetih let, v roki službeno aktovko.

JOHNNY: Živjo? Kaj pa ti doma?

JUDY: Prej sem končala. Živjo, dragi.

Judy ga poljubi.

JOHNNY: Kako pa bojo brez tebe? Saj je šele šest.

JUDY: Niti jaz nisem nepogrešljiva.

JOHNNY: S tem se pa ne strinjam.

Johnny jo poljubi.

Judy mu vrne poljub, dosti bolj strastno, kot je pričakoval.

Živjo.

JUDY: Sem ti že naredila koktajl, kar naprej.

JOHNNY: Vau.

Vstopita v dnevno sobo. Judy se mota okoli domačega bara in vrže nekaj kock ledu v koktajl, ki ga je že predhodno pripravila.

JUDY: Si vedel, da bojo podrli staro tovarno žitaric?

JOHNNY: Kaj? Ne?

JUDY: Slučajno sem srečala Sheilo, ki je delala s tisto – no, s tisto žensko, ki je šla od tam v službo na občino – in ta ji je povedala, da bojo tovarno podrli. Ko sem stopila iz Spara, skoraj sem se zaletela vanjo.

JOHNNY: Pa to je ja znamenitost.

JUDY: Baje mislijo zgraditi na parceli ogromen nakupovalni center. Šoping center, kar je pa res zadnja stvar, ki jo potrebujemo.

Poda mu pijačo.

JOHNNY: O, krasno. Kaj za en je to?

JUDY: Klasika. Old Fashioned.

Sedeta.

JOHNNY: In? Kako si se imela danes?

JUDY: Joj, da ti slišiš to

JOHNNY (o pijači): Mmm, je dobro.

JUDY: A da je? Me veseli.

Judy odpije iz svojega kozarca.

U-u, pa res. No torej, Richard

JOHNNY: Richard?

JUDY: Eden od partnerjev? Ta glavni za davke?

JOHNNY: Ja.

JUDY: In inventar, že od nekdaj je v firmi, še pred združitvijo, mah, precej dlje, najbrž že od predprejšnje združitve

JOHNNY: Koliko je pa star?

JUDY: Ogromno. Tik pred penzijo. Že lep čas ga služba en drek briga.

JOHNNY: Aha.

JUDY: Kar vsi vemo – ampak jaz sem pa danes izvedela, da

JOHNNY: Od?

JUDY: S tisto Becky sem se pogovarjala, z njegovo poslovno asistentko, v čajni kuhinji – po kapučino je prišla, kar zmeraj traja za umret dolgo, ker je aparat zanič, šoba se maši No, v glavnem, zdaj vem, zakaj Richard tako dolgo rabi, da komu odgovori na e-mail – tip sploh ne zna uporabljati računalnika.

JOHNNY: Kaj?

JUDY: Noro, a ni, si ti to predstavljáš? V teh časih. Saj vseeno, koliko si star.

Zato mu zdaj Becky, potem ko že konča, vsak dan natisne vsa elektronska sporočila – grozljiva potrata papirja, vem – da on lahko na vlaku domov grede v Peterborough načeečka svoje odgovore na roko na printe in naslednji dan vrže Becky nazaj tisto goro listov, da jih ona pretipka in odpošlje.

JOHNNY: Za crknit.

JUDY: Kaj takega pa še ne.

JOHNNY: Neverjetno.

JUDY: Pri tem, da – sam bog ve, kakšno plačo ima tip. Petkrat večjo od mene.

JOHNNY: Več kot petkrat.

JUDY: V glavnem

Kreten, totalen kreten.

Zasmejeta se.

Lepo, a ni, da sem doma že pred tabo?

JOHNNY: Krasno, ja.

JUDY: Nekaj se moram pogovoriti s tabo.

JOHNNY: O bog, a si noseča?

JUDY: Ne?

Noseča?

JOHNNY: Kaj vem, ženske začnejo gnezdit pa to, ni tako, ko so

JUDY: A zato, ker sem ti naredila koktajl, sem pa zdaj že noseča?

JOHNNY: Ne, oprost, povej naprej.

JUDY: Mater, Johnny, no, kot da si se poscal na to, kar ti dejansko hočem povedati.

JOHNNY: Oprost. Povej že.

JUDY: Naj ti bo.

Torej, Chris nas je danes uradno obvestil.

Zreducirati bojo morali podružnico

v Welwynu, zato zdaj iščejo tiste, ki so

zainteresirani, da bi sporazumno odšli. Preden bo uprava začela iskati po svoje, precej bolj nesporazumno, jasno.

JOHNNY: Tebe se pa menda ja ne mislijo znebiti.

JUDY: Chris me je popoldne poklical k sebi in mi bolj ali manj predlagal, naj dam odpoved, preden mi jo bojo oni.

JOHNNY: Kaj?

Res mi je hudo, ljubica.

JUDY: Ne, sploh ne, ker v tistem sem pa že tudi pomislila: mah, jebi se ti. In se v hipu odločila, da bom pobasala odpravnino, ki mi jo ponujajo in šla. Je kar velikodušno, veš, kar so predlagali.

JOHNNY: Čakaj malo, pa ne, da si že šla? Si zato doma, ker si kar odkorakala pa adijo?

JUDY: Ne ne. Samo prej sem končala danes, kear sem se pač tako odločila. Nekaj me je pičilo,

da hočem domov in te pričakati, ko boš prišel.

Ne pa, da grem šele ob sedmih iz pisarne, drvim domov in te zalotim, kako ješ čips in grdo gledaš hladilnik.

JOHNNY: Rad imam čips, ne se sekirat.

JUDY: Ne, ampak, ja, resno razmišljam, kako lepo bi bilo, če bi te vsak dan pričakala doma.

JOHNNY: Ja, sliši se krasno.

JUDY: Ti pravim, in točno to zdaj razmišljam. Da bi vzela odpravnino. In sploh ne bi iskala druge službe. Pač bi bila moja služba to, da sem doma in skrbim za naju, zate, za najin dom. Kaj praviš?

JOHNNY: Hočeš reči, da bi bila, kaj? Gospodinja?

JUDY: In bi bila midva končno res v petdesetih.

Johnny se zaheheta.

Kaj je smešno?

JOHNNY: Ja to, mislim, to, no, da ti sploh ne ehm. Ne kuhaš.

JUDY: Se bom pa naučila, ne?

Če znam voditi ekipo šestih podrejenih in portfelj korporativnih klientov, se pa najbrž lahko naučim tudi kuhati, ne?

JOHNNY: Seveda, oprost.

JUDY: Lahko se vpišem na delavnice, grem na kakšen tečaj, mogoče.

Nisem pričakovala, da se mi boš režal.

JOHNNY: Ti to resno?

JUDY: Prepričana sem bila, da ti bo všeč.

JOHNNY: Ne, saj mi je, ideja je krasna, ampak jaz samo

Mislim no, malo radikalno pa je to, a ni?

Nikogar ne poznam, ki bi – najin let, mislim, ki bi

JUDY: Bova pač midva upornika.

Zasmejeta se.

JOHNNY: Pa saj si ne bi mogla privoščiti, gotovo ne.

JUDY: Malo sem že šla skozi cifre in jih vrgla na papir zjutraj, kar tako iz glave. Ko sem prišla domov, sem pa preverila še točne podatke in mislim, da

Ti imaš res dobro plačo, že nekaj časa presegaš normo za provizijo, ki so ti jo postavili, a ne? Ni bojazni, da ne bi mogel ostati na vrhu lestvice. Mike te pošilja na teren kot svojega najboljšega cenilca.

Razen tega bi dejansko lahko marsikaj privarčevala, če bi bila jaz doma. Kuhala bi iz osnovnih sestavin, kar pride baje precej ceneje. Pa stroški za bencin, velik znesek, ki bi ga prihranila, če se mi ne bi bilo več treba voziti vsak dan v tisti blesavi poslovni center.

JOHNNY: Pa stres, ki bi ti bil prihranjen.

JUDY: Ja.

JOHNNY: Pa nobenega dela ne bi več nosila domov.

JUDY: Končno bi midva spet lahko imela vikende.

Še posebej potem, ko bo hiša končana.

JOHNNY: Kar bi šlo lahko precej hitreje, če bi bila ti

JUDY: Vsa tvoja bi bila. Ne bi bilo krasno?

Samo pomisli: hiša kot iz škatlice, vsa šara na svojem mestu. Nobenega spotikanja čez kramo, ki leži na stopnicah. Poln hladilnik in večerja v pečici, še preden bi prišel skozi vrata. Sveže rjuhe, zrahljani vzglavniki.

JOHNNY: Pa na vrtu bi tudi lahko marsikaj pridelala.

JUDY: Zelenjavo, ja. Jaz bi se lahko naučila.

JOHNNY: ›Vsi na njive!‹

JUDY: Ne, to so pa že štirideseta.

JOHNNY: Ja, saj vem.

JUDY: Ti bi lepo hodil naprej v službo kot doslej, zate se ne bi nič spremenilo, razen da bi zdaj res vedel, da si edini, nosi denar domov. Moja skala. Moj Rock Hudson. Moj moški, ki je vse dni v velikem svetu. Ampak ve, da ga doma čakam jaz.

JOHNNY: Ni to mogoče malo seksistično?

JUDY: Ja, če mora kdo početi nekaj, česar noče.

Ampak to zdaj je pa najina izbira. Skupna izbira. Midva sva tista, ki si bova drugače razdelila delo.

Judy poklekne pred Johnnyja in mu začne sezuvati čevlje.

Ti boš vsak večer stopil skozi vrata in

JOHNNY: ›Draga, doma sem!‹

JUDY: Jaz pa ti bom prišla naproti in te pozdravila s kozarcem pijače, ki sem ti ga že pripravila.

Stopil boš skozi vrata in odložil vse svoje skrbi v predal skupaj s službenim telefonom. Usedel se boš, jaz pa ti bom sezula čevlje in ti prinesla copate in pijačo. Ne bi bilo to lepo?

Judy mu nataknje copate.

In večerja bo pripravljen, takoj ko boš lačen, nato pa bova imela ves večer samo zase, kar že boš hotel početi. Nikoli več se ti ne bo treba tik pred spanjem spomniti, da si moraš še srajco zlikati za v službo.

JOHNNY: Ti boga, ja, če kaj, pa sovražim likanje.

JUDY: Polno omaro srajc boš imel, sveže opranih in zlikanih

In, veš, ob večerih ne bom nikoli več tako zelo utrujena. Nihče od naju ne bo tako zelo utrujen.

JOHNNY: Pa zjutraj tudi ne.

JUDY: Zjutraj tudi ne. In vse bo tako pospravljeno in čisto. Delovne površine se bojo svetile, da bi lahko zajtrk jedel z njih, vse bo tako zelo snažno, da bova lahko počela na njih, kar bova hotela.

JOHNNY: Ti že dolgo nisi srečna v službi, ne? Če te lahko odrešim tega

JUDY: Šest plač odpravnine bi mi dali. Lahko rečeva, da je to poskusna doba.

JOHNNY: Aha, tako kot da

Kot če bi bil Cornwall – recimo, da bi bil Cornwall najin najljubši kotichek, in bi imela tam hišico, že leta dolgo, ampak samo za vikende, sčasoma bi pa lahko šla tja živeti za stalno, ne?

JUDY: Ja, tako je zdaj z najinimi petdesetimi leti. Lahko bi stalno živela v petdesetih.

Po mojem bi nama znalo biti zelo všeč.

JOHNNY: Ja.

JUDY: Ja?

JOHNNY: Ja. Ja, okej, ja.

Judy ploskne od veselja. Poljubi Johnnyja.

JUDY: O, sem srečna.

JOHNNY: Odlično.

JUDY: Pa ti?

JOHNNY: Ravno razmišljam o tistih površinah

JUDY: Hočeš, da greva gor?

JOHNNY: Gor, pred večerjo? Ja, zakaj pa ne?

JUDY: Če hočeva.

JOHNNY: Če hočeva.

Johnny spije koktajl do konca, vstane in jo poljubi.

Judy ga prime pod roko in odpelje v spalnico. Ko

prideta gor, se poljubita in sesedeta na posteljo.

Drugi prizor

Ura je dve ponoči. Judy, oblečena v jutranjo haljo, sedi pri kuhinjski mizi in zre predse.

Johnny se pritihotapi skozi vhodna vrata.

Judy vstane, gre h koritu in si daje opravka s pomivanjem posode.

Johnny pride v kuhinjo in zagleda Judy.

JUDY: Kje si bil?

JOHNNY: Vozit sem se šel.

JUDY: Dve je ura.

JOHNNY: Saj zdaj sta že šla, ne? Fran in Marcus.

JUDY: Seveda, saj je ura dve.

Ne vem, kdaj mi je bilo nazadnje tako neskončno nerodno.

JOHNNY: Zdaj se boš pa v to zapičila?

Judy odneha.

JUDY: Bi čaj?

JOHNNY: Ne.

JUDY: Si lačen?

JOHNNY: Sem mislil, da boš že spala.

JUDY: Nisem vedela, kje si.

JOHNNY: Mislil sem, da mi bo glavo razneslo.

JUDY: Johnny, oprost mi zaradi pisma iz banke.

Samo zato ti ga nisem pokazala, ker zmeraj zganjaš paniko zaradi

JOHNNY: Saj veš, da bi si morala zaupati take stvari. Da jih zatlačiš pod korito, to pa res ni nikakršen zakon

JUDY: Mislila sem, da bom lahko sama vse uredila.

Johnny sede za mizo.

JOHNNY: Eno idejo sem dobil. Daleč od tega, da

je popolna, ampak vsaj nekaj časa bi pa lahko pridobila. Da bova vse to razčistila.

JUDY: No, povej.

JOHNNY: Kaj, če bi uporabila del denarja, ki ti ga je zapustil oče?

Vem, da naj bi ga ti hranila za kaj posebnega, ampak če bi bilo samo začasno, dokler se ne postaviva nazaj na noge, tvoj oče gotovo ne bi imel nič proti, ne?

Vem, da je ta denar svetinja in da se ga v principu niti ne pritakneva, ampak

JUDY: Ni ga več, Johnny.

JOHNNY: Ni ga več?

JUDY: Vse te luknje sem mašila z njim.

JOHNNY: S tvojim denarjem za hude čase?

JUDY: Pač so bili dokaj hudi časi zadnje leto.

Hladilnik pa avto pa

JOHNNY: Vse to se pa tudi ni kvarilo, no?

JUDY: Vsak mesec kaj, pa se nabere.

JOHNNY: In si vse zapravila?

JUDY: Ja.

JOHNNY: Bi si drugače sploh lahko privoščila vse to?

JUDY: Bi, dokler sva imela večji priliv.

JOHNNY: Ko si bila ti v službi?

JUDY: Še potem.

JOHNNY: Kdaj?

JUDY: Ne me zdaj, prosim

JOHNNY: Kaj?

JUDY: No prav, ko si imel ti boljšo plačo.

Ko sva začela s tem. Ko si ti dobival. Večje provizije.

JOHNNY: Potem sem zdaj jaz

JUDY: Ne da si ti kriv, ampak stanje na trgu.

JOHNNY: Nisem naju sposoben preživljati.

JUDY: Nisem tega rekla. Vse bi se uredilo, če bi te povišali.

JOHNNY: Se opravičujem, če so moje predstave o tem tako porazno srednjerazredne. Ampak dejstvo je, da pač ne smeš trošiti denarja, ki ga nimaš.

JUDY: Prepričana sva bila, da ga boš dobil.

JOHNNY: Se pravi – če jaz ne zaslužim dovolj, da bi lahko financiral to življenje, bova morala nehati, ne?

JUDY: To so samo finance. Še eno možnost mi daj, jih bom že kako uredila. Res mi je žal, samo

obvarovati sem te hotela

JOHNNY: Dovolj sem star, da me ni treba

JUDY: Saj to ti govorim, polomila sem ga in mi je zelo žal. Ampak prepusti to zdaj meni, se bom

že spomnila, kako bi se dalo popraviti, ne da bi naju odvrnilo od poti, ki sva si jo začrtala,

a prav? Vem, da ne bi govoril tega, če ne bi našel tistega pisma, ne?

Ali bi?

JOHNNY: Po mojem zato nisem napredoval, ker je bila Alex tukaj. To je bilo krivo.

JUDY: Ne.

JOHNNY: Se ti ne zdi, da lahko človeka odbije, če ugotovi, da nekomu strežejo doma od spredaj

in zadaj? Ti ne bi izgubila spoštovanja do takega človeka?

JUDY: Čakaj malo, se bom jaz pogovorila z njo, res se lahko, če hočeš

JOHNNY: O bog, samo tega ne.

JUDY: Kot da je važno, kaj si kdo misli? Če sva se midva soglasno odločila, da si bova delila dela

in naloge v najinem zakonu drugače kot

JOHNNY: Že vidim, da me spet ne misliš poslušati. Greva spat.

JUDY: Saj te poslušam.

JOHNNY: Greva spat, se bova zjutraj pogovorila.

JUDY: Ne, Johnny, cel večer sem sedela in te čakala, popolnoma v skrbeh, kaj mi boš povedal, ko se boš pojavil.

JOHNNY: Utrujen sem.

JUDY: Jaz tudi.

JOHNNY: Le od česa? Utrujena, ti? Saj nič ne delaš.

Oprosti mi

JUDY: Kaj pa zdaj to?

JOHNNY: Okej, poslušaj me. Tvoje življenje in moje življenje. Pa to je

Če en dan ne posešaš dnevne sobe, ne bom najbrž niti opazil. Če pozabiš skuhati? Kaj je najhujše, kar se lahko zgodi? Si bova pač pico naročila, pa kaj? O bog, moji copati so mrzli,

kaj pa zdaj?

Ni ravno, da bi se morala ukvarjati z ljudmi, sprejemati odločitve cele dneve, nenehno trepetati, kako vse to vpliva na tvoj položaj

na lestvici doseženih ciljev, na vtis, ki ga

moraš zbuditi, ko stopiš v pisarno. Vse to ti je prihranjeno.

JUDY: Kar pa ne pomeni, da te nisem sposobna razumeti in podpirati.

JOHNNY: Meni se zdiš svetlobna leta daleč.

JUDY: Pa saj sem tu.

JOHNNY: Občutek imam, da govorim nekemu pod vodo.

JUDY: Tu sem, Johnny, tu sem.

JOHNNY: Počutim se, kot da se vse to igrava. Tudi najin odnos. Da ga igrava. Vsak dan moram priti domov točno ob isti uri, da se lahko greva to najino malo predstavo koktajlov in večerje,

JUDY: Skuham ti večerjo, ni to lepo?

Johnny pogleda Judy.

Oprosti, saj te poslušam.

JOHNNY: Kar pač že poskuša doseči s tem, je Si predstavljaš, kako naju vidijo drugi?

JUDY: Ni važno, kaj si kdo misli.

JOHNNY: Kaj pa to, kar si jaz mislim? To nama je tudi vseeno?

Po mojem je vse to, kar se greva, popolnoma zgrešeno.

In jaz naj bi se počutil kot muha na dreku, srečni Johnny?

V resnici se pa počutim kot otrok, počutim se kot

Občutek imam, da je vse to samo neka iuzija, ki se jo

JUDY: Johnny, to je resnično. To sva midva, kakršna naj bi bila.

Midva, ki končno živiva življenje, kakršno hočeva. Če se zdi komu problematično, je to samo zato, ker nama najbrž zavidajo, kako sva srečna. Ker nama gre samo za to, da osrečujeva drug drugega in uresničujeva medsebojne fantazije. Nima vsak par te sreče. Preklete srečo imava. To, kar imava midva, je res dobro. Pa tu sploh ne gre za denar, denar sploh ni pomemben.

Pravi dom sva si ustvarila.

»Si srečen, dragi?« »Ja, sramotno srečen.« To praviva v šali, vem, ampak je res, a ni? Vsa ta najina jutra, najini večeri, najine noči.

JOHNNY: Jaz nisem.

JUDY: Nisi kaj?

JOHNNY: Srečen.

Jaz nisem

Žal mi je, nisem.

JUDY: Zakaj ne?

Johnny pogleda stran, pobesi pogled. Razmišlja, preden odgovori.

JOHNNY: Nič se ni zgodilo, prisežem, da se ni

JUDY: Kaj?

Kaj, Johnny?

JOHNNY: Ampak nekaj čutim do

JUDY: Čutiš?

JOHNNY: Čutim. Do nekoga

Do neke ženske.

Nič se ni zgodilo.

Me pa

Privlači me.

JUDY: Kdo?

JOHNNY: Ni važno.

JUDY: Seveda je važno, seveda je.

JOHNNY: Ko tako razmišljam danes o tem, bolj sem prepričan, da nekaj ni v redu med nama, veš?

JUDY: Kdo?

A je Alex?

Alex je

JOHNNY: Ni važno, kdo, ne gre za to, kdo je

JUDY: Alex, a ne?

JOHNNY: Ja, okej, če se ti zdi važno

JUDY: No, malo pa že

Da si sploh predstavljam, ane?

Kdo je ta ženska, ki jo ti

JOHNNY: Sploh me ne poslušaj, nič se ni zgodilo.

JUDY: Nehaj ponavljati, ker sem potem samo še bolj prepričana, da se je.

JOHNNY: In se tudi ne bo.

JUDY: Zakaj si mi pa potem povedal?

Da bom lahko zdaj ves čas tuhtala o tem, ko bom pospravljala?

Da bom premišljevala, kje si pa s kom si, ko ti bom likala sracije in škrobila ovratnike?

Ko bom strgala krompir? Loščila tla po vseh štirih?

Kako si mi drzneš sploh omeniti? Mi vreči to v obraz kot mokro brisačo? Po vsem, kar sem naredila zate, Johnny?

JOHNNY: Nikoli nisem

Samo iskren bi bil rad.

Hotel sem, da mi pomagaš.

JUDY: Sebičen si.

JOHNNY: Nisem ti povedal zato, da bi te zdaj prizadel, ampak samo kot primer

Nekaj ni v redu. Najin način življenja in vse to Očitno se ne zavedaš, kaj ti je povzročil.

JUDY: Mene najin način življenja osrečuje, ti si tisti, ki

Ti zdaj kar naenkrat trdiš, da je zanič.

Judy gre k predalu z jedilnim priborom. Izvleče ga iz omarice, odnese k mizi in strese nanjo. Pribor se treskoma raztrese po mizi.

JOHNNY: Kaj delaš?

JUDY: Pribor moram zloščiti.

JOHNNY: Ob treh zjutraj?

JUDY: Nisem zaspana.

Nedelja ponoči je, že zdavnaj bi ga morala zloščiti, ampak sem bila preveč razburjena.

JOHNNY: Judy.

JUDY: Nehaj.

Judy vzame krpo in pločevinko loščila. Usede se. Johnny jo nemočno opazuje.

Judy začne loščiti pribor.

Naslednjič mi pa ne povej.

Ker me samo prizadene, če mi poveš, ane?

Čista sebičnost, samo da si ti olajšaš

V prihodnje, mislim, če bo še kdaj kaj takega

Če se ti bo še kdaj zdelo, da čutiš kaj

Bodi vendar moški in zadrži zase. Ni važno, kako daleč bo šlo.

Če je to potrebno, da ohraniva ta, ta aranžma, kot ti praviš, tudi prav, naj bo. Pač počni to.

JOHNNY: Ampak jaz nočem

JUDY: Zdaj pa ti poslušaj mene, kot sem jaz prej tebe.

Samo to pričakujem od tebe, da se boš prekleto potrudil, da ne bom nikoli zvedela.

Ne pred ne med ne po. Samo to pričakujem, da boš spoštoval ta dogovor v zameno za vse, kar delam zate.

Johnny s pogledom spremlja Judy, ki natančno zлага pribor nazaj na svoje mesto.

Tretji prizor

Judy stoji pri kuhinjskem koritu in zlaga čajne skodelice itd. Sylvia sedi za mizo in strmi v hladilnik.

SYLVIA: Kdaj je že bilo to, 55-ega, tam nekje?

Kako očarana sem bila, da ves čas brni. Ponoči sem se večkrat prikradla dol in poslušala.

Ampak hladilnik, ki ne hladi – to dobesedno ni nič drugega kot omarica. Omarica z lučko. Če lučka deluje.

JUDY: V redu je, zdaj spet deluje.

Judy odpre hladilnik in pokuka vanj.

SYLVIA: A da? Me veseli.

Judy zapre hladilnik.

JUDY: Mleka mi je zmanjkalo.

SYLVIA: Si v redu, ti?

JUDY: Zjutraj sem hotela po nakupih, potem pa kar nisem šla.

Ti, kaj, če mbi midve nekaj popili? Tako zares popili, mislim?

Sylvia pogleda na uro.

SYLVIA: No ja, zakaj pa ne?

Gresta v dnevno sobo.

JUDY: Jaz bi tako zelo en džin z limono, kaj pa ti?

SYLVIA: Oh, karkoli. Lahko džin.

Judy jima natoči.

Vse v redu, ljubica?

JUDY: Ja, zakaj?

SYLVIA: Rekla si mi, naj se kaj oglasim. In zdaj sem tukaj, ti se mi zdiš pa tako malo

Judy poda Sylvii pijačo.

Hvala ti. Nervozna.

JUDY: Ne vem, če ne bi enega prižgala. Bi ti tudi?

SYLVIA: Cigareto?

JUDY: Včasih pokadim kakšno, popoldne takole, samo eno

SYLVIA: Pa dajva no.

JUDY: Malo se je pa treba pregrešiti kdaj pa kdaj, ane?

Judy vzame dve cigareti iz cigaretnice in poda eno Sylvii. Prižge ji.

SYLVIA: Hvala ti.

Judy prižge še sebi. Nasloni se nazaj in inhalira.

O-oo. Veš, kako dolgo že nisem kadila?

JUDY: Paše, ne?

SYLVIA: Zelo.

JUDY: Tisto, kar imajo zdaj namesto cigaret? Da vsi, ki stojijo pred vhodi zunaj, izgledajo, kot bi cuzali kulije.

SYLVIA: A, že vem. Vejp.

JUDY: Kaj?

SYLVIA: Tako se temu reče, vejpanje. Menda ni tako škodljivo.

JUDY: Saj to tudi ni, če vsake toliko malo, za priboljšek?

Za vas, v petdesetih, pa seveda sploh ni bilo škodljivo.

SYLVIA: Malo pa že.

JUDY: Ne, saj vem, ampak

SYLVIA: Enako škodljivo je bilo – še bolj, mogoče, ker nismo imeli filtrov

JUDY: Ne, vem.

SYLVIA: Pa tudi tako dobrega zdravstva nismo imeli, če si dobil emfizem ali kaj podobnega.

JUDY: V redu, mami.

SYLVIA: Si se hotela pogovoriti z mano o čem?

JUDY: V bistvu pa res
Nekaj bi te rada vprašala. Kar te nisem še nikoli. Res nikoli.

SYLVIA: Izvoli.

JUDY: Johnny ni napredoval v službi.

SYLVIA: O, škoda.

JUDY: V redu, on je čisto v redu, ampak
V glavnem, računala sva na to, zato sva zdaj, če skrajšam, precej na tesnem. Ta mesec nisva mogla odplačati obroka za kredit za hišo.

SYLVIA: O, ljubica moja.

JUDY: Zato sem te hotela vprašati, če ... Čče bi mi mogoče lahko pomagala – v finančnem smislu?

Se opravičujem, dobro veš, da te tega nisem še nikoli prosila. Odkar sem diplomirala.

SYLVIA: Ampak jaz nimam niti ficka.

JUDY: Nisi rekla, da ti je Erica nekaj zapustila?

SYLVIA: Že, ampak to traja. Kje je še sodni sklep o dedovanju?

Kaj pa denar tvojega očeta, vsaj en del bi pa lahko porabila?

JUDY: Sem ga že, in to vsega. V bistvu ga sploh ni bilo tako veliko, ko sva enkrat plačala polog za hišo. Mislim, ja, seveda je bilo zelo lepo od njega, nekaj let sem lahko shajala.

SYLVIA: In zdaj sem pa jaz na vrsti?

JUDY: Pač sem pomislila, da bi mi mogoče rada pomagati. Sploh zdaj, ko imaš kar naenkrat več, kot si kdaj mislila.

SYLVIA: Denarja, ki mi ga je zapustila Erica, nikakor ne bi mogla porabiti za financiranje tvojega življenjskega sloga. Kaj bi pa rekla Erica?

JUDY: Noben življenjski slog ni to. To zveni tako, kot da cele dneve samo nakupujem, čevlje pa torbice.

To ni življenjski slog, to je moje življenje.

Oči bi gotovo razumel.

SYLVIA: Oh, ja, oči bi razumel, idealni oči.

JUDY: Nikoli nisem trdila, da je bil idealen, gotovo pa se je temu približal precej bolj kot veliko Rad te je imel, ti pa

Na vratih pozvoni.

SYLVIA: Kdo je?

JUDY: Ne vem.

Judy odide po hodniku in odpre vrata. Fran je.

O, živjo.

FRAN: Živjo, kako si?

JUDY: Oprosti, pozabila sem, da prideš.

FRAN: Ne, saj nisem rekla, in sem samo

Oprosti, ampak Marcus je doma, nujno sem morala iz hiše, in sem mu rekla, da sem se že prej zmenila, da bom šla do tebe – ni to grozno? Potem sem si pa rekla, zakaj se ne bi oglasila pri tebi, da vidim, če si doma, in ne bo to čista laž.

Lahko tudi grem, če ti ni

JUDY: Ne, ne, kar naprej. Mamo imam tukaj.

FRAN: O, lepo. Rekla sem mu, da bi rada videla, kako si, po

JUDY: To je moja mama.

FRAN: Živjo.

SYLVIA: Sylvia.

FRAN: Živjo, jaz sem pa Fran. Lepo, da ste tukaj.

(Judy.) Veš, kako naju je skrbelo zate, še nikoli nisem videla Johnnyja tako

In ko je rekel, da hoče nehati!

Vedno sem vaju imela za popoln par, zato me je kar malo stisnilo, a veš? Sem si rekla, če imata tadv problema, kakšne šanse imava potem midva z Marcusom, e?

SYLVIA: Kaj da hoče nehati?

FRAN: Rekel je, da se noče več iti petdesetih pa to.

SYLVIA: Johnny se hoče nehati iti petdeseta?

FRAN: O, šit. Oprosti.

JUDY: Pač se je razburil, nič takega, v resnici ne misli tega.

SYLVIA: Ampak rekel pa je.

JUDY: Džin pije, Fran – bi ga ti tudi?

FRAN: Najbolj na svetu, ja.

Judy ji natoči.

Je Johnny doma?

JUDY: Ne, v službi.

FRAN: Seveda

JUDY: A Marcus pa ni?

FRAN: Zadnje čase je bolj doma, v bistvu.

Ima probleme, veš. Njegova, ehm

Judy ji poda kozarec.

Hvala.

V bistvu je grozljivo, ja, ker

Uradno pritožbo proti njemu so prejeli.

V bistvu obtožbo. Njegova tajnica ga je Ženska ga obtožila neprimerne telesnega stika. Spolnega nadlegovanja.

Po hitrem postopku so ga poslali domov, dokler ne bojo ostali partnerji pretresli primera.

JUDY: O bog

FRAN: Ta punca, ona je

Leta in leta je delala pod njim, nikoli ni rekla,

da bi bilo karkoli

SYLVIA: Česa ga pa dolži?

Pardon, saj vem, da se me ne tiče

FRAN: Da jo je otipaval, pravi.

JUDY: Ne.

FRAN: Magnetno kartico so mu že preklicali.

Pri tem, da nimajo nobenega dokaza, samo njena beseda proti njegovi, tako da

JUDY: Najbrž je samo nesporazum, e?

FRAN: Upam, da.

Mislil no, saj poznaš Marcusa, in da on

Kar naprej bi se objemal, ane? Pač se

JUDY: Rad se dotika.

FRAN: Zato ga imajo tudi vsi radi, en tak velik medo je on, a ni? Ni pa to pri njem nikoli, a veš, nekaj sluzastega.

Tisti, ki bi to mislil, mora biti pa res blazno preobčutljiv, ane?

Ampak, o bog.

Ne vem, kaj bo zdaj.

No ja, vsaj to me bo končno nehal masirati, naj pustim službo, če je sam tik na tem, da jo izgubi

(*Judy.*) Knjigo sem ti prinesla nazaj.

Fran vzame knjigo iz torbe.

JUDY: Kaj koristnega?

FRAN: Ja, zelo. Ne bi pa mogla živeti po teh navodilih, ampak ja.

SYLVIA: Kaj za ena pa je?

Fran poda knjigo Sylvii.

JUDY: Pač ena

Zgodovinska

SYLVIA: A zdaj že novačiš?

JUDY: Gospodinjski nasveti so to, mami, ni to

SYLVIA: Hujskaški material je to. Sem mislila, da je to tvoja osebna izbira, ne da moraš še druge vleči zraven?

JUDY: Saj jih ne. Fran me je sama prosila.

FRAN: Stilistka sem. Film, reklame. No, reklame, v glavnem.

SYLVIA: Lepo.

FRAN: Rada imam svoje delo. Dobra sem.

SYLVIA: Fino. Samo ne pustiti moji hčerki, da bi te speljala stran.

FRAN: Joj, kje pa, midva si tega niti ne moreva privoščiti, sploh zdaj, če bova imela enormne stroške za odvetnike in

JUDY: Misliš, da bi znalo priti do

FRAN: Marcus je prepričan, da se je ženska odločila, da ga bo uničila, pa še firmo za povrhu.

SYLVIA: Zakaj pa bi to?

FRAN: Ne vem, ampak Marcus se boji točno tega.

JUDY: Ubogi Marcus.

FRAN: Preveč zaupljiv je, to je njegov problem.

JUDY: Staromodni je.

FRAN: Tako je iz sebe zdaj. Nisem ga še videla tako

Niti mi ni hotel povedati, ampak kaj, ko ima ta punca toliko prijateljev na Twitterju.

Marcus pravi, da pač poskuša biti prisrčen do vseh, in da tudi druge kolege, moške, mislim, v službi velikokrat objame čez ramo.

Jaz mu verjamem, samo po drugi strani si pa ne moreš kaj, da se ne bi človek vprašal, ane?

Tako da zdaj samo to prelevam, če ni on mogoče do drugih veliko bolj drugačen kot do mene in ima mogoče neko plat, ki je jaz ne poznam, ali pa

JUDY: Pa kaj je zdaj to, da ne moreš nikogar več niti objeti čez ramo, ne da bi se začel dreti, da si ga napadel?

FRAN: Pa to ga je tudi zelo prizadelo, da se ni sama pogovorila z njim. Mislim, toliko let sta delala skupaj. Mirno bi mu lahko rekla ›oprosti, Marcus, to mi res ni všeč, ali nekaj pač. In bi on takoj nehal.

SYLVIA: Tako preprosto pa to spet ni, ane? Če je tvoj šef. Kdo ima v taki situaciji moč na svoji strani? Mogoče se je ženska bala, da bi jo, če bi kaj rekla, zamenjal, mogoče se je bala za službo? Kaj pa vemo, kaj se ji je podilo po glavi.

JUDY: Mami.

SYLVIA: Ni nujno, da ga hoče uničiti, mogoče bi samo to rada, da bi lahko opravljala svojo službo, ne da bi jo kdo spodkopaval ali nadlegoval.

JUDY: Mami. O Franinem možu se pogovarjamo

SYLVIA: Vem in se opravičujem, nočem reči, da Ampak nje pa ne poznamo, a jo?

JUDY: Saj ti tudi Marcusa ne poznaš. Lahko, da ženska laže, kaj pa vemo.

SYLVIA: Zakaj pa bi? Da bi toliko osebno tvegala?

JUDY: Ne vem. Ker fantazira, mogoče?

SYLVIA: To bi pa ti prva vedela, ane?

JUDY: Prosim?

SYLVIA: Da fantazira. To bi pa ti že vedela.

JUDY: Hočeš reči, da jaz?

SYLVIA: Ta tvoj raj iz kockastega bombaža, ki si si ga sama ustvarila – menda pa ja veš, da ni resničen? Petdeseta leta niti v petdesetih niso bila takšna.

Pa ti živiš kot v risanki.

Bi rada vedela, kakšna so bila petdeseta? In to od nekoga, ki je dejansko živel v petdesetih? Petdeseta so bila grozna. Že sama misel, da bi hotel kdo prostovoljno nazaj v petdeseta, se mi zdi popolnoma smešna.

Samo poglej si vaju, v teh vajinih oblekicah.

Si vidve sploh predstavljata, kako nas je takrat zeblo? Od novembra pa vse do marca. Vsi smo se gnetli okoli kamina, ker je bila povsod drugje ledenica. Cela hiša, razen tistega metra okoli kamina, kjer je bilo vroče za znoret – mraz do kosti. Da ti je zjutraj skoraj nos odpadel. Zmeraj sem ponujala mami, da ji bom pomagala kuhati, pa ne zato, ker bi hotela biti z njo, ampak da bi vsaj takrat lahko stala zraven pečice.

Nedelje so se vlekle kot kurja čreva, vse zaprto, ničesar, kar bi se dalo početi. Edino cerkev. Ledenica. Ampak si moral vanjo, brez pardona.

Pa hrana na karte! Zelo dolgo je bilo vse na karte. Pa kruh, tako trd, da bi lahko z njim hiše

zidal namesto iz opek. Minimalne porcije, da nismo bili nikoli siti, razen za božič. Pa kako je bilo vse brez okusa, bog se usmili: sivo meso, sivi ljudje, vse je bilo sivo. Moj oče je enkrat prišel domov in nam prinesel neko bajno novo živilo, o katerem so takrat vsi govorili – pa nam mama ni pustila, da bi ga pokusili, ker je nekje slišala, da je narejeno s plesnijo. Jogurt! Tako je to bilo – biti ženska v petdesetih. En sam strah. Trudila si se, da bi preživela v svetu, ki naj bi ga vojna spravila v red, ampak je bilo še zmeraj vse v razsulu. Povsod sami kraterji od bomb, pa moški, kot je bil moj oče, ki so se vračali iz vojne, sicer v enakem telesu, v glavi pa zelo spremenjeni. Vsi so se mučili, da bi nekako shajali in krpali, popravljali, kar je bilo že zdavnaj uničeno.

Pa vsa tista nestrpnost – misliš, da je bila to res utopija za vse, ki niso bili moški, in to heteroseksualni, beli moški?

Pa da si ne bi domišljala, da te v službi ne bojo šlatali. To je še najmanj, kar te lahko skrbi. Tvoj mož ima po zakonu pravico, da te fuka, kadar hoče, ni važno, če še tako škriplje med vama in koliko otrok preveč že imaš, pa kako zelo te boli glava ali hrbet, ali pa, če se ti želodec obrača, samo da ga vidiš, kaj šele, da čutiš njegovo težo na sebi. Pa nobenih legalnih splavov, nobene kontracepcije. Nobene pomoči nikjer. Da bi se ločila? Vso srečo, ljubica. Karkoli ti že dela, bi ti zamižala na eno oko.

Moja uboga mama. Ki se je bala jogurta. Veš, kaj mi je rekla, ko je umirala? – v hospicu – vprašala me je, ›kaj sem jaz dosegla v življenju?‹. Jaz pa njej ›ne govori no tako, tri otroke si spravila gor, to pa res ni kar tako, le kaj je bolj važno od tega?‹. Saj ne, da to res mislim. Pa saj ona tudi ni. Kristalno jasno ji je bilo, da je zapravila življenje. Ves njen potencial, zreduciran na nekaj tako bridkega in nepomembnega.

Gotovo je zamižala na eno oko ob vsem mogočem sranju, zdaj pa samo poglej, kam jo je to pripeljalo. Veš, kaj bi naredila, če bi te zdaj videla? Režala bi se.

JUDY: Še kaj?

SYLVIA: Ja. Tvoj oče.

JUDY: Mami

SYLVIA: Zakaj misliš, sem ga zapustila?

JUDY: Mislila sem, da imamo na tapeti petdeseta.

SYLVIA: Saj jih imamo. Samo da si ti zvekla zraven še svojega očeta – z vsemi njegovimi obilnimi napakami vred in ga pomešala z Jamesom Stewartom in Gregoryjem Peckom in naredila iz njega popolnega gentlemana iz petdesetih. Kar pa on, verjemi, da mi je res zelo žal, ni bil, nikakor ne.

Šarmanten, to že. Karizmatičen tudi, absolutno. Zelo šarmanten in zelo karizmatičen je lahko bil, kadar je on hotel, jaz pa sem bila edini človek, ki ga je resnično razumel.

Le da nisem bila edina, ki je to mislila.

JUDY: Ni ga tukaj, da bi se lahko branil, zato to ni

SYLVIA: Lahko ti naštejemo štiri ali pet drugih žensk. V vseh tistih letih. O katerih sem vedela. Obupen občutek je to. Nikomur ne bi tega privoščila. Neprijetno mi je bilo, samo da obstajam.

Oprosti mi, ljubica, če je to zdaj šok. Ampak tako pač je.

(*Fran.*) Leta in leta je trajalo, nisem hotela prisluhnuti, tudi če sem podvomila kdaj. Kaj ti bo to? Ampak moraš poslušati svoj instinkt, moraš zaupati, kar čutiš v želodcu. Če ti v želodcu pravi, da je nekaj naredil, potem verjetno tudi je.

Četrti prizor

Pozno dopoldne. Judy je v kuhinji.

Alex je v spalnici zgoraj in pregleduje Judyjine obleke v omari. Potihoma zapre omaro, vzame beležko in gre po stopnicah dol.

JUDY: Imaš vse, kar potrebuješ?

ALEX: Zaenkrat, ja. Ko bomo podpisali pogodbo, bomo pa še enkrat prišli in točno zmerili za tloris, pofotkali, itd., itd.

JUDY: Prav, em

ALEX: Se lahko zdaj usedeva, da ti vse razložim po korakih

JUDY: Mislim, saj ne vem, če sva res pripravljena, da

ALEX: Da ti na hitro predstavim, kaj vsebuje naš paket, da boš vedela, kaj dobiš, če bosta zaupala hišo naši agenciji.

Alex stoji pri mizi in jemlje iz torbe razne dokumente in prospekte in jih zлага na mizo.

JUDY: No prav.

Judy se ji usede nasproti.

ALEX: Dogovor z našo agencijo je ekskluziva, nepremičnino oglašujemo minimum dvajset tednov, ampak sigurno ne bo tako dolgo trajalo, ker je trg trenutno tako ugoden, da grejo stvari za med.

To je en naših standardnih prospektov, lahko vidiš, kako lepo je vse predstavljeno, ampak če bi želela, se lahko odločita tudi za Premium paket oglaševanja, po želji, in dobita še lepši prospekt na papirju visokega sijaja, plus to, da je vajina nepremičnina prvi zadetek, ko ljudje pregledujejo našo spletno stran oziroma ponudbo velikih portalov, nepremičnine. net, mobilia.net in podobno.

Na vajinem mestu sicer ne bi pretiravala, ker mislim, da so že naše osnovne storitve boljše od vsega, kar v drugih agencijah ponujajo kot nadstandard. Naše glavno vodilo je, da svoje stranke cenimo, jih poslušamo, predvsem pa, da z našo pomočjo čim prej najdejo

kvalitetnega kupca – brez vsega dodatnega sranja, ki ga ponujajo raznorazni, razumeš?

JUDY: Dobro ti tole

ALEX: A se ti zdi? Hvala.

Zadnje čase ne opravljam več toliko cenitev. Zdaj, ko vodim podružnico, tako da Sem mislila, da sta rekla, da se ne bosta nikoli selila.

JUDY: Trenutno šele razmišljam o tem, samo hipotetično

ALEX: Zdaj je dober čas, povpraševanje je večje od ponudbe

JUDY: Koliko pa bi midva lahko

ALEX: To bi morala seveda še enkrat priti in izdelati pravo cenitev na podlagi vseh podatkov, ki jih bom

JUDY: Neuradno, samo tako sem mislila, da si bom vsaj približno predstavljala.

ALEX: Kar tako na pamet?

JUDY: Oprosti. Nisem vedela, da moraš skozi vso to

ALEX: Kot na televiziji, v oddaji o starinah, ko vsi samo to čakajo, da slišijo cifro.

Take bajte grejo zdaj za štiristo, štiristo petdeset tisoč.

JUDY: Aha.

ALEX: Ampak to je res samo približno. Kam pa mislita vidva?

JUDY: Kako kam?

ALEX: Kam se selita?

JUDY: Zaenkrat nikamor

ALEX: Nikamor

JUDY: V kaj manjšega, najbrž. Cenejšega.

Saj veš, da je

Da je Mike dajal Johnnyju precej jasno vedeti, preden je šel, da bo Johnny novi namestnik direktorja.

ALEX: Vem, ja, in tega res ne bi smel. Sploh pa ne, ko je enkrat vedel, da bo šel v pokoj.

Judy vzame enega izmed prospektov.

JUDY: Res ne bi mogla razmisliti, mislim, ponovno razmisliti, e?

ALEX: Glede imenovanja? Ponovno?

JUDY: Tobyjeva žena je zdravnica, ane? Se prav, da imata ogromno

Oprosti, vem, da te ne bi smela prositi, ampak vem, da Johnny te pa tudi ne bo. Vem, da sta ti pa Johnny, em. Vem, da se dobro razumeta.

ALEX: Nisem samo jaz odločala. Imena že predlagam jaz, ampak odločitev pa sprejmejo na nivoju regionalnega upravnega odbora.

JUDY: Pa si predlagala Johnnyja?

ALEX: Ne, tokrat ne

JUDY: Niti predlagala ga nisi?

ALEX: Bolje zanj, da ne, ker še ni pripravljen, in ne bi rada, da bi se ga v naslednji rundi vsi spomnili, kot tistega Johnnyja, ki ni bil Johnnyjeva norma so trenutno štiri hiše na teden, ampak letos mu še nikoli ni uspelo več kot dve in pol, mogoče tri kdaj pa kdaj. Takoj ko predlagam neko ime regionalnemu poslovodstvu, oni pregledajo njegove poslovne rezultate, in seveda me bojo vprašali, zakaj se mi zdi, da je tapata primeren za višjo funkcijo, in če bi rekla, da zato, ker mu je napredovanje ustno obljubil nekdo, ki je kmalu zatem odšel iz firme, to ne bi bilo ravno vžgalo.

JUDY: Vseeno bi pa lahko malo upoštevali, kako dolgo je kdo že v firmo in kako lojalen je

ALEX: Njih zanima samo biznis.

Pa saj sem se že jaz pogovorila z njim. Škoda, da ti ni nič povedal. Si videla ti njegove plačilne liste zadnje čase?

JUDY: Seveda.

ALEX: Potem veš, da dobiva precej manj provizije, bistveno manj kot

JUDY: Ja.

ALEX: Že nekaj časa.

JUDY: Ja.

ALEX: In zakaj misliš, da je tako?

JUDY: Ponudba večja od povpraševanja?

ALEX: No, tudi to upoštevamo seveda, ko postavljamo normo.

Zadnjič me je pa sam vprašal, na štiri oči pa to. Če se mi zdi, da mogoče zaradi tega, kako se oblači. Ali pa, ker se pripelje k stranki v avtu iz petdesetih.

JUDY: To te je vprašal?

ALEX: Očitno ga nekaj mori, ve, da ne dela več tako dobro.

JUDY: Zmeraj je mislil, da pade ljudem bolj v oči, ker se drugače oblači in si ga zato bolj zapomnijo. Njegov osebni pečat pa to. Kaj si mu pa rekla? Na štiri oči?

ALEX: Da sem prepričana, da ne samo zaradi oblačenja kot takega. Če pa se zaradi obleke res počuti

Vse to je samo psihologija, trik je v samozavesti. Ljudje jo zavohajo, ni tako? Samozavest moraš izžarevati, pa bojo vsi hoteli delati s tabo, ker zbujáš vtis, da si zmagovalec. Mogoče se pa Johnny, bogve zakaj, ne počuti kot zmagovalec.

V našem fohu dobivamo velik del posla zaradi ustnega priporočila. Če imaš dobro obdobje, te bojo stranke omenile svojim prijateljem, in boš zaradi teh priporočil dobil nov posel. Če ti pa nekaj časa ne gre dobro, potem pa

JUDY: In kako naj on zdaj to obrne?

ALEX: Rekla sem mu, naj se zamisli o vsem, o vsem v življenju in ugotovi, kaj mu jemlje zalet. Potem pa mora v akcijo.

JUDY: V kakšno akcijo? Kako?

ALEX: Ne vem. To pa ni moja stvar.

Bi res rada, da vama ocenim hišo? Ali je to samo Zato, ker je to ogromno papirologije, in če je ne nameravata zares

JUDY: Ne, pustiva zaenkrat.

ALEX: Prav.

Alex pospravlja svoje stvari. Ustavi se in pogleda Judy.

Bom imela v mislih to, a prav? Kar si mi zdaj povedala. Trenutno sicer ni na vidiku kakšno novo mesto, najprej bo moral nekdo oditi, kar trenutno ni zelo aktualno, ampak

JUDY: Prosim, ne vzemi ga.

ALEX: Kaj?

JUDY: Vem, da bi mi ga lahko, obe veva, da, ampak prosim te, ne.

ALEX: Oprosti, pojma nimam, o čem ti to zdaj.

JUDY: Vse to, kar on čuti zadnje čase – ne vem, kaj se je zgodilo med vama, ne vem, kako daleč je to šlo, v bistvu niti nočem vedeti, raje ne Hočem reči, če samo pomislim, da imaš ti ključke vseh teh praznih hiš, in gresta lahko skupaj kamor hočeta vsako popoldne, ne da bi kdo v pisarni to sploh vedel, mislim, ne da si ga sploh predstavljam, kako bi on to – ampak saj človeka nikoli ne poznaš do konca, a ga, ali pa to, kakšen je do drugih?

Ampak prosim te. On je vse, kar imam. Ne vem, mogoče bi bila celo sposobna prenesti, če gre samo za seks, ampak če je pa več kot

ALEX: Kaj, če gre samo za seks? Za seks kaj?

JUDY: O bog, ti nisi

ALEX: Johnny?

JUDY: O bog.

ALEX: To bi bilo vendar popolnoma Njegova šefinja sem.

JUDY: Sem mislila, da ti je povedal. Da je obojestransko, sem mislila

ALEX: Johnny?

JUDY: Njegova žena sem, očitno mi ni težko razumeti, če se zdi komu privlačen.

ALEX: Ne, oprosti, jasno, da ne, čudovit je, ampak Nikakor ne.

Ampak ja, zdaj se mi zdi malo bolj smiselno.

JUDY: Kaj to?

ALEX: Kako se obnaša zadnje čase.

Okej, aha.

Uf.

JUDY: O bog.

ALEX: Mater, moški so tako

JUDY: Prosim, ne povej mu, da sem ti povedala.

Peti prizor

Popoldne. Judy in Marcus sta v dnevni sobi s pijačo v raki.

MARCUS: In zato se mu reče »izvižajč«.

JUDY: Ker so ga mešali

MARCUS: Ja, z

JUDY: Genialno, tega pa nisem vedela.

MARCUS: Saj v glavnem nihče ne.

JUDY: Pa misliš, da je res?

MARCUS: Ne vem. Pa kaj, glavno, da je zgodba dobra, tudi če ni vse res.

JUDY: Reče človek, ki zmeraj vse preveri na internetu.

MARCUS: Ha! No, zdaj si pa me, e?

Marcus se nasloni nazaj.

Krasno je tole.

JUDY: Se lepo razumeva, e?

MARCUS: Ja, zelo lepo se.

JUDY: Dobra prijateljka sva.

MARCUS: Se mi zdi, ja.

JUDY: Zmeraj sem imela ta občutek. Pa čeprav se največ vidiva samo Fran pa jaz in se midva v bistvu skoraj ne vidiva brez ostalih, ampak vseeno zmeraj čutim

MARCUS: Povezavo. Kar je krasno.

JUDY: Veliko tega je, o čemer imava enako mnenje. Počutim se zelo

S tabo, počutim se

MARCUS: Ja, jaz tudi.

JUDY: Ja?

MARCUS: Ja.

JUDY: Ne vem, zakaj ne bi tega premaknila na naslednji nivo.

MARCUS: Na naslednji – kaj?

JUDY: Zanima me, če bi mogoče lahko prišla in delala zate?

MARCUS: Delala zame?

JUDY: Fran mi je povedala, da si ostal brez tajnice.

Poslovne asistentke.

MARCUS: Fran ti je najbrž povedala tudi, zakaj, e?

Kaj je bilo zadaj

JUDY: Ogabno je, zelo mi je žal.

MARCUS: Saj veš, da so me poslali domov, dokler ne bojo

JUDY: Pa saj boš nazaj, in to kmalu, ne?

MARCUS: V suspenzu sem, za nedoločen čas.

Medtem ko ostali partnerji preučujejo zadevo.

JUDY: Najbrž je neka procedura, ki jo morajo

MARCUS: O ja, seveda je, procedura. Procedura, ki sem jo jaz uvedel, ko smo ustanovili agencijo.

Zbiranje izjav vseh zaposlenih, vseh, s katerimi

sem imel stike, in vseh, ki so naju kdaj videli delati skupaj.

JUDY: O bog.

MARCUS: Pri tem, saj veš, da je to moje podjetje. Vse, za kar sem življenju delal.

Zdaj pa sami heštegi šibajo, in to od ljudi, ki me niso še niti videli nikoli.

JUDY: Saj se bo poleglo, e?. Ko bojo ugotovili, da je ženska hotela samo pozornost, ali denar ali karkoli že.

Menda ja ne bo prišla nazaj?

MARCUS: Ne.

JUDY: Ko mi je Fran povedala, mi je bilo tako, kot bi mi zasvetila žarnica v glavi, v hipu sem dobila idejo, da bi bila jaz tvoja tajnica. Pisma bi tipkala, kavo kuhala, ti natočila viski vsak dan ob štirih. Edina, ki bi zmeraj vedela, kam si odložil pero ali očala. Otepala bi se klincev zate, kadar ti ni do pogovora. Prva obrambna črta. Tigrica, kadar jo potrebuješ, drugače pa mucica. Pa po srajce bi ti hodila v čistilnico in imela eno vedno pripravljeno v predalu, če bi se slučajno kdaj hotel preobleči. Absolutna diskretnost, nobenih vprašanj.

MARCUS: Pa zakaj bi ti hotela biti

Mislil sem, da si tako srečna tukaj.

JUDY: Okoliščine pač. Kaže, da bom morala vzeti nekaj, za kar bom plačana. Če nočeva, da potoneva.

MARCUS: Zaradi tiste službe, ki je Johnny ni dobil?

JUDY: Pa tudi sicer, kaj vem, mogoče je vseeno čas, da malo prevetriva tole, tri krasna leta sem imela

MARCUS: Ampak tajnica, no? Si pa ja preveč kvalificirana. Saj ti si včasih vodila cel tim, ane? JUDY: Trenutno ne iščem česa na tem nivoju.

Kaj bolj enostavnega bi rada. Bolj jasnega. Všeč mi je, če pomislim, da bi komu pomagala. Mogoče je to samo moja romantična predstava, ampak res mi je lepo, če si predstavljam, da bi delala za enim od tistih starinskih pisalnih strojev, v jopici ogrnjeni čez rame, a veš?

MARCUS: Ozko krilo in visoke pete.

JUDY: Se razume.

MARCUS: Gospodična Martin, pridite, da vam bom narekova! Očala?

JUDY: Samo takrat, ko mislim, da te ni v pisarni.

Marcus se zasmeje.

Mislím, ne vem za nikogar, pa stari pisalni stroji tudi ne

MARCUS: Ne pošiljajo e-mailov. Žal.

JUDY: Ne. Nisem prepričana, da je tako bolje.

MARCUS: Povej mi nekaj. Če bi prišel jaz zjutraj v pisano in bi rekel »kakšna lepa jopica«, bi se ti zdelo v redu?

JUDY: Seveda, zakaj ne?

MARCUS: Težko se zadržim, veš, če vidim lepo jopico, da ne bi česa rekel.

JUDY: Ne saj, to je pa ja normalno, po mojem.

MARCUS: Ali pa, če bi bila ti tisti dan še posebej ljubka, naspana in sveža in cvetoča, bi te zmotilo, če bi ti kaj rekel? Recimo, »kako si pa ti danes sveža in cvetoča«?

JUDY: Ne, v redu bi bilo.

MARCUS: Ne bi bila užaljena?

JUDY: Ne, vesela. Komplimenti so v redu.

MARCUS: Kako pa ti gledaš na stik?

JUDY: Na kaj?

MARCUS: Na telesni stik, mislim. Nenameren, če bi recimo z dlanjo slučajno podrsal ob tvojo, ko bi oba naenkrat zagrabila spenjač.

JUDY: Oh, a to je – iskreno mi povej, a je bilo to, zaradi

MARCUS: Presenečena bi bila.

JUDY: Za božjo voljo.

MARCUS: Ali pa recimo, če bi kaj opravila zame, in to res odlično, in bi se ti jaz hotel zahvaliti, pa bi ti položil roko na ramo gor, tako od zadaj, medtem ko bi te hvalil? Takole.

JUDY: Ja, seveda

MARCUS: Ali pa, če bi se nagnil k tebi, da bi ti čestital in bi te objel takole okoli rame

JUDY: Ja, v redu.

MARCUS: Pa nižje dol po hrbtu? Recimo tukaj?

JUDY: Ja.

MARCUS: Tukaj?

JUDY: Ja.

Ampak to sem jaz. Saj veš, da si jaz ne bi napačno razlagala

MARCUS: Samo prijazen bi bil.

JUDY: Ja.

Marcus stopi stran.

MARCUS: Mislim, ker te ženske. Moč, s katero one opletajo. In točno vejo, točno vejo, da te lahko uničijo. Ves čas te opazujejo, samo čakajo, da ga boš enkrat polomil, samo majhen spodrsljaj, zinil kaj, kar je po njihovem seksistično ali rasistično, nekaj pač, da bojo lahko šle v zrak in zraven blazno uživale. Karkoli. Danes ne smeš nič več. Leta in leta ni imela nič proti, če sem ji dal kompliment, ali pa roko takole gor na njeno, kadar je rabila nasvet glede kariere, ga je prišla iskat k meni, ali pa, kako naj se razvija. Tudi kozarcu vina, ki ji ga ni bilo treba sami plačati, ni rekla ne, prasica ledena. Potem pa naenkrat, beng, in je samo eksplodiralo, in ni to samo, kar je tukaj in zdaj, ampak je cela zgodovina, si ti kdaj, se je to kdaj zgodilo, vse do prvega šefa, ki je kdaj potrepljal svojo tajnico po riti in ji rekel, »no, zdaj pa teči«, v hecu.

JUDY: To si naredil? Potrepljal si jo po riti?

MARCUS: V hecu. Nisem je ravno lovil okoli pisalne mize. Se mi niti ne zdi privlačna. Ploh ko dila, pa nobenih bokov.

JUDY: Dvomim, da ti bo koristilo v celi zadevi, če boš take govoril.

MARCUS: Ne, saj vem. Samo med prijatelji.

Mislím, ker, kaj je pa to takega? Če jo zagradiš za rit čez več plasti blaga? Saj nismo otroci. Ni ravno, da sem jo s prstom pofukal, ker to mi je pa dala jasno vedeti, da mi ne bo pustila

JUDY: Kdaj ti je

MARCUS: Ah, leta nazaj.

V glavnem. Sigurno ne bom šel zelo kmalu nazaj v službo.

A ti bi bila pa še zmeraj rada moja tajnica? Te še mika?

Judy prikima.

Sem prepričan, da bi lahko marsikaj počela.

Zdaj, ko sem vsak popoldan prost. Če bi si rada oblekla ozko krilo in visoke pete, ti bom z veseljem zrihtal star pisalni stroj in navdušeno občinstvo. Tiste dni, ko ni variante, da bi kdo zgodaj prišel domov ali pa se nepričakovano oglasil.

JUDY: In ti bi mi plačal za to, ali kaj?

MARCUS: Bom, če bo treba.

Judy razmišlja o njegovem predlogu.

Iztegne dlan proti njemu. Marcus odloži kozarec in poklekne prednjo. Z roko ji gre čisto počasi navzgor po nogi od gležnja. Ko pride tik nad koleno, ga Judy zagradi za zapestje.

JUDY: Ne, oprostí.

Marcus sede nazaj na kavč.

Oprostí.

Šesti prizor

Večer. Judy in Johnny sedita pri mizi, na kateri sta pici v kartonastih škatlah in umazani krožniki in pribor. Johnny je svojo pico že pojedel, Judy pa le do polovice.

Johnny je v srajci in hlačah za v službo.

Judy je v kavbojkah in majici z dolgimi rokavi.

JOHNNY: Ne boš več?

JUDY: Ne, je kar

JOHNNY: Ti ni bila všeč?

JUDY: Ne, zelo dobra je, ampak je

Ne morem se spomniti, kakšno pico imam rada.

Mogoče je naslednjič ne bom s piščancem.

JOHNNY: Meni se zdi najbolj mimo ananas.

JUDY: Ampak obstaja pa, ane, pica s šunko in ananasom?

JOHNNY: Havajska.

JUDY: Obstaja pa tudi nekaj s piščancem in ananasom, v eni od mojih kuharskih knjig, mogoče sem to mislila.

Tvoja je bila dobra?

JOHNNY: Ja, pikantna klobasica je bila odlična.

Judy vstane in pobira krožnike.

JUDY: Za pomiti pa ne bo veliko.

Judy gre h koritu.

JOHNNY: Pusti, bom jaz. Daj, sedi.

Judy se vrne k mizi.

A so to nove?

JUDY: Kaj?

JOHNNY: Kavbojke.

JUDY: Stare. Iz omare zadaj.

JOHNNY: Še so ti prav.

JUDY: Gospodinjstvo je dobro za linijo.

JOHNNY: Ne, res dobro izgledaš.

JUDY: Hvala. Počutim se pa tako pusto.

JOHNNY: Videti ni

JUDY: Če bi to zdaj rad od mene, se bom potrudila.

Judy sede.

JOHNNY: Nikoli nisem rekel, da bi raje, da bi

JUDY: Rekel si, da nočeš več, da živiva v petdesetih.

JOHNNY: Nisem pa govoril o tem, kako se oblačiva.

JUDY: Ne, seveda ne, ampak to je del tega, a ni? Trudim se, kolikor se morem, Johnny.

Johnny odnese škatli za pico.

JOHNNY: Danes sem em

Z Alex sem govoril, v pisarno me je poklicala.

Baje, da je em. No, da je razmišljala o meni, mi je rekla.

JUDY: Razmišljala

JOHNNY: O mojem položaju v pisarni, o moji vlogi.

JUDY: Aha. Aha.

JOHNNY: Mislim, da se začenja spraševati, če je

naredila prav, ko je povišala Tobyja

V glavnem, kot da hoče nekaj popraviti.

In je zato govorila o meni z regionalnim poslovodstvom, in zdaj so mi ponudili novo pozicijo. Mesto namestnika direktorja.

JUDY: O.

JOHNNY: Ampak ne tu. V poslovalnici v St Albansu.

Kar niti ni tako daleč, samo malo več vožnje.

JUDY: Seveda.

JOHNNY: Pa z drugimi ljudmi bom delal, seveda.

JUDY: A je tudi večja

JOHNNY: Ja, večja pisarna, ja.

JUDY: In boš sprejel?

JOHNNY: Ja, seveda

JUDY: Kaj pa em. Posloviti se boš moral od sodelavcev.

JOHNNY: Mislim, da nimam ravno izbire.

JUDY: Pa hočeš sploh to?

JOHNNY: Po mojem bo v redu.

JUDY: Kaj pa em

JOHNNY: Plača? Šest tisoč več na leto. Plus

provizija, vezana na poslovne cilje celotne

poslovalnice, ker očitno zdaj ne bom več toliko hodil na teren delat ceditve.

Judy si vtakne pest v usta.

Kar najbrž pomeni, da sva

JUDY: Ven iz najhujšega, ja.

JOHNNY: No, vidiš.

JUDY: O moj bog.

O bog.

O bog, Johnny. Ne morem ti povedati, kako

Grozno me je skrbelo.

JOHNNY: Vem.

JUDY: Dobro je. To bo dobro za naju.

Zate.

Da so končno prepoznali tvoj potencial, mislim.

Boš videl, da bova zdaj v redu. Obljubim ti, da

bom zdaj bolj pazila in bova absolutno ostala

v okviru svojih sredstev. In vse bo spet kot

običajno, ne?

JOHNNY: A da bo?

JUDY: Ne vem, kaj misliš.

JOHNNY: Mislim, da vseeno ni tako preprosto.

JUDY: Kako

JOHNNY: Tisti prepir zadnjič zvečer, po mojem

je takrat prišlo na dan nekaj precej bolj

globokega.

Jezen sem bil nate, ker si skrila pismo iz banke

JUDY: Za kar sem se ti opravičila.

JOHNNY: Potem si bila pa ti jezna name, ker sem

ti povedal, da čutim nekaj do nekoga, ni tako?

JUDY: Mislim, da upravičeno.

JOHNNY: Ja ne, poslušaj me. Saj vem, samo.

Jezen sem bil nate, ker si mi prikrivala, ti

pa zato, ker sem bil odkrit. Jaz pa hočem

iskrenost – rabim iskrenost, samo tako čutim,

da sva res skupaj. Ti pa hočeš, da ti lažem.

JUDY: Niti slučajno nočem, da mi lažeš.

JOHNNY: Rekla si mi, da imam lahko ljubico, če

bom pazil, da niti slučajno ne boš izvedela.

JUDY: Nisem rekla, da hočem, da jo imaš, nisem

rekla, da bi bila vesela.

JOHNNY: Ampak, a res ne vidiš razlike? Ti si

pripravljena narediti karkoli, da bi ohranila to

fantazijo. Jaz je pa nočem več, te fantazije.

In po mojem je to to, najin osnovni problem.

Ne vem pa, kako ga bova rešila. Vsekakor je pa

to precej globlje od tega, a sva oblečena kot v petdesetih ali ne.

JUDY: O bog, Johnny.

JOHNNY: Mislim, a sva midva še na isti valovni dolžini? Res gledava v isto smer, ali hočeva v bistvu vsak nekaj drugega?

JUDY: Se zavedaš, da me ti zdaj sprašuješ, ali naj sploh še ostaneva skupaj?

JOHNNY: Mogoče, ja.

JUDY: To si mi zdaj naredil že drugič ta teden.

JOHNNY: Kaj?

JUDY: Začneva se pogovarjati o nečem, nakar

pa ti privlečeš na dan nekaj čisto tretjega,

predimenzioniranega in strašnega, ne da bi me

kaj opozoril, opletati začneš s tem, jaz naj bi

takoj reagirala. To res ni fer, Johnny. Nenehno

mi spodmikaš preprogo izpod tal, da sploh ne

vem več, na čem stojim.

Ne znam dovolj hitro reagirati, počutim se vsa

zmahana, napadena iz zasede.

JOHNNY: Pa ti si zmeraj znala postaviti zase

v prepiru, zmeraj si pometla z mano.

Kam je izginila tista punca?

JUDY: Še zmeraj sem tu, Johnny.

JOHNNY: Velik del tebe pa, kot da se je izgubil

v tej hiši nekje. Tvoja inteligenca, tvoj humor.

Tisti del tebe, ki je znal končati pogovor, tudi

če je bil v koritu kak umazan krožnik.

Ta hiša izgleda popolna, ti izgledaš popolna,

jaz se pa počutim tako, kot da je ženska, ki jo

ljubim, nekako izdolbena iz tvoje notranjosti.

Nočem, da se strinjaš z vsem, kar rečem.

Hočem, da mi kdaj kaj vržeš nazaj v ksiht,

ker je to seksi in ker je resnično in ker sva to

izgubila.

JUDY: Ti bi rad, da bi bilo vse bolj resnično?

JOHNNY: Resnično je dobro.

JUDY: Ne vem, Johnny. Moje življenje je zadnje

čase precej bolj resnično, kot bi jaz hotela.

Pojma nimaš, kaj vse sem počela, kako sem

se trudila, da bi obdržala stvari nad površjem,

kako sem se mučila, da bi naju zaščitila, te

obvarovala, in kako sem delala s tabo v rokavicah.

Samo zato, da me ne bi nikoli slišal, kako ti

rečem »poslušaj, Johnny, premalo zaslužiš,

zakaj ne znaš prodati več hiš, zakaj ne znaš

bolje prodajati hiš, zakaj si tako popustil

v službi?»

Svoje obleke prodajam na eBayu – je to zate

dovolj resnično? Mam sem prosila, naj mi kaj

posodi, svojo prekleto mam. Samo zato, da

bi se ti lahko počutil kot možiki.

JOHNNY: Kaj, kot pravi možkih iz petdesetih, ki

ima ljubice, ampak ti tega ne pove?

JUDY: Kar meči mi zdaj to v fris.

JOHNNY: Glej, hvala ti za vse, kar počneš, ampak

na žalost ti moram povedati, da ne deluje.

Le zakaj bi morala izvajati ta zapleteni ples

okoli moje omajane možatosti? Če to pomeni

živeti v petdesetih, potem je to eno veliko

sranje, a ni? In to sranje za oba, ki naju oba

samo smeši.

Ne vem, kako dolgo lahko še to zagovarjava.

JUDY: Ti še vedno misliš, da bi morala nehati?

JOHNNY: Kaj je bolj pomembno: petdeseta, ali ti

pa jaz?

Glej, zdaj se bom izpostavil in ti rekel, da bi jaz

izbral naju.

JUDY: Ne vem, kdo sem brez petdesetih.

Vem, da je neumno, ampak vse življenje sem

hotela to. Sanjala sem o taki kuhinji, o možu,

ki pride iz službe s klobukom na glavi.

In ko sem srečala tebe in sem ugotovila, da si

tudi ti vse to želiš, mi je bilo kot

Tako srečna sem bila.

JOHNNY: Pa zdaj? Si srečna?

JUDY: Ne, če

Če tako stojijo stvari med nama, jasno, da ne.

JOHNNY: Pogrešam te.

Judy položi dlan na mizo in se nagne k Johnnyju.

Johnny položi dlan na njeno. Nekaj trenutkov

mirujeta.

JUDY: Kaj bova pa zdaj?

JOHNNY: Še zmeraj se ljubiva, ane?

JUDY: Ja, jaz te. Pa ti?

JOHNNY: Ja. No, to je dobro, to je že plus.

Tale najina petdeseta pa.

Na začetku sva rekla, da bova poskušala šest mesecev, samo šest. Zdaj se pa greva to že tri leta, ne da bi enkrat samkrat podvomila. Enostavno mislim, da je že čas, da malo pogledava vse skupaj in da razmisliiva vse skupaj.

JUDY: Kaj recimo?

JOHNNY: Vse. Recimo, kdo dela in kdo ne

JUDY: Jaz delam.

JOHNNY: Kdo hodi v službo, kdo dela v kuhinji.

Mogoče bi jaz tudi rad kdaj skuhal, veš?

Mogoče bi ti. Mogoče bi šla ti rada spet med ljudi, ne pa, da si kar naprej sama tu

JUDY: Misliš v službo

JOHNNY: Zakaj pa ne? Ne v prejšnjo – ampak nekaj, kar bi te bolj osrečevalo.

JUDY: Ne vem, Johnny. Mene osrečuje, da sem doma.

JOHNNY: V redu. Ni treba, pustiva to za nekaj časa zdaj.

Samo razmišljava skupaj, se pogovarjava.

A nama je všeč to pa to, lahko kaj spremeniva, kako sva prišla od točke A, B in C?

Vsa ta pravila, ki sva si jih izmislila

Niti ne pravila, bolj ta rutina, v katero sva zapadla, to naju je popolnoma odrezalo od stvari, ki bi nama lahko bile všeč. Svoje čase sem ti redno nosil čaj v posteljo, se spomniš?

JUDY: Ja.

JOHNNY: Tako rad sem to počel. Blazno rad sem to naredil zate, fin občutek je bil. Fino je, ko kaj narediva drug za drugega.

JUDY: Sem si ga jaz popolnoma prisvojila, ta občutek?

JOHNNY: Ti toliko narediš. Neverjetna si. Tudi če bi stokrat manj, bi bila še zmeraj neverjetna. Čigavih standardov se sploh drživa? Dobro veš, da ni nobene vintage policije, ki bi hodila

k nama preverjat, a se stoodstotno100% točno drživa vsega. Včasih lahko tudi kaj zajebava, pa bo še zmeraj fino. Lahko kaj novega poskusiva, in če ne bo ratalo, lahko še zmeraj kaj drugega, poskušava in poskušava. Ampak glavno vprašanje ni več, »je to res točno tako kot v petdesetih?«, ampak »a sva to res midva?«

Malo več lahko tudi zamočiva, več si lahko deliva, včasih naredi več eden, drugič drugi, včasih pa nobeden od naju prav nič in sva cel dan samo v postelji in si naročiva kari, ki nama ga bo nekdo z biciklom prinesel na dom. In če ti je kdaj do tega, da bi bila ves dan samo v majici, tudi ne bo izdaja vsega, za kar se zavzemava.

Tako približno no, sproti si izmišljujem

JUDY: Pet let mlajši izgledaš.

JOHNNY: Čutim. Čutim, da bi to znalo biti to. Pravi odgovor.

Mogoče niti ne odgovor. Pravo vprašanje.

Ki naju lahko pripelje nazaj v življenje.

JUDY: V resnično življenje.

JOHNNY: Ja.

Ni nama treba popolnoma škartirati petdesetih, vseeno pa lahko razmisliiva, kaj je dobro za naju, kaj deluje in kaj ne, in malo premešava oboje.

Samo to te prosim. A sva še to sposobna?

JUDY: Seveda. Seveda.

Judy globoko zajame sapo.

Okej. Ja, okej.

JOHNNY: Zmenjeno? Vse bova pretuhtala – vse, kar počneva? Skupaj bova ugotovila – brez vnaprejšnjih domnev, kaj hoče drugi, brez rokavic, brez velikih egov. Ti pa jaz in najina prekrasna hiša in se bova tokrat lotila drugače. Ja?

JUDY: Ja.

Judy gre do hladilnika.

Bi sladico mogoče? Mislim, da je še malo pite.

Johnny vstane.

JOHNNY: Smem prosit?

JUDY: Ti sovražiš ples.

JOHNNY: Mogoče bo zdaj tudi to drugače. Daj, zapleši z mano.

Judy pride k njemu, in zaplešeta jive. V bistvu precej slabo.

JUDY: Čudno je, ker nisem v obleki.

Nekaj figur pozneje.

JOHNNY: Spet vodiš.

JUDY: Se trudim, da ne bi. No, daj, vodi.

JOHNNY: Ne, ti

JUDY: Ne, ti

JOHNNY: Ti

JUDY: Ti

JOHNNY: Ti

Zasmejeta se. Plešeta. Glasba prevzame glavno besedo in se nadaljuje kot ...

Koda

Jutro. Johnny je v kuhinji, v obleki za v službo. Na mizo, ki je pogrnjena za zajtrk, postavi čajnik. Kar sledi, naj bo v največji možni meri odigrano kot ples.

Johnny vzame štruco narezanega kruha in metodično vstavi dva kosa v opekač, dva pa položi predse za sendvič.

Naredi sendvič, ga zavije in spravi v škatlo za malico.

Judy pride iz kopalnice v oblačilih za v pisarno iz petdesetih let.

Pride po stopnicah. Johnny stopi k njej. Poljubita se, dolgo in počasi.

Opečenec skoči iz opekača.

Sedeta. Johnny jima natoči čaj. Judy ošine mizo.

Vstane, gre k omarici in vzame iz nje marmelado. Jesta opečenec in pijeta čaj.

Nato odneseta krožnike v korito. Judy že skoraj odpre pipo, ko ji Johnny pokaže na uro, kako pozno je že.

Judy se obotavlja, nato le stopi od korita.

Gresta v vežo in si natakneta vsak svoj klobuk.

Judy poda Johnnyju njegovo aktovko.

Johnny poda Judy njeno aktovko.

Odideta skozi vhodna vrata.

Hiša je prazna.

Konec

Priloga gledališkega lista Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXX, sezona 2019/2020, številka 2